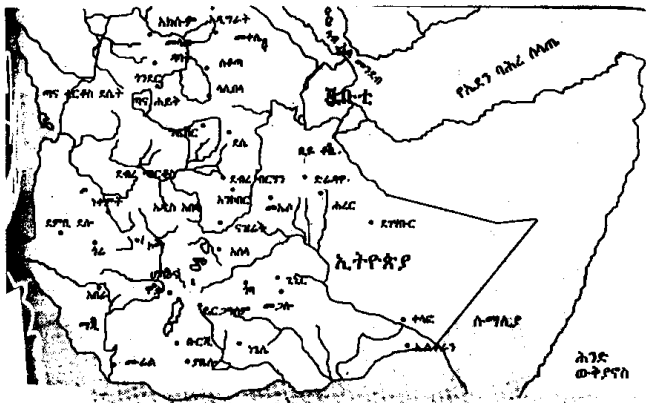

ምዕራፍ ዐሥራ ሦስት

ወደ ኢትዮጵያ የሚወስደው መንገድ

ሲቲል ሮክ ኦርካንሳስ፡ 1998

የግርግሮሃም ሃንኮክን መጽሐፍ በመጽሐፍ መደርደሪያዬ ላይ ካስቀመጥሁት በኋላ አምስት ዓመታት አለፉ። አንድ ቀን ሊትል ሮክ ውስጥ ለሥራ መጥቼ ላለሁ ከወዳጆቼ ከሊንዲና ከባለቤቷ ከጆቢ ጋር እራት እየበላን ነበር። በዚያ ምሽት የጨዋታችን ርዕስ ድንገት ወደ ቃል ኪዳን ታቦትና ወደ ኢትዮጵያ ተቀየረ። እኔም ስለ ግርግሮሃም ሃንኮክ መጽሐፍና ታቦቱም በኢትዮጵያ ውስጥ እንደሚገኝ መናገሩን አወጋጋቸው። ከጨዋታችን በኋላ ሊንዲ ለጥናታዊው ጉዞ የሚወጣውን ወጪ ሙሉ በሙሉ የሚሸፍን ገንዘብ በቼክ ስትሰጠኝ ክው ነው ያልሁት። የገንዘብ ቴክኑ እጃ ላይ ጠበቅ አድርጋ እያስጨበጠችኝ ፈገግ ብላ እየጠቀሰችኝ «ጆቢ

እስከርካሪው ዘሉ ከወረደ በኋላ የመኪናውን በር ከፍቶ በጉጉት እየተመለከተን «የት ላድርሳችሁ?» ብሎ ጠየቀን።

ጆቢ «ወደ ሆቴል» ብሎ ሲመልስለት ሾፌሩ በፍጥነት እየነጻ ወደ ከተማው መካከል ወሰደን።

ጭቃማ ወንዞች ሰንጥቀው የሚያልፉት ገደልና ኮረብታማ ሥፍራዎችን አልፈን ሄድን። ቆሻሻማዎቹ መንደሮች ለማኞችንና እጆቻቸውን የሚዘረጉ ሕፃናትን ያቀፉ ናቸው። የሠለጠኑ ባለሙያዎች በቀን ሁለት ዶላር የሚያገኙባት አዲስ አበባ ውስጥ ሴተኛ አዳሪነትና ኤድስ ተዛምዷል። የሚበሉት ጥቂት ያላቸውና ዝቅተኛውን የጤና እንክብካቤ የሚያገኙ ብዛት ያላቸው ጎበዳላ ሕፃናት በከተማዋ ውስጥ አሉ። ይህ ይሁን እንጂ አዲስ አበባ የመላው አፍሪካ መዲና ናት።

ሾፌራችን ወደ አንድ የቆሽሽና የሚቀፍ ሆቴል ቢወስደንም በነበረን ረዥም የበረራ ጊዜ እጅግ ስለተዳከምን ሌላ የተሻለ አማራጭ ለመፈለግ አልቻልንም። የሚቀጥለው ቀን ቶሎ አልነጋም። በበረሮ ከተሞላው ዝቅተኛ ሆቴል በመውጣት ኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳኑን ታቦት እየጠበቅንበት ነው ወዳሉት ወደ አክሱም ሰሜናዊ ከተማ ወደሚያደርሰን የበራራ ጣቢያ ሄድን።

አነስተኛ የሆነችውና ባለ ሁለት ጥንድ ውልብልቢቷ ፎክር 50 አውሮፕላን ጠለቅ ብሎ ከተባረባረው ገጠራማ ምድር አልፋ ወሰን ከሌላቸው ከአሸዋማ ኮረብታዎችና ከበረሃማ ሽለቆዎች በላይ አካሄዷችን። ከአየር ላይ ሆነው ምድሩን ቁልቁል ሲመለከቱት አስፈሪና እንግዳ የማይቀበል መስሎ ይታያል። ይበልጥ ወደ ገጠራማው የሰሜን ግዛት እየተጠጋን ስንጓዝ ምድሩ ወደ ቀይ ሽክላነት፣ ወደ ውሃ አልባ ሽለቆነትና ሻው ወዳለ ገደል እየተለወጠ መጣ።

በኋላቀር የአርሻ አስተራረስ እዚህም እዚያም የታረሱት ቦታዎች ላይ የተደራረተ ደረቅ ምድር ይታያል።

አክሱም ዕይታችን ውስጥ ስትገባ አብራሪዎችን የአውሮፕላንዋን ሞተር የውልብልቢት ኃይል በመቀነስ ድንገት በሚያስፈራ ሁኔታ ቁልቁል ይዞን ከነጎደ በኋላ ከብቶቻቸውን ለማስጠለል በሚራወጡት ብዛት ያላቸው እረኞች ላይ አውሮፕላኖችን አደጋ ከማድረግ በፊት አፍንጫዋን አቅንታ እንድትስተካከል አደረጋት። ለላሞቻቸውና ለግመሎቻቸው መጠለያ ለመስጠት ይሯሯጡ የነበሩትን ልጆች በትክክል የተመለከትኋቸው ትንሿ አውሮፕላን ተመልሳ ሽቅብ ስትወጣ በመስኮቱ ቁልቁል ስመለከት ነበር። በመጨረሻም ይህ የግጦሽ ሜዳ የአውሮፕላኖችን ማረፊያ መሆኑን ላውቅ ቻልሁ።

አብራሪዎችን በማረፊያችን ላይ ለሁለተኛ ጊዜ ካከበከበ በኋላ ድንገት በጠጣሩ መሬት ላይ ተላትሞ ሲንደረደር ያፈናጥራቸው የነበሩት ድንጋዮችና ጠጠሮች የአውሮፕላኗን ሆድ ዕቃ ሲያንኳኳው ይሰማ ነበር። በመጨረሻም አውሮፕላኗ በማረፊያው ላይ እየተንቀጠቀጠች ከተንደረደረች በኋላ በሽቦ የታጠረው የማረፊያው አጥር ጋር ልትላተም ጥቂት ሲቀራት በአባራና በጠጠሮች ታጅባ በፍሬን ቆመች።

ዘወር ስል የጆቢ ፊት በድንጋጤ ገርጥቷል። እኔም በግንባራና በማጅራቱ ላይ ቸፍ ያለውን ላብ ለመደበቅ እየሞከርሁ ፈገግ አልሁ። በዚህ ጥንታዊ ምድር በዚህ ዐይነቱ ሁኔታ ላይ ለማረፍ መሞከር ራስን እንደ ማጥፋት ቢቆጠርም እነዚህ የኢትዮጵያ አየር መንገድ ደፋር ፓይሎቶች ግን በየዕለቱ ያደርጉታል።

እኔና ጆቢ ራሳችንንም ሆነ ሻንጣዎቻችንን ካዘጋጀን በኋላ

ወደምታጭበረብረው ፀሐይ ወረድን። በሽራ የተሸከፉ ትላልቅ ጓዞች በትከሻቸው ላይ ተሸክመው ከሚወርዱት ጥቂት አክሱማውያን ጋር ስወርድ በሕይወቴ ገጥሞኝ ወደማያውቀው እጅግ በጣም ጎላ ቀር እና ውልቅልቁ ወደ ወጣ አውሮፕላን ማረፊያ በመውረድ ላይ መሆኔን ተገነዝብሁ። የተቃጠሉና በጥይት የተበላሱ ወታደራዊ ካሚሮችና የተለያዩ የጦር ሜዳ ብረታ ብረቶች እዚህም እዚያም ተበታትነው ይታያሉ። ጠጉራቸው የሚያስቀይም ኮላሳ በጎች በተበላሱት ብረቶች መካከል ሾልከው የወጡትን ሣሮች እየጋጡ ነው። ከ1990ዎቹ ወዲህ አክሱም ደም ያፋሰሰ ውጊያ የተካሄደባት ዝግ መሬት ነበረች። ውጊያው ገጠራማውን ክፍል ክፉኛ ስለ ጎዳው በዙሪያው ያሉት ኮረብታዎች በመቃብር ጉድጓዶች ተሞልተዋል።

የሞተር ድምፅ ስለ ሰማሁ ዘወር ብዬ ስመለከት የመጣንባት አውሮፕላን ስትነሣ ተመለከትሁ። የአውሮፕላኗ ውልብልቢት ኃይል የጆቢን ባርኔጣ ክራሱ ላይ አንስቶ በጠጠሩና በአቧራው ላይ እያሸከረከረ አነሳደው። በመንደርደሪያው ላይ ሁለት ሰዎች ግራ የተጋቡትን ፍየሎች ጥግ ለማስያዝ ባደረጉት ትግል በጊዜ ከአደጋ ሊታደንቸው ችለዋል።

የከብቶቹ ኩበት በየሥፍራው ተበታትኖ ስመለከት ረሀብና በሽታ በተደጋጋሚ ዙር ያጠቋት ኢትዮጵያ የምትባል ሀገር ክፋይ ውስጥ እንዳረፍን ተገነዝብሁ። ብቸኝነት ተሰማን። የአውሮፕላኗ አነብናቢ ሞተር በደቡቡ አድማስ አቅጣጫ እየደበዘዘ ሲጠፋ እያደመጥን ለጥቂት ደቂቃዎች በዝምታ ውስጥ ቆየን።

ጆቢ «ወዳጄ! ወደ ዓለም ጥግ እንኳን በሰላም መጣህ!» ጭግለት ዝምታውን ሰበረው።

ለጆቢ ይህ የዓለም ጥግ ሆኖ ቢሰማውም ለእኔ ግን የዝንቦቹ ብዛትና የአውሮፕላን ማረፊያው ጎላቀርነት ወጣ ገባ ወደ ሆነችው የአፍሪካ መዲና ጀብዱ ለመሥራት የመጣሁ መሆኔን ስላስገነዘበኝ አሳቤን አነቃቃሁ።

ወዲያውኑ በሃያዎቹ የመጀመሪያ ዓመታት ውስጥ ያለ አንድ ልጅ ድንገት አጠገባችን ደረሰና ግልጽ በሆነ እንግሊዘኛ «ጤና ይስጥልኝ!» በማለት ሰላምታ ከሰጠን በኋላ ቀጠል አድርጎ፡- «ዕቁባይ እባላለሁ። መሪያችሁ ሆኔ ላገለግላችሁ በመምጣቴ ደስታ ይሰማኛል» አለን። ዕቁባይ ጥርሶቹን ሁሉ ገልጦ የሚያሳይና የሚያበራ ጠይም ገጽታ ያለው ልጅ ነው። ካናቴራ፣ ነጠላ ጫማና ጂንስ ሱሪ ለብሏል። አስከትለው «ከእኔ ጋር ከመጣችሁ ምግብና ውሃ ወደምታገኙበት ቦታ እመራችኋለሁ» አለን።

«ይሁን ብለህ ነው አቁባይ?» አልኩትና ከላይ እስከታች ከተመለከትሁት በኋላ ያለንበትን አካባቢ ቃኝሁት። ዕቁባይ ጥሩ ሰው መስሎ ታየኝ። በእርግጥም ደግሞ ከእርሱ በስተቀር አክሱም ውስጥ የምናውቀው ሌላ ሰው የለንም። «በጣም ጥሩ! . . . በከተማው ውስጥ ሆቴል አለ?» ብዬ ጠየቅሁት።

ዕቁባይ ጭንቅላቴን በአወንታ እየነቀነቀ «አዎን!» ካለን በኋላ «እናንተን ለማስተናገድ የሚችል ሆቴል አለ። እኔም የምሠራው እዚያ ነው።» አለን።

«ዋጋው ምን ያህል ነው?» ብዬ ስጠይቀው ጆቢ ክንዴን ጨጠጥ አደረገና ጥርሱን ገጥሞ እያንሸካሸከ «የፈለገውን ያህል ቢያወጣ ግድ የለኝም! ገንዘቡን ክፈለው!» አለኝ።

እኔ በዋጋ ዙሪያ ከዕቁባይ ጋር ለመደራደር ከመጀመሪያ በፊት ጆቢ ክንዱን ዕቁባይ ትከሻ ላይ ጣል አድርጎ «ወደ

ሆኑት ውሰደን!» ካለው በኋላ የገንዘብ ቦርሳውን ከኢሱ አወጣ። ከዚያም «ምንም ይሁን ምን የምትጠይቀንን እንክፍልሃለን!» አለው።

አቧራማ ግዛት

አክሱም ለመውደቅ ከሚውተረተር አንድ አቧራማ መንደር የላቀች ግዛት ናት። በዚህች ከተማ መካከል የሚገኝ የጽዮን ማርያም ቤተ ክርስቲያን ግቢ ውስጥ አንድ በግንብ ተገንብቶ ብቻውን የታጠረ ቤተ መቅደስ አለ። ኢትዮጵያውያን “እዚህ ተራ የሚመስል ቤተ መቅደስ ውስጥ የተደበቀ ታላቅ የታሪክ ምሥጢር አለ!” ብለው ይናገራሉ። ከድሀው ገበሬ እስከ ከፍተኛው ባለሥልጣን ድረስ ሁሉም ኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳኑ ታቦት በአክሱም ጽዮን ቤተ መቅደስ የውስጠኛው ክፍል ውስጥ በሰላም እንዳረፈ አጥብቀው ይናገራሉ። እንደዚህ ያለውን ነገር ከእነርሱ ሌላ ማንም አይናገርም።

ከዚህም በተጨማሪ ኢትዮጵያውያኑ ከታቦቱ ጠባቂ በስተቀር ማንም ታቦቱን ሊመለከት እንደማይችል ያሳስባሉ። የታቦቱ ጠባቂ ከመነኮሳቱ መካከል ከተመረጠ በኋላ ታቦቱን እስከ ሕይወቱ ፍፃሜ ድረስ በብቸኝነት የሚያገለግል መንፈሳዊ ሰው ነው። ሞቶ ለቀብሩ ካልሆነ በስተቀር የአክሱም ጽዮን ማርያም ቤተ ክርስቲያንን የታጠረ ቤተ መቅደስ አልፎ ሊወጣ አይችልም።

ወደ ሆኑላችን ስንመለስ በመንገዳችን ላይ ግራ የሚመስል በዓል የሚያከብሩ ሰዎችን አልፈን ሄድን። ቀኑ የገበያ ቀን ስለ ነበር መንገዱን ወንዶች፣ ሴቶችና ሕፃናት አጨናንቀውታል። የእነርሱን ሁለት የሚያህል እንጨት የተሽከሙ አህዮች ጭነቱ ስለ ከበዳቸው እየተውተረተሩ

ተከታትለው ይጓዛሉ። የተደራረቡ ሥጋጃዎችና በእጅ የተሠሩ ልብሶች በግመሎቹ ላይ ተጭነዋል። በጭንቅላታቸው ላይ የተሸከሟቸው የበሬ ቆዳዎች በሚገርም ሁኔታ ሚዛናቸው እንዳይዛባ አድርገው የሚጓዙ ረዣዥም ጢም ያላቸው፣ ያረጁ ካባዎች የደረቡና ከቆዳ የተሠሩ ሰንደል ጫማዎች ያደረጉ ሰዎች እየተጋፉ ያልፋሉ። ሴቶቹ እስከ ቁርጭምጭምታቸው የሚደርሱና በአቧራ የቆሽሹ ቀሚሶች እንደ ለበሱ በጀርባዎቻቸው ላይ የውሃ እንስራ አገለለው ይጓዛሉ። ግምባራቸው ላይ በመስቀል ቅርጽ የተነቀሱ ሕፃናት ደግሞ ትላልቅ የውሃ ጀሪካናች የተሸከሙ የእንጨት ጋሪዎች ይነጻሉ።

ወደ ከተማዋ አደባባይ ገባን። የአክሱም ረዣዥም የድንጋይ ሐውልቶች በከረብታማ ሥፍራዎች ላይ እንደቆሙት እንደ አፍሪካ ጥንታዊ ቅርጾች በዛፎቹ መካከል ይታያሉ። ከአንድ ወጥ ድንጋይ ተጠርበው የቆሙት እነዚህ ሐውልቶች የአንድ ሺህ ዓመት ዕድሜ አላቸው። 500 ቶን ክብደት ያለውና በዓለም ውስጥ እጅግ ረዥሙ ቁራጭ ድንጋይ በጎኑ ወድቆ ይታያል። እነዚህ ግዙፍ ሐውልቶች እንዴት እንደተጓጓዙ ወይም እንደ ቆሙ በትክክል ሊናገር የሚችል ሰው ባይኖርም መነኮሳቱ ግን በታቦቱ ጋይል እንደ ቆመ ይናገራሉ።

በዚህ አቧራማ ግዛት ውስጥ በምትገኘው መንደር ውስጥ የሚኖሩ ከሕይወት ጋር ግብግብ የገጠሙ ሕዝቦችን ሁኔታ ስናጤን አክሱም ጥንት ከነበሩት ኃያላን መንግሥታት ተርታ የምትጠራ ግዛት ናት ብሎ ለማሰብ ይከብዳል። ከተማዋ በአንድ ወቅት የአንድ ንጉሥ ግዛት ከመሆኗም በላይ ለአንድ ሺህ ዓመታት ያህል የአፍሪካንና የእስያን የንግድ መሥመር ትቆጣጠር ነበር። ይህ የሥልጣኔ ዘመን በ64 ዓ.ም. ላይ በከፍተኛ ደረጃ የገነነ ነበር። “The periplus of the Erythraean

Sea” የሚለውን ጽሑፍ የጻፈው የማይታወቅ ሰው የአክሱምን ንጉሥ «የግሪክን እውቀት የተማረና ሁሉንም የሚልቅ መስፍን ነው» በማለት ገልጾታል። በመቶዎች ከሚቆጠሩ ዓመታት በኋላ አንድ ጁሊያን የተባለ የሮማ አምባሳደር አክሱምን «የኢትዮጵያን ከተሞች ሁሉ የምትበልጥ ከተማ» በማለት በአድናቆት ገልጦአታል።

የአክሱም ንጉሥ በሚለብሳቸው የሐር ልብሶች ላይ የተጠለፈው የወርቅ ዘርፍ ከሽንጡ እስከ ወገቡ ይደርስ ነበር። ይጓጓዝበት የነበረው ባለ አራት ተሽከርካሪ ሠረገላ የተሠራበት ጣውላ በወርቅ የተለበጠ ነበር። የአክሱም ነጋዴዎች ከአክሱም ተነሥተው እስከ ሕንድ፣ ሲሎንና ቻይና ድረስ ይጓዙ ነበር። ይህ ልማድ በአራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን ክርስትናን የተቀበለ ሲሆን አሁን ደግሞ ታላቁን የታሪክ ቅርስ ጥናት ይኸውም የቃል ኪዳን ታሪክ ዕጣ በእጅ ይገጽአለሁ ይላል።

የታሪክ አገባብ

የሃ ሆቴል የተገነባው በኮረብታ ጫፍ ላይ ስለሆነ ከተማዋን ቀልቀል ይመስክታታል። ሆቴሉ እኛ አክሱም ከመድረሳችን ከጥቂት ሳምንታት በፊት ተገንብቶ ያለቀ ቢሆንም እንኳ ሲመለከቱት አምሳ ዓመት ያለፈው ይመስላል።

ዕቁባይ ከሄደ በኋላ አኔና ጆቢ ክፍሎቻችንን በመያዝ ጓዘቻችንን አደራጀንና ምሳ በላን። ምሳችን በጣም የሚጣፍጥ ፓስታና ቀላ ያለ መረቅ ነበር። በ1930ዎቹ ኢጣልያ ኢትዮጵያን በወረራ በያዘች ጊዜ ፓስታ መቀቀል ለሕዝቡ አስተምራለች። ስለሆነም ዛሬ አክሱም ውስጥ የሚገኘው ትልቅ ሆቴል እንኳ ፓስታ ያቀርባል። መሶሎኒ ኢትዮጵያን በወረረ ጊዜ ከነበረው የሥልጣን ጥማት የተነሣ ታሪኩን ወደ

ኢጣልያ ሊወስደው ፈልጎ እንደ ነበር ኢትዮጵያውያን ይናገራሉ። ይሁን እንጂ ሌሎች ሊወስዱት በሞከሩ ጊዜ እንደ ሸሽጉት ከእርሱም ሸሽገውበታል። ኢትዮጵያውያን የቃል ኪዳን ታሪክ በተገቢ ሁኔታ ከሁለት ሺህ ዓመታት በላይ እንደ ጠበቁት ይናገራሉ። እነርሱ እንደሚሉት አሳባቸው ሁሉ በቃል ኪዳን ታሪክ ላይ ብቻ ይሆን ዘንድ እግዚአብሔር በመለኮታዊ ፈቃዱ በድህነት እንዲኖሩ እንዳደረጋቸው ይገልጻሉ።

ከምሳ በኋላ ዕቁባይ የአንድ ሽማግሌ እጅ ይዞ እየመራ ወደ እኛ ተመልሶ መጣ። «ይህ ሰው ብርሃን መስቀል ይባላል። የሰሙ ትርጉም «የመስቀል ብርሃን» ማለት ነው። ታሪኩ በሚገኝበት ቅጥር ግቢ ውስጥ ከሚገኙት አረጋውያን መካከል እርሱ በዕድሜ አንጋፋው ነው። ጥያቄዎቻችሁን እርሱ እንደሚመልስላችሁ አምናለሁ» አለን።

ሽማግሌው ከአንድ ጥንታዊ ጥቁር ድንጋይ ውስጥ ተጠርቦ የወጣ ሰው ይመስላል። ወዲያውኑ ይህ ሰው በመንደሩ ውስጥ የተከበረ መሪ መሆኑን ተረዳሁ። በጣም የተማረ ሰው ስለሆነም ስድስት ቋንቋዎችን አቀጣልፎ ይናገራል።

«አንተን በማግኘቴ ደስተኛ ነኝ!» ብዬ ልጨብጠው እጀን ዘረጋሁለት። ብርሃኑ ግን ራሱን ዝቅ አድርጎ ከጥቁር ከንፈሮቹ በስተጀርባ በሚገኙት ቢጫማ ጥርሶቹ ፈገግታ አሳየኝ። ጢሙ በሥርዐት አልተበጠረም።

ዕቁባይ እንድንከተለው እጁን በማወናጨፍ ምልክት ለሚሰጠንና ሜዳውን አቋርጠን ወደምናገኘው ለሦስት መቶ ዓመታት ያህል ለአክሱም መጠሪያ ሆኖ ወደቆየው ወደ ጥንታዊው ቤተ ክርስቲያን ወደሚመራን ብርሃን መስቀል ተወንና ተለየን። ክብደት ያላቸው የእንጨት መዝጊያዎቹ

ከዕድሜ ብዛት የተነሣ ወይበዋል። ብርሃነ ሴቶችን በውጪ ለይቶ ወዳስቀረውና አረንጓዴ ሽቦት ወዳወጣው የግምብ ግድገዳ ወሰደን። ከዚህ ግምብ በስተ ውጪ በኩል ሜዳውን ሊሞሉ ጥቂት የቀራቸው በመቶዎች የሚቆጠሩ ነጭ ሽማ የለበሱ ሴቶች ለጸሎት በጉልበታቸው ተንበርክከው ዜማ ባለው ድምፅ በጎብረት ያዜማሉ።

«እነዚህ ሴቶች ምን እያደረጉ ነው?» ብዬ ብርሃነን ጠየቅሁት።

እርሱም «በየዕለቱ ጸሎት ሊያደርሱ ወደዚህ ይመጣሉ። ቦታው ቅዱስ ሥፍራ ስለሆነ ወደ ቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ እንዲገቡ አይፈቀድላቸውም። አብዛኞቹ እዚህ የምታያቸው ሴቶች ልጅ ሊወልዱ ያልቻሉ መካኖች ናቸው። ስለሆነም ወደዚህ ሥፍራ መጥተው የቃል ኪዳኑ ታቦት ልጅ እንዲያሰጣቸው ይጸልያሉ። በቤተ ክርስቲያኑ አንፃር ቆማ ጸሎት ካደረሰች በኋላ ልጅ የምታረግዝ ሴት የመጀመሪያ ልጇን ለቤተ መቅደሱ ዐሥራት አድርጋ ትሰጣለች።» ካለን በኋላ በቅርባችን ወዳለው አርጌ ሕንፃ ጠቆመንና «የምትመለከቷቸው እነዚህ ሕፃናት በየዕለቱ ቅዱሳት መጸሐፍትን በማንበብና በመጸለይ የፍቅር ሕይወት ያላልፋሉ» አለን። ከዚያም ጥቂት ዝም ብሎ ከቆየ በኋላ «ስለ ታቦቱ ግንዛቤ የሚያገኙት እዚህ ነው» አለን።

ቢጫ ጥብጣብ እሰር

ብርሃነን ተከትሎ ወደ አነስተኛው ቤተ ክርስቲያን ስዘልቅ በራሳቸው ላይ ነጭ ጥምጣም የጠመጠሙና ዐይኖቻቸውን የጨፈኑ ጢማም ሰዎች እንደ ሐውልት ቀጥ ብለው ቆመው ጸሎት በማድረስ ላይ ናቸው።

ብርሃነ «ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ጫማ አድርጎ መግባት

ክልክል ስለሆነ ጫማዎቻችሁን አውልቁ!» ሲለን ጫማዎቻችንን አወለቅን።

በጨለማ በተዋጠውና በጠንካራ ግምብ በተገነባው ቤተ መቅደስ ውስጥ የሰዎች ጠረንና የዕጣን መዓዛ ተዋሕዶ ይሸትታል። ከጣፎቹ የሚወጣው ጭስ ከሰቀላው ጣሪያ በታች አንዣቧል። አንዳንድ ቀሳውስትና መነኮሳት አገጮቻቸውን በረዣዥሞቹ መቋሚያዎች ላይ አስደግፈዋል።

ብርሃነ ወደ መቋሚያዎቹ እያመለከተን «እነዚህ የጸሎት መቋሚያዎች ይባላሉ። መነኮሳቱ ረዥም ጸሎት ሊያደርጉ እንዳይወድቁ ይደግፏቸዋል።» ካለን በኋላ ግንቡን ተደግፎ ከቆመው ቁም ሳጥን ውስጥ ሁለት ተመሳሳይ መቋሚያዎች አውጥቶ አስያዘን።

ሁሉም ካኪ ሽሚዝና ሱሪ ለለበሱት አሜሪካውያን ትኩረት ስላልሰጧቸው ቀና ብለው አልተመለከቷቸውም። ሁሉም ተከታታይነት ያለው በሚመስል ዜማ በትግሪኛ ቋንቋ እያዜሙ በአምልኮ ላይ ናቸው። የዜማው ቃና በቤቱ ውስጥ በዝግታ እያስተጋባ ነው። ለእኔ ደግሞ በአጥንቴ ውስጥ ሲያስተጋባ ይሰማኛል።

ልክ መነኮሳቱ እንዳደረጉት አገጩን በመቋሚያው ላይ አስደግፌ በዝምታ እንደ ቆምሁ ሰዓታት አለፉ። ሰረቅ አድርጌ ጆቢን ስመለከተው እንቅልፍ እንደ ወሰደው አወቅሁ። ዐይኖቹን ጨፍኖ የሰውነቱን ክብደት በመቋሚያው ላይ አስደግፎ ቆሟል።

ቀጫጭን የብርሃነ ጨረሮች ከጣሪያው የእንጨት ርብራብ ሥር ሲፈነጥቁ በመወየብ ላይ ያሉ የሥዕል ስብስቦችን ተመለከትሁ። አንዳንዶቹ የኢየሱስ ክርስቶስ፣ የቅድስት

ማርያምና የሐዋርያት ምስሎች ሲሆኑ ሌሎቹ ደግሞ የመላእክትና የቅዱሳን ሰዎች ምስሎች ናቸው። ለዘመናት የጨሰው ሚናና ዕጣን የመቅደሱን የድንጋይ ግድግዳ በሚገባ አለስልሶታል።

አንድ የፕላስቲክ የግድግዳ ሰዓት ጸሎቱ ማብቃቱን አበሰለ። ጆቢ ዐይኖቹን ገለጠና ድንገተኛ ሳቅ አመለጠው። በክርኔ ጠበቅ አድርጌ ጎሽምሁት።

ብርሃኑ ወገን ወዳለው የፀሐይ ብርሃን እየመራን ወጣን። አሁን እርሱን የምጠይቅበት ጊዜ የደረሰ መስሎ ስለታየኝ «ብርሃኑ . . . ከታቦቱ ጠባቂ ጋር ልታስተዋውቀኝ ትችላለህ?» አልሁት።

ብርሃኑ ድንገት እጁን በአፋ ላይ ከደነ። ከዚያም ጭንቅላቱን ግራና ቀኝ እየነቀነቀ «አይሆንም! የታቦቱን ጠባቂ ማግኘት አትችልም። ይህን ልታደርግ አልችልም!» አለኝ። ከዚያም እንድንክተለው በእጁ ምልክት ሰጠንና የቤተ ክርስቲያኑን ግቢ ማቋረጥ ጀመርን።

ይህን ሁሉ ረዥም መንገድ አቋርጬ የመጣሁት የታቦቱን ጠባቂ ለማግኘት ነው። ይህ ሰው ሙሉ የሕይወት ዘመኑን የቃል ኪዳንን ታቦት ለመጠበቅ አሳልፎ የሰጠ መሆኑን የግራሃም ሃንኮክ መጽሐፍ ጠቅሷል። እርሱ ከመሞቱ በፊት በእርሱ እግር ተተክቶ ጠባቂ የሚሆነውን መነኩሴ ስም ስለሚናገር በዚያው ካደጉት ጎልማሳ ሰዎች መካከል አንዱ ይሾማል።

ታቦቱን መመልከት የሚችለው እርሱ ብቻ ስለሆነ ከእርሱ ጋር ለመነጋገር ጓጓሁ። ይሁን እንጂ ይህ ቀላል ሊሆን አይችልም።

አብዮተ ክርስቲያናትና መቅደሶች

ከዚህ በኋላ በሣር የተዋጠና በፍርስራሽ የተሞላ ጠለቅ ያለ ሰፊ ገንዳ መሰል ቦታ ላይ ደረስን። ብርሃኑ እንደ ነገረን ይህ ጉድጓድ በውስጡ የያዘው በአራተኛው መቶ ክፍለ ዘመን በንጉሥ ኢዛና የተገነባውን የመጀመሪያውን የአክሱም ጽዮን ቤተ ክርስቲያን ነው። ቤተ ክርስቲያኑ አስደናቂ ለሆነው ለኢትዮጵያ ወደ ክርስትና እምነት መለወጥ መታሰቢያ ሆኖ ቆይቷል። በትውፊት እንደሚነገረውም ቤተ ክርስቲያኑ በአንድ ወቅት የታቦቱ መቀመጫ ነበር። በ1960 ዓ.ም. በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የተገነባው አዲሱ የአክሱም ማርያም ጽዮን ቤተ ክርስቲያን የታቦቱ የመጨረሻ ማረፊያ ሊሆን በቅቷል።

ብርሃኑ በለሆሳስ ድምፅ «ኢትዮጵያ ውስጥ ታላቁ ቅዱስ ሥፍራ ይህ ነው» አለን። በጥንታዊ የመሠረት ድንጋዮች የተሞላውን ጉድጓድ ትኩር ብለን ቃንነው። ይህ የተሰባበረ ድንጋይ በአፍሪካ አህጉር ውስጥ የተመሠረተው የመጀመሪያው ቤተ ክርስቲያን ቅሪት ነው።

ዐይኖቼን ለመጥለቅ የተቃረበችው ፀሐይ ባጠላችበት ጥላ ሥር ወደሚገኘው መቅደስ ወረወርሁ። ከጠንካራው የድንጋይ ግድግዳ በስተ ጀርባ ኢትዮጵያውያን በሙሉ የቃል ኪዳን ታቦት በዚያ ተቀምጧል ብለው ያምናሉ።

በዙሪያችን በተለያዩ ቀለማት ያሸበረቁ የጸሎት ልብሶችና ኩታዎች የደረቡ በዕድሜ የገፉ ሰዎች ከአንድ ትልቅ ዛፍ ጥላ ሥር ተቀምጠዋል። በሁሉም አጠገብ የኮዳ ጠበል አለ። ሌሎቹ በመካከለኛው ዘመን የተተከሉ የሲሚንቶ ምስሰዎች እንደተደገፉ በቀይ ቆዳ የተደገሰ መጽሐፍ ቅዱስ ያነባሉ። አካባቢው ላይ ያጠለለ መንፈስ አለ። በጉባኤው ላይ ያሉት ሰዎች ሁሉ በግል አምልኮታቸው ውስጥ ጭልጥ ብለው ጠፍተዋል። አፍንጫዎቻቸውን በግዕዝ ቋንቋ የተተረጎሙት

ቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ቀብረዋል። እንደ ክላንቪኮቭ ጠመንጃ ያነገተ ሰው ብቻውን የዛፍ ጉቶ ላይ ተቀምጧል።

ብርሀን «እንሂድ!» ሲለን የዛሬውን ምሽት በሆቴላችን ውስጥ ለማሳለፍ ወጣን።

አስተዳዳሪው

ሌሊት ላይ በተከፈቱት መስኮቶች በኩል ከፍተኛ ቅዝቃዜ አዘል አየር ወደ ክፍሌ ገባ። ብርዱ ከእንቅልፌ ስለ ቀሰቀሰኝ እንደሚገባኝ አልተኛሁም። የማያቋርጥ የወርቅ ሳጥን ነበልባልና ፋታ የማይሰጥ የመብረቅ ሕልም ሕሊናዬን አጨናንቅብኛል። እኔ ጋደም ካልሁበት ክፍል በጥቂት መቶዎች ሜትር ርቀት ላይ የማይጨበጥ ቅዱስ ዕቃ በጨለማው መቅደስ ውስጥ ተቀምጧል። ለመተኛት መሞከር ምንም ጥቅም አልነበረውም።

ጊዜው እሁድ ጠዋት ቢሆንም ጨለማው ገና አልገለጠም። ሥራዬን በጊዜ ለመጀመር ስለ ጓንሁ ልብሶቼን አጠላለቅሁና የደረሰ ቁርስ ካለ ለመፈለግ ቀድሜ ወጣሁ። ከመኝታ ቤቱ ከወጣሁ በኋላ በሆቴሉ ግቢ ውስጥ ዛፎች ወደከበቡት የታጠረ መናፈሻ ዘለቅሁ። ደጃፉ ላይ አንዲት ቀጭን ሴት በርጩማ ላይ ተቀምጣለች። ሴትዮይቱ በተለያዩ ቀለማት ያሸበረቀ የጥጥ ቀሚስ ለብሳ ባቀረቀረ ራሷ ላይ ብጫቂ የሽማ ልብስ ጣል አድርጋለች።

ሴቲቱ አሁን የታጨደ ለምለም ቂጠማ በትሪ ላይ ጎዝጉዛ በላዩ ላይ ትናንሽ ስኒዎች ስትደረድር ተመለከትሁ። ከዚያም ከአንድ ጣሳ ውስጥ የቡና ፍሬዎች መጥና በማውጣት ትርክክ ያለው የከሰል ፍም ላይ የተጣደው ብረት ምጣድ ላይ ከጨመረች በኋላ የተንቀለቀለውን የከሰል ፍም አልፎ ለልፍ በሰሌን ማራገቢያ ስታራግብ ቡናው ይቆላ ጀመር።

በብረት ምጣዱ ላይ ያለውን ቡና በተቆለመመ የብረት መቁሊያ ወዲያና ወዲህ እያደረገች ስትቆላ ቡናው የቸኮሌት ቀለም እየያዘ መጣ። ጉም መስሎ በመጤስ ላይ ያለው የዕጣን ጢስ መዓዛ የጠዋቱን አየር አውደታል።

ሴትዮዋ ራስዋን ቀና አድርጋ ፈገግ ስትል ግንባሯ ላይ የተነቀሰችውን መስቀል ተመለከትሁ። የተቆላውን ቡና ጢስ በእጇ ወደ ፊትዋ እየሳበች እንዴት እንደሚሸተት አሳየችኝ። እኔም አንገቴን አቀርቅሬ የቡናውን ጥዑም መዓዛ በአፍንጫዬ ሳብሁት። ከዚያም የቡናውን ፍሬዎች በአንድ አነስተኛ የእንጨት ሙቀጫ ውስጥ ከከተተች በኋላ በብረት ዘንዘና ወቅጣ አደቀቀች። ከዚያም የተፈጨውን ቡና በሽክላ ጀበና ውስጥ በመፍላት ላይ ወዳለው ውሃ ጨመረች። ከጥቂት ቆይታ በኋላ ትኩሱን ቡና ከተጠበሱና ማርመላታ ከተቀቡ የዳቦ ቁርጦች ጋር አቀረበች። ይህ ድንቅ ዝግጅት ለደቂቃዎች ያህል ሕሊናዬን ከታቦቱ ላይ ሰርቆብኝ ነበር።

የመጀመሪያው የንጋት ብርሃን ብርሃንን በጠመዝማዛው መንገድ ላይ ሽቅብ ወጥቶ ወደ ቡና ቤቱ መናፈሻ እንዲደርስ አድርጎታል። በዚህ ጠዋት እዚህ ቦታ ላይ ልገኝ እንደምችል እንዴት ሊያውቅ እንደ ቻለ ገርሞኛል። ምንም ጊዜ ሳያባክን ረጋ ባለ መንፈስ ከታቦቱ ጠባቂ ቀጥሎ በሥልጣን ሁለተኛው ከፍተኛ ደረጃ ላይ ካለው ከአክሱም ጽዮን ማርያም ቤተ ክርስቲያን አስተዳዳሪ ጋር ውይይት እንዳደርግ የግል ቀጠሮ እንዳስያዘልኝ ነገረኝ። ከዚህ በኋላ ብርሃን የጋበዝሁትን የዳቦና የቡና ግብዣ ላይቀበል ወደ ቤተ ክርስቲያን አገልግሎቱ ሄደ። ኋላ ላይ ግን አሁን ያለንበት ወቅት የኢትዮጵያ ካህናት በዓመት ውስጥ ከሚጸሟቸው ከሁለት መቶ አምላ የሚበልጡ የአጽዋማት ቀናት ውስጥ አንዱ እንደ ሆነ ለማወቅ ችያለሁ። የዚያን ዕለት ምንም ነገር አይበላም ነበር።

ጂቢን እንዲተኛ ትቼው ወደ ቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን ቅጥር ግቢ ወረድሁ። በመቶዎች የሚቆጠሩ ነጭ ሽማ የለበሱ አማኞች ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ ከገባበት ጊዜ አንሥቶ እስካሁን ድረስ እየተከናወነ ያለውን በዜማ የታጀበ እግዚአታ ጎንበስ ቀና እያሉ በማድረስ ላይ ናቸው። ፀሐይዋ ምንም ሳይታወቅ ብርሃኗን በቤተ ክርስቲያኑ የቆየ ሊሚንቶ ላይ ፈንጥቃለች። ይህ በጢስና በፀሐይ ንዳድ የወየበ የቤተ ክርስቲያኑ ሸካራ የውጪ ግድግዳ ብዙ ጎበረ ቀለማት ካላቸው የመነኮሳቱ ዝንጥላዎች ጋር ተሰባጥሮ ሲታይ ልዩ ውበት አለው። ራሳቸውን በአንገት ልብስ የሸፈኑ በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰዎች ከጎላቸው እየተከተሏቸው ነው።

በአምልኮ ውስጥ ያሉትን ብዛት ያላቸው ምዕመናን ስመለከት ሰዓታት ነጎዱ። ዓላማቸው ስሜቴን ነክቶታል። አንድ እጅ ትከሻዬን ከጎላ ሲነካኝ ዘወር ብዬ ስመለከት የብርሃኑን ቢጫማ ዐይኖችና ያረጀ የመልክ ገጽታ አየሁ።

«የካህናቱ ሸንጎ አሁን ሊያገኝህ ይፈልጋል» አለኝ።

ምስጋናዬን ካቀረብሁለት በጎላ በመጀመሪያ ሆቴል ደርሼ ለመምጣት እንደምፈልግ ነገርሁት። ከዚህ በጎላ በጥድፊያ ወደ ሆቴላችን ተመለስሁና የጆቢን በር አንኳኳሁ። ካልጋው ያልወረደው ጂቢ ድምፁን አሰማኝ።

እንደ ምንም እንዲሰማኝ አድርጌ «ተነሥና ልብስህን ልበስ! አሁኑኑ ሊያገኙን ይፈልጋሉ!» አልሁትና እርሱ ልብሶቹን እስኪለባብስ ድረስ እኔ ገጹኩ ሸሚዝ ቀየርሁ። ከብርሃኑ ጋር ከተገናኘን በጎላ ወደሚጠብቁን አምስት ነጫጭ ካባ የለበሱ ካህናት መርቶ ወሰደን። ውስጤ የተሸበረ ይመስላል።

ንቡረ ዕድ የተባሉት ሰው የሰብሳቢው ወንበር ላይ

ተቀምጠዋል። ብርሃኑ የታቦቱ አስተዳዳሪ መሆናቸውን አስተዋወቀን። ረዥም፣ ቀጭንና ደስ የሚሉ ሰው ናቸው። ስስ ግራጫ ጢም ያላቸው ሊሆን ዐይኖቻቸው ያበራሉ። በበዓል ቀን የሚለበስ ረዥም ቀሚስና ወደ ላይ የረዘመ የራስ ጥምጥምም አድርገዋል። በአንገታቸው ላይ የሚያምር የእንጨት መስቀል አንጠልጥለዋል። አንድ የገረጣ አረንጓዴ ሎሚ በጣታቸው ውስጥ እያፍተለተሉ ነው።

ይህ ጊዜ ለእኔ ወርቃማ አጋጣሚ ሆኖ ስለ ታየኝና በጉጉት ውስጥ ስለ ነበርሁ የመጀመሪያው ጥያቄዬ የነበረኝን ደካማ የፕሮቶኮል አቀራረብ ያሳየ ሆኖ አለፈ። «ከታቦቱ ጠባቂ ጋር ልንተዋወቅ እንችላለን?» ነበር ያልሁት።

ብርሃኑ ሲሸማቀቅ ስላየሁ ውስጤ ተኮማተረ። ቀላውስቱ ጭንቅላታቸውን በአሉታ ግራና ቀኝ እየነቀነቁ እርስ በእርሳቸው ተያዩ። በዚህ ጊዜ ስህተቱ ታወቀኝ።

ንቡረ ዕድ ጢማቸውን እያሸሹ ነው። ለባህሉ አትኩሮት ስላላሳየሁ መቅለሌ ታውቆኛል። ብርሃኑ በጎፍረት ውስጥ ሊያስተረጉም ቢጀምርም ብዙ አልተቸገረም።

«ከአንተ በፊት ብዙዎች ይህንን ጥያቄ ይዘው ወደ እኛ መጥተው ነበር። ይሁን እንጂ ተመልሰው ሄደዋል» አሉ ንቡረ ዕድ። የድምጻቸው ቃና ጎላ ያለ ነበር።

ስህተቱ እንደተሰማኝ ባውቅም «ከጠባቂው በስተቀር ታቦቱን የተመለከተ ሰው የለም?» በማለት ሌላ ገልጃኝ ጥያቄ ጠየቅሁ።

ንቡረ ዕድ እንደ ትዕግሥተኛ አባት ፈገግ ቢሉም መልሱን ወዲያውኑ አልመለሱልኝም። ሌሎቹ በወንበሮቻቸው ላይ ወዲያና ወዲህ ተቁነጠነጡ። ሰከንዶች እየተቆጠሩ ነው። በመጨረሻ ንቡረ ዕድ በተሰባበረ እንግሊዘኛ ይናገሩ ጀመር።

ብርሃነ ነገሩን እንዲያስተረጉም ምልክት ተሰጥቶታል።

«በዚህ ትውልድ ውስጥ ከጠባቂው በስተቀር ማንም ታቦቱን አላየም። ይህ ደግሞ ሊሆን የሚገባው ነገር ነው። ዓለሙ በጭራሽ ሊያየው ወይም ፎቶግራፍ ሊያነሣው ወይም ሊነካው አተፈቀደለትም። ይህ ክልክል ነው!» የፊታቸው ገጽታ ሲከሳተር ድምጻቸውም እንደ ብረት እየጠነከረ መጣ። «እኛ የቃል ኪዳንን ታቦት ለመጠበቅ አደራ የተሰጠን ሰዎች ነን» ካሉን በኋላ ሎሚዋን ጠረጴዛው ላይ አስቀመጧትና «ጎይሉን መሸሽግና ቅድስናውን መጠበቅ የተቀደሰ ግዴታችን ነው» አሉኝ።

ከንቡረ ዕድ በተለየ ሁኔታ ሌሎቹ ቀላውስት ዝም ብለዋል። ይህ ኦፊሴላዊ ሕግ አውጪ ክፍል የታቦቱን ጠባቂ ከሙግት የሚከላከል የመጀመሪያው የመከላከያ መስመር መሆኑን እየተረዳሁ መጥቼአለሁ። ንቡረ ዕድ የመጀመሪያ ሁለት ጥያቄዎቹን የመለሱልኝ በአንድ ደቂቃ ውስጥ ነው። ከዚህ በተጨማሪ ዐሥርቱን ትእዛዛት የያዘውና በሊና ተራራ ሥር የተቀረጸው የመጀመሪያው የቃል ኪዳን ታቦት በእነርሱ ደብር ውስጥ እንዳለ የሚያረጋግጥላቸው የማይናወጥ እምነት እንዳላቸው ተረድቼአለሁ።

ከማንበረ ካህናቱ በተጨማሪ የቤተ ክርስቲያኗ አባላትና ጠቅላላው የትግራይ ክርስቲያን ሕዝብ ቅዱሱን ታቦት መጠበቅ በመወለድ የሚያገኙት መብታቸው (birthright) እንደ ሆነ ያምናሉ። የተጃጃሉ ቅርስ አዳኞች ቢመጡ ወይም የውጪ ወራሪዎች አክሱምን በመውረር ታቦቱን ለመስረቅ ቢሞክሩ የዚህችን መንገድ ትሑት ሕዝብ ጠንካራ ጎን ሳይቀስሙ አይመለሱም። እያንዳንዱ ሰው በረዥሙ የእርስ በእርስ ጦርነት ውስጥ የተጠቀመባቸውን የተደበቁ ገጅራዎችና ጠመንጃዎች ይዞ በመውጣት ለመከላከል

በሚያደርገው ተጋድሎ በደስታ ይወድቃል። በተቀደሰ ተግባራቸው ላይ ድርድር ከማድረግ ይልቅ ሕይወታቸውን አሳልፈው ይሰጣሉ።

ርዕሴን በመቀየር «ታቦቱ እስከ ዛሬ ድረስ ጎይሉን አላጣምን?» ብዬ ጠየቅሁ።

ንቡረ ዕድ ወንበሩን የኋሊት ተደገፉና «አላጣም» አሉኝ።

ከዚህ በኋላ ፊቱን ወደ ብርሃነ መለስሁና «ይህ ማለት ታቦቱ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተጠቀሱትን ምልክቶች አሁንም ይፈጽማል ማለት ነው?» ብዬ ጠየቅሁት።

ይህ ጥያቄ ሁሉንም አልተመቻቸውም። ከአንድ ቀን በፊት ብርሃነ ስለ ታቦቱ ጎይል አንሥቶ ሊናገር መካን የሆኑ ሴቶች አሁን ባለው ሰማያዊ ጎይል ልጅ መውለድ እንደሚጀምሩ ጠቅሷል። ይህ ቢሆንም በሕሊናዬ ውስጥ ሌላ ጉዳይ አለ። ታቦቱ በኦሪት ዘጸአት መጽሐፍ ውስጥ የገለጣቸውን ተመሳሳይ ጎይላት እንደ ገለጠ የሚናገሩ ያልተረጋገጡ መረጃዎች አሉ። አስቀድመው የነበሩት የኢትዮጵያ ነገሥታት ያምኑ የነበረው በታቦቱ የማይጠፋ ኃይል ብቻ ሳይሆን ልክ በኢየሱስ ዘመን እንደ ሆነው ታቦቱ እንዲራዳቸው ወደ ጦር ሜዳ ይዘው በመጓዝም ጭምር ነበር። አንዳንድ ጊዜ ታቦቱ የመንፈሳዊ ጎይል መገኛ ከመሆኑም በተጨማሪ በጠላት ጎይል ላይ ጽናቱን እንደሚያሳይ በትውፊት ተረጋግጧል።

ታቦቱ ዛሬ ይህ ጎይል እንዴት ሊኖረው ቻለ? በነገሩ በጣም ተደነቅሁ። ታቦቱን ሸሽጎ የነበረውና ቅድስተ ቅዱሳኑን ከቤተ መቅደሱ ለይቶ የነበረው ወፍራም መጋረጃ ከላይ እስከ ታች ድረስ ተሰንጥቷል። ክርስቶስ በመስቀል ላይ ሆኖ «ተፈጸመ» በማለት የብሉይ ኪዳንን ቃል ኪዳን አላበቃምን?

ይህ አባባል የታቦቱን ኃይል ሙሉ በሙሉ አሟጦ ባዶ የወርቅ ሽፋን በማድረግ አላስቀረውምን? እነዚህ ሁሉ ወጎች እውነታ ይኖራቸዋል የሚለው ነገር አጠራጠረኝ። ታቦቱ እስካሁን ድረስ ካለ ከማይጨበጥ ነገር ያላለፈ፤ በባሕል ስሜታዊነት ውስጥ የተዘፈቀ አምልኮና በእያንዳንዱ የታሪክ ድግግሞሽ የተገነባ የቅዠት ምሽግ ነው። ይሁን እንጂ ኢትዮጵያውያን ታቦቱ እስከ ዛሬ ድረስ አብሮት የቆየ ምሥጢራዊ ጎይል እንዳለው ይናገራሉ።

ከመለያየታችን በፊት ንቡረ ዕድ የታቦቱን መጠን እንዲገልጹልኝ ጠየቅሁ። እጃቸውን ከፍ አድርገው «ባለፉት በሺዎች የሚቆጠሩ ዓመታት ውስጥ እንደ ነበረው አሁንም ለሚቀጥሉት ሺህ ዓመታት እንዳለ ይቆያል። የታቦቱ ይዘት ዛሬም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከተጠቀሰው ጋር ተመሳሳይ ነው» አሉኝ።

የድምጻቸው ቃና የውይይታችንን ማብቃት ነገረኝ።

እኔና ጆቢ ካህናቱን አመለገንን። ከብዙ ፈገግታና የእጅ ሰላምታ መለዋወጥ በኋላ ለመልካም ፈቃደኝነት ብዬ በእጅ በርሳዬ ከቋጠርኳቸው የተለያዩ ዐይነት የመድኃኒት እንክብላትና ፋሻዎች መካከል አውጥቼ ሰጠኳቸው። ከዚህ በኋላ አንድ መቶ የኢትዮጵያ ብር ለብርሃነ አውጥቼ ለጠሁትና ካህናቱን ሻይ እንዲጋብዝበት ነገርሁት።

ለስጦታችን ቢያመለግኑንም ኮስታራው የፊታቸው ገጽታ አልፈገም። እንደዚህ ያለ ኮብረት የጠነከረ እምቢታ ገጥሞኝ አያውቅም። ከባድ ነው በሚባለው በሙስሊሙ ባሕል ውስጥ ሊነሡ አይችሉም የሚባልላቸው አብዛኛዎቹ የኬላ ማገጃዎች እንኳ ከጥቂት ፈገግታና ብልሃት ጋር በድርድር ሊነሡ እንደሚችሉ አጋጥሞኛል። እነዚህ መነኮሳት ግን ለገንዘቡም ሆነ ለስጦታው ምንም ዓይነት ፍላጎት አላሳዩም። እነርሱ

በጸም ላይ ሆነው ራሳቸውን ቢያማቸው እንኳ አስፕሪን ለመውሰድ የማይፈቅዱ ብርቱ አማኞች ናቸው።

ታቦቱ በእነርሱ ዘንድ እንዳለ ዓለሙ እንዴት አድርጎ ሊያምናቸው እንደሚችል ስጦይቃቸው በሚያስደንቅ የእምቢተኝነት አስተያየት ተመለከቱኝ። ማንም አመናቸው አላመናቸው እነርሱ ግድ የላቸውም። እነርሱ እግዚአብሔር ታቦቱን ይጠብቁ ዘንድ በሰጣቸው በተረጋገጠና በተረጋጋ ጎላፊነት ውስጥ ይኖራሉ። ሌሎች እንደሚያስቡት እነርሱ በሰዎች ዘንድ መታወቅን አይፈልጉም። ለእኔም ሆነ ለሌላ ሰው ምሥጢሮቻቸውን የማውጣት ፍላጎት የላቸውም። ጥያቄዎቹ አሰልቼና አድካሚ እንደሆኑባቸው ስላወቅሁ ለመሄድ ተነሣሁ።

የቤተ መቅደስ መለኮቶች

እኔና ጆቢ ካህናቱን በድጋሚ ካመለገንን በኋላ ብርሃነን በመከተል አጥሩን አቋርጠን ታቦቱ ካረፈበት ቤተ መቅደስ ጀርባ ሄድን። እዚያ ቆመን የሚመጣውን ስንጠባበቅ እንደ ምሽግ ተጠናክሮ የተሠራውን የመቅደሱን ግንብ አጤንኩት። ከኋለኛው አጥር ባሻገር ያለው ምድር ቤት እንደ ጠንካራ ወታደራዊ ምሽግ ግራና ቀኝ በሲሚንቶ ተጠናክሮ የተገነባ ነው።

ብርሃነ «የቤተ መቅደሱ ነዋየ ቅዱሳት የሚቀመጡት እዚህ ውስጥ ነው» አለኝ።

ለዐሥራ አምስት ደቂቃዎች ያህል በፀሐዩ ውስጥ ከሚቅበዘበዙ ዝንቦች ጋር ከቆየን በኋላ ደማቅ ቢጫ ቀሚስ ያጠለቀ፤ ነጭ ጥምጥም የጠመጠመ፤ የሚያምር የፀሐይ መነጽር ያደረገና የተስተካከለ ጢም ያለው ሰው ከጨለማው ምድር ቤት ውስጥ ብቅ አለ። ከዚያም ወደ አጥሩ ተጠጋና

አንድ ረዥም ቢጫ ሳጥን በቁልፍ ከፈተ። በውስጡ የቀደሙት ነገሥታት የተንቀጠቀሙ ዘውዶች ይታያሉ። ተራ በተራ በሚያሳዩን ዘውዶች ላይ ቸልተኝነታችንን የተመለከተው ብርሃነ ከመነኩሴው ጋር ጥቂት ቃላት ተለዋወጠ። ከዚህ በኋላ መነኩሴው ተመልሰው ወደ ሕንጻው ውስጥ ዘለቁ።

ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ቅርስ ጠባቂው አባት በስስ ያይለን ጨርቆች የተጠቀለሉ ረዣዥም መሣሪያዎች ይዘው ተመለሱ። በመጀመሪያ በትግራይ የእርስ በእርስ ጦርነት ወቅት የተጠቀሙባቸው ጥንታዊ ነፍጦች መስለውኝ ነበር። በኋላ ግን ያረጀና የበለዘ ገጽታቸውን ተገነዝብሁ። ጠጋ ብዬ ስመለከት ተቀጥቅጠው የተሠሩ የብር መለከቶች መሆናቸውን አረጋግጥሁ። ቅርስ ጠባቂው መነኩሴ መለከቶቹን እንደ ነገሩ ካሳዩን በኋላ ከዘውዶቹ አጠገብ አጋደሟቸው።

መነኩሴው ስለ መለከቶቹ መግለጫ ሲሰጡ ብርሃነ ያስተረጉምልን ጀመር። «እነዚህ መለከቶች ለኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከፍተኛ ዋጋ አላቸው። በመጀመሪያው የኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ ለበዓላት ክብር ይወጡ የነበሩ የመጀመሪያዎቹ መለከቶች ናቸው» አሉ።

ይህ ቀልቤን ሰረቀው። «ይህንን ትውፊታችን ያረጋግጣል። የቀደሙት አባቶቻችን መለከቶቹ ከሌሎች የቤተ መቅደስ ንዋየ ቅድሳት ጋር አብረው እንደ መጡ መዝግበውልናል።»

ከእነዚህ የተተኮሱ ከሚመስሉት ዕቃዎች ላይ ዐይናቼን ላነሣ አልቻልሁም። ርዝመታቸው አምስት ጫማ ሊደርስ ጥቂት የቀረው ሲሆን በላያቸው ላይ በተቀረጹት ቅርጾች አገጠዋል። ተመሳስለው የተቀጠቀሙ የብር ዕቃዎች

ቢመስሉም የበለዘ የነሐስ ቀለም አላቸው። በንጉሥ ሰሎሞን ዘመን የነበሩ ከሆኑ ሦስት ሺህ ዘመን ተጠግቷቸዋል ማለት ነው።

በድንግዝግዝ የሚታወቅ ገጽታ ያላቸው ስለ መስለኝ ከዚህ በፊት እነዚህን ዕቃዎች የት እንዳየኋቸው ለማስታወስ ሞክርሁ። በመጨረሻ እነዚህ ያረጁና የተጎሳቀሉ ጥንድ መለከቶች ርም ውስጥ በሚገኘው በቲቶ (ጥጦስ) የግምብ ቅስት ላይ ከተቀረጹት ጥንድ መለከቶች ጋር እንደሚመሳሰሉ ትዝ አለኝ። ቅስቱ ቲቶ (ጥጦስ) ኢየሩሳሌምን በሰባ ዓመተ ምሕረት ላይ እንዳጠፋት ለመዘከር የቆመ መታሰቢያ ነው። አይሁዳዊው የታሪክ ሊቅ ጆሴፈስ የተስተካከሉ ቅጥርቿና የጎዳና መሠረቱ ሳይቀር ሙሉ በሙሉ እንደ ወደሙ ተናግሯል።

ቲቶ (ጥጦስ) ከሁለተኛው ቤተ መቅደስ ውስጥ ንዋየ ቅድሳቶቹንና ቅርሶቹን ዘርፎ ከወሰደ በኋላ ለድል በዓሉ በሮም ጎዳናዎች ላይ በሰልፍ ተይዘው እንዲያልፉ አድርጓል። ይህ ደግሞ «ሜኖራን» በሳምንቱ መጨረሻ ላይ በአይሁዳውያኑ ለሚበሉት ዐሥራ ሁለት ዳቦዎች ማቅረቢያ የሆነውን ጠረጴዛና እነዚህን የብር መለከቶች ያጠቃልላል። በ2ኛ ዜና. 13÷12 ላይ ይህን የሚያስታውስ ቃል አለ።

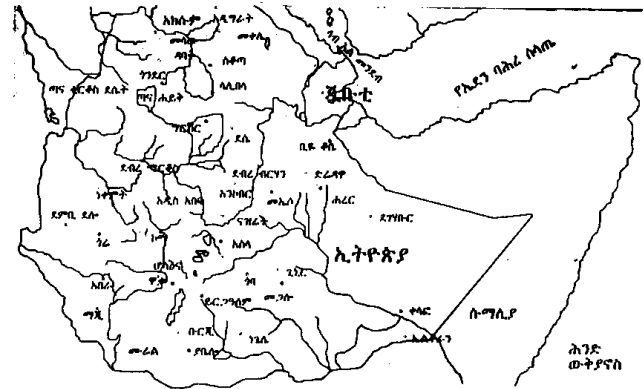
«እነሆም እግዚአብሔር በእኛ ላይ አለቃ ነው፤ መለከቱንም የሚነፋ ካህናቱ ከእኛ ጋር ናቸው፤ በእናንተም ላይ ይጮኻሉ። የእስራኤል ልጆች ሆይ! አይበጃችሁምና ከአባቶቻችሁ አምላክ ከእግዚአብሔር ጋር አትዋጉ።»

ምንም እንኳን ቲቶ (ጥጦስ) ሁለተኛውን ቤተ መቅደስ ቢያረክሰውም የዘረፋቸው መለከቶችና ንዋየ ቅድሳት የመጀመሪያው የሰሎሞን ቤተ መቅደስ ቅጂዎች ናቸው

ቢባል የሚያስኬድ ይመስላል። ይህ ማለት ደግሞ ሮም ውስጥ በቲቶ (ጥጠስ) ቅስት ላይ ተቀርጸው ያሉት ሁለቱ አንገተ ረዣዥም መለከቶች በሙሴ ዘመን ከተሠሩት ከመጀመሪያዎቹ መለከቶች ጋር በመልክም ሆነ በመጠን ይመሳሰላሉ ማለት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ይህን አስመልክቶ እግዚአብሔር ለሙሴ የተናገረውን ቃል ይገልጻል፡-

«ሁለት የብር መለከቶች አጠፍጥፈህ ለአንተ አድርግ፤ ማኅበሩን ለመጥራት ከሰፈራቸውም ለማስጓዝ ይሁንልህ» (ዘኁ 10+1-2)።

ከቆምሁበት ቦታ አራት ጫማ በማይሞላ ውስጥ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተገለጹት መለከቶችን እያየሁ መሆኔን ለማመን አልቻልሁም። እነዚህ ያረጁ መለከቶች በብሉይ ኪዳን ዘመን ተመሳስለው ከተሠሩ በኋላ በንጉሥ ሰሎሞን የመጀመሪያው ቤተ መቅደስ ውስጥ የተቀመጡ ሊሆኑ ይችሉ ይሆን? የንዋየ ቅድሳቱ ጠባቂ ተጨማሪ መረጃዎች እንዲሠጠኝ ብጠይቀውም ከዚህ በላይ ሊያበረራልኝ ፈቃደኛ አልሆነም። የኢትዮጵያ ቅርሶች ብዙ እውነታዎች ቢኖሯቸውም የጉዳዩ እውነት እንደ ደበዘዘ ይቀራል።

ምዕራፍ ዐሥራ አራት ምሥጢራዊው ደሴት

ወደዚህ ያልተለመደ የምድር ጥግ ለመጀመሪያ ጊዜ ስንዝ በአንድ ጭጋጋማ የእግር መንገድ ላይ እንደ ጻባ የተፈረፈሩ የሚመስሉ ጥንታዊ ቅርሶች አጋጥመውኝ ነበር። ከታቦቱ ጠባቂ ጋር ለመገናኘት እንደማይፈቀድልኝ የተነገረኝን ተቀብያለሁ። ይሁን እንጂ አሁንም በደቡብ አቅጣጫ ሁለት መቶ ኪሎ ሜትር ርቆ በምሥጢራዊው የጣና ሐይቅ ላይ የሚገኘውንና የተቀደሰውን የጣና ቂርቆስ ደሴት የመጨረሻው የጉብኝት መዳረሻዬ አድርጌ ለመጎብኘት ወደድሁ። ይህ የተቀደሰ ደሴት የቃል ኪዳንን ታቦት ከስምንት መቶ ዓመታት በላይ ሸሸጎ የቆየ መሆኑ በትውፊት ይነገርለታል። ከግርሃም ሃንኮክ ጋር ስንነጋገር በዚህ ደሴት ላይ የሚኖሩት መነኮሳት በደሴቱ ኮረብታማ ጫፍ ላይ በቀደሙት አይሁዳውያን አማካይነት የደም መሥዋዕት

የሚቀርብበት ሥፍራ እንደ ነበር መናገራቸውን ገልጦልኛል። እንግዲህ በመቶዎች ለሚቆጠሩ ዘመናት ታቦቱ ያረፈበትና እኒም ልመለከተው የጓጓሁለት ሥፍራ ይህ ነው።

አክሱም ውስጥ ያገኘናቸው ሌሎች ቱሪስቶች ጣና ቂርቆስን ለመጎብኘት ያደረጉት መከራ በከንቱ መቅረቱን አጫውተውናል። ቱሪስቶቹ ባይሳካላቸውም የጉዞ ወኪሎቹን ለምነዋል፤ የመንግሥት የሥራ ባለ ሥልጣናትን ተለማምጠዋል፤ ሌላው ቢቀር ለኢትዮጵያ ቱሪዝም ኮሚሽን አቤቱታቸውን አቅርበዋል። ይህ ጉዳይ ለውጪ ሰዎች ከአቅማቸው በላይ ሆኖባቸዋል። እነዚህ ዜናዎች ግን ከእኛ ጋር ሊጣጣሙ አልቻሉም።

በዚያ ያሉትን ታሪካዊ ቦታዎች መጎብኘት የሚያስችለንን ሁኔታ ዕቁባይ አስቀድሞ በስልክ ካስተካከለልን በኋላ ድጋሚ ከሆቴሉ ግቢ ውጪ አገኘን። እኒም በታላቅ ጉጉት ውስጥ ሆኜ ሳገኘው «ዕቁባይ! . . . ወደ ጣና ቂርቆስ ደሴት መሄድ እፈልጋለሁ። ይህ እንዲሆንን ማድረግ ትችላለህ?» አልሁት።

ዕቁባይ ትኩር ብሎ ከተመለከተኝ በኋላ በትሕትና አንገቱን ዝቅ አድርጎ «ሊሆን የሚችለውን አደርጋለሁ» አለኝና ወደ የሃ ሆቴል ተመልሶ ሄደ። ከዚህ በኋላ ከመጠበቅ በስተቀር ሌላ ምንም የምናደርገው ነገር አልነበረንም።

ምስጋና

እኔ ወደ ሆቴሉ ተመልሼ ስገባ ዕቁባይ እንግዳ መቀበያው አጠገብ ያለውን ስልክ እየዘጋ ነበር። ከዚያም ወደ እኔ ዘወር ብሎ «ዛሬ ወደ ባሕር ዳር ትበራላችሁ። በዚያም ምስጋና የተባለ ሰው ይቀበላችኋል። ወደ ጣና ቂርቆስ ለመሄድ የሚያስችላችሁን ፈቃድ እርሱ ያወጣላችኋል።» አለኝ።

እውነት ከሆነ በጣም ጥሩ ዜና ነው። የዕቁባይ ታታሪ

ጓደኛ የሆነው ምስጋና የሚሠራው በባሕር ዳር አስጎብኚ ድርጅት ሥር በሚገኘውና «ጃካራንዳ ቱርቦ» በተባለው ድርጅት ውስጥ ነው። እርሱ የታቦቱ ማረፊያ ወደ ነበረው ደሴት የሚያደርስንን ፈቃድ ያገኛልናል ማለት ነው።

የዕቁባይን አበረታች ዜና በመንተራስ እኔና ጆቢ ሻንጣዎቻችንን ሸክፈን ከተነሣን በኋላ ብርሃነን ተሰናበትን። በአጭር ጊዜ ከታቦቱ ሥር በሚገኘው የአክሱም የሃይማኖት ማኅበር የምሥጢር ግዛት ውስጥ ዘልቀን እንድንገባ የረዳንን ሽማግሌ መነኩሴ እየወደድሁት መጥቼአለሁ።

ዕቁባይ እያጣደፈ ወደ አክሱም አውሮፕላን ማረፊያ ከወሰደን በኋላ ለአንድ ሰዓት ያህል ወደ ባሕር ዳር ሊያበሩን የሚያስችሉ ቲኬቶች እንድንገዛ አደረገን። ከጥቂት ቆይታ በኋላ ባለ መንታ ሞተሯ ፎከር 50 አነስተኛ አውሮፕላን ድንገት ከሰማዩ ውስጥ ዱብ ብላ ጥቂት ከተንደረደረች በኋላ ሣር ከሚግጡት ከብቶች አጠገብ ቀጥ ብላ በመቆም መዝጊያዋን ከፈተች። እኛም ሻንጣዎቻችንን አነገትንና በሚያፍነው አባራና ዝንቦች መካከል አልፈን ተሳፈርን። አውሮፕላኗ በጠጠራማው ማረፊያ ላይ እየነጠረች ከተንደረደረች በኋላ በአቅራቢያው ከሚገኘው ገደል በላይ ከፍ ብላ በመነሣት በተከዜ ወንዝ ዳርቻ ላይ ትበር ጀመር።

ቁልቁል የሚታየው የመሬት አቀማመጥ ጭው ካለው በረሃ እስከ ለምለሙ የገጠር መሬት ድረስ ይዘልቃል። ወደ ባሕር ዳር እየተጠጋን ስንሄድ ግርማ ሞገስን የተላበሰው የዓባይ ወንዝ የሱዳንን ግዛት አቋርጦ በግብጽ የዓባይ ደለል ላይ ተሸጋግሮ ወደ ሜዲትራንያን ውቅያኖስ ሲፈስ ተመለከትሁ። ለዚህ ወንዝ መጋቢ የሆነው ትልቁ የጣና ሐይቅ ሲሆን ከፍታው ከባሕር ወለል በላይ ስድስት ሺህ ጫማ ስፋቱም ሦስት ሺህ ስድስት መቶ ለባ ሦስት ስኩዌር

ማይልስ ነው። ነጭ ዓባይና ጥቁር ዓባይ ወንዞች በኢትዮጵያ ረዥም የዝናብ ወቅት ስለሚሞሉ ጥቁር ዓባይን በማጥለቅለቅ የሰሜኑን አቅጣጫ ተከትለው ወደ ግብጽ ያመራሉ። ይህ ከጣና ሐይቅ የሚሰግግ ውሃና ሌሎቹ የወንዙ ገባሮች ግብጽ ውስጥ ያለውን ደለል ለማዳበር ከፍተኛ መጠን ያለው ለም አፈር ይዘው ይነጉዳሉ። ምድሩን አቆራርጠው የሚፈሉትን ብዛት ያላቸው ወንዞች ቁልቁል ስመለከት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያነበብኩትን አንድ ጥቅስ አስታውስሁ።

«ከኢትዮጵያ ወንዞች ማዶ የሚማልዱኝ የተበተኑት ሴቶች ልጆቼ ቁርባኔን ያምጡልኝ» ሶፎ. 3፡10።

ባሕር ዳር ውስጥ ያለው የተስተካከለ አውሮፕላን ማረፊያ ላይ ስንወርድ የሚያፍን የሙቀት መጋረጃ ውስጥ ገባን። አየሩ አካባቢው ላይ በሚቃጠል ቆሻሻ ሽታ ተበክሏል። ሻንጣዎቻችንን ከተረከብን በኋላ ራሳችንን በሃያዎቹ የመጀመሪያ ዕድሜዎቹ ውስጥ ከሚገኝ ከአንድ ቀጭንና ረዥም መልክ መልካም ወጣት ልጅ ፊት ለፊት አገኘነው።

«ጤና ይስጥልኝ ሚስተር ቦብ! እኔ ምስጋና እባላለሁ።» ልጁ የሚያምር ገጽታና የሚስብ ፈገግታ አለው። «ስላገኝ ኋችሁ ደስ ብሎኛል። በጣና ሐይቅ ላይ እንድትጓዙ አስፈላጊውን ቅድመ ዝግጅት አጠናቅቄያለሁ። ወደዚያው ልንሄድ እንችላለን» አለን።

ብዙ ሳልቆይ ምስጋና ንቁ አዕምሮና ብሩህ ሕሊና ያለው ተጫዋች ሰው መሆኑን ተገነዝብሁ። ሴቶችን ጨምሮ ፈገግታው የምናገኛቸውን ሰዎች ሁሉ ይማርክ ነበር። የቡና ነጋዴ ገበሬ ልጅ የሆነው ምስጋና በእርስ በእርስ ጦርነት በደቀቀችው ሀገር ውስጥ በማደግ ላይ የሚገኝ ኢንተርፕርናር ነው።

ወደ አንድ የቆመች ታክሲ እየመራ ከወሰደን በኋላ ተሳፍረን ወደ ሆቴላችን ማምራት ጀመርን። በከተማው መግቢያ አካካቢ ምስጋና ትኩረታችንን በጃካራንዳና በድሬዳዋ ዛፎች መካከል ወደ ቆመ የእሳት አደጋ መኪና ሳበው። ከዚያም «ሚስተር ቦብ! ይህ የከተማችን አዲሱ የእሳት መከላከያ ከባድ መኪና ነው። ይህን መኪና የእሳት አደጋ ንላፊው ለመጀመሪያ ጊዜ ሲያሸከረከረው ከጥቅም ውጪ አደረገው» አለኝ።

በመገረም «ለመጀመሪያ ጊዜ ሲያሸከረከረው?» አልሁት።

«አዎን!» አለኝ ምስጋና። ቀጠል አድርጎም «ከተማችን በጣም የሚያምር የእሳት አደጋ መከላከያ መኪና አግኝታ ነበር። ያገኘችው ግን ለአንድ ቀን ብቻ ነበር። የእሳት አደጋ ንላፊው በጎዳናው ላይ ሲያበረው ክፉኛ አላተመው። አሁን አሮጌዋና የቀድሞዋ ተመልሳ ተሰጥታናለች» ካለን በኋላ የሁለት እጆቹን ጣቶች በማጅራቱ ላይ አቆላልፎ ሽቅብ ከተንጠራ በኋላ ከት ብሎ ሳቀና «እንኳን ወደ ባሕር ዳር በሰላም መጣችሁ!» አለን።

በመንገዳችን ላይ ምስጋና ሌሎች ጨዋታዎችም አስከመኩን። ባሕር ዳር የሚገኘው የቱሪዝም መረጃ ክፍል ውስጥ የሚሠራው ጓደኛው ገበየሁ ወጋየሁ የጣና ቂርቆስ ደሴትን ለመጎብኘት የሚያስችለውንና በቀላሉ የማይገኘውን ፈቃድ እንዳገኛልንም አጫወተን።

«እየቀለድህ ነው!» አልኩት።

«እውነቱን ነው። ይሁን እንጂ ይህን ጉዞ ለማድረግ አንድ ቅድመ ሁኔታ ሊሟላ ግድ ነው። ገበየሁ ከእኛ ጋር በመጓዝ ጉዞአችንን ይቆጣጠራል» አለን።

እኔም ደሴቱን መጎብኘት እንቻል እንጂ ማንም ይሁን

ማን ከእኛ ጋር ሊጓዝ እንደሚችል ነገርሁት።

«አሁን አሁን ጣና ቂርቆስን ለመጎብኘት ጥያቄ የሚያቀርቡ ቁራኦች ቁጥር ጥቂት ነው። ምክንያቱም ጎብኝዎች የተጓዥ ሥርዐት እንዳይተላለፉና ቅርሶችን እንዳይሰርቁ አንድ የመንግሥት ተወካይ አብሯቸው እንዲጓዝ ስለ ተደረገ ነው። ይህ ደሴት በጣም ብዙ ቅርሶች ያለበት ደሴት ነው» በማለት ነገረን።

ጭንቅላቴን በአወንታ እየነቀነቅሁ «ይህ ሊደረግ እንዲገባ ይታየኛል» ብዬ መለስሁለት።

ምስጋና አሁንም ቀጠል አድርጎ «ገበየሁ ከሥራ ገበታው ተነሥቶ ሁለት ቀን ከእኛ ጋር ስለሚቆይ የሁለት ቀናት ደመወዝ ትከፍለዋለሁ።» አለኝ።

«ይህ ተገቢ መስሎ ይታየኛል» በማለት ስምምነቴን ገለጽሁለት። ለቱሪስቶች ወደ ተከለከለ ደሴት ለመሄድ የሁለት ቀን ደመወዝ መክፈል መጠነኛ ዋጋ ነው! በማለት አሰላስልሁ።

ቅዱሱ የጣና ሐይቅ

መንግሥት የመደበልን መሪ ገበየሁ ወጋየሁ ልክ ከንጋቱ ዐሥራ አንድ ሰዓት ተኩል በወደቡ መድረክ ላይ አገኘን። ከዚያም በተከራየናት አራት ሰው ማሳፈር በምችለው ከአሉሚኒየም ብረት የተሠራቸው ሞተር ጀልባ ላይ ተሳፈርንና ወደቡን ጥቅጥቅ ባለው ጨለማ ሰንጥቀን ወጣን። ወደ ድንጋያማው የጣና ቂርቆስ ደሴት ዳርቻ ላይ ለመድረስ ለሦስት ሰዓት ተኩል ያህል አረንጓዴውን በጣና ሐይቅ የድንጋይ ሽቦት የተሞላ ሞገድ ማለፍ ያስፈልጋል።

ገበየሁ ጀልባዋ ላይ ከኋላ ፈገግ ብሎ ተቀምጦአል። አጭር ፀጉር! ክብና ሳቂታ መልክ አለው። እኩለ ቀን ላይ

ይዞት በመጣው በጣም ወፍራም ጃኬት ራሱን ከገረረው ፀሐይ እንዲከልል ብንገነገረው ፈቃደኛ አልሆነም። ጆቢ ሻንጣውን እግሩ ሥር ከወረወረ በኋላ ራሱን አደላድሎ አስቀመጠና በጭጋታ ውስጥ አንዳንዴ ሲያሸልብ ሌላ ጊዜ ደግሞ ዐይኖቹን ፍጥጥ አድርጎ ሲያይ ተመለከትሁት። እኔ ኋላ ላይ በተዘረጋው የእንጨት አግዳሚ ወንበር ላይ እንደተቀመጥሁ በቀዝቃዛው የጠዋት አየር እየተጠናከርሁ ነው። ከሐይቁ ዳርቻ ሁለት ወይም ሦስት ማይል ርቀት ላይ ከደንገል የተሠሩ ትናንሽ ጀልባዎች ላይ የተቀመጡ ዓሣ አጥማጆች መረቦቻቸውን ሲጎትቱ ተመለከትሁ።

የደንገል ጀልባዎቹ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያነበቡሁትን ቃል እንዳስታውስ አደረጉኝ

«በኢትዮጵያ ወንዞች ማዶ ላላች ክንፍ ያላቸው መርከቦች ላሉባት፤ መልእክተኞችን በባሕር ላይ የደንገል መርከቦችንም በውሃ ላይ ለምትልክ ምድር ወዋላት!» ኢሊ. 18፡1-2።

ፀሐይዋ ወጥታለች። ሰማዩ ረዣዥም ክንፎች ባሏቸው የሚጨዋጨዋሁ የባሕር አሞራዎች ተሞልቷል። ዳክዬዎች ነፍሳት ለማደን ሐይቁን እያሰሱ ነው። ጉዞአችንን ለማጠናቀቅ አንድ ሰዓት ያህል ይቅረን እንጂ የደሴቱን ዳርቻ ለመመልከት አልቻልሁም። በውሃው ላይ ፈንጥቆ ከሚንጸባረቀው የንጋት ጨረር በስተቀር ምንም ለማየት አይቻልም።

በሐይቁ ላይ ተበትነው የሚገኙ ወደ አርባ አምስት የሚደርሱ ሰው የማይደርስባቸው ደሴቶች መኖራቸውን ለምቹያለሁ። ይህ ዙሪያውን በተራራ ደን የተከበበ ግዙፍ የውሃ አካል የጠፋ ታቦትን ለመፈለግ መሰናክል ሊሆን ይችላል። ምንም እንኳ በሞተር የሚሠሩ ጀልባዎችና ዘመናዊ አቅጣጫ ጠቋሚ መሣሪያዎች ቢኖሩንም አቅጣጫ

በሌለው ውቅያኖስ ላይ የምንጓዝ መስሎ ታሰበኝ። ከጣና ነዋሪዎችና በጣት ከሚቆጠሩ ከጥቂት የጉዞ መሪዎች በስተቀር ሐይቆቹ ያሉበትን ቦታ የሚያውቅ የለም። በጣም ከሰለጠነ ከጉዞ መሪና የጣና መነኮሳትን ሕይወት ከሚያውቅ ሰው በስተቀር የታቦቱ ማረፊያ ሥፍራ ምሥጢር ነው።

«ምስጋና! ስለዚህ ሐይቅ ብዙ የምታውቀው ነገር አለህ?» ብዬ ጠየቅሁት።

«ያደግሁት ከደሴቶቹ በአንዱ ላይ ነው። ይህን ሐይቅ በሚገባ አውቀዋለሁ። ገና ልጅ እያለሁ አባቴ በትንቁ ታንኳው ይወስደኝ ነበር። ቡና ለመሸጥ ወደ ደሴቶቹ ይመላለስ ነበር» በማለት መልስ ሰጠኝ።

«ጣና ቂርቆስ ደሴት ላይ ቡና ይሸጥ ነበር ነው የምትለኝ?»

ምስጋና «ጭንቅላቱን ግራና ቀኝ እየነቀነቀ «አይደለም ሚስተር ቦብ! ወደ ጣና ቂርቆስ ሄደን አናውቅም። እዚያ ማንም አይሄድም» አለኝ።

የሚናገራቸው ቃላት ዕድለኛ ሰው መሆኔን እንድንገነዘብ እያደረጉኝ ነው። ምስጋና በዚህ አካባቢ ያደገ ሰው ቢሆንም ወደዚህ ደሴት ሲጓዝ ይህ የመጀመሪያው መሆኑ ነው። የአካባቢው ነዋሪዎች የማይገቡት ይህ ምሥጢራዊ ደሴት እንዴት ያለ ደሴት ይሆን?

ይህን ለማወቅ ወሰንሁ።

ምስጋና አንድ እጁን ከፍ አድርጎ ወደ ፊት ለፊቱ በመዘርጋት «ሚስተር ቦብ ጣና ቂርቆስ ያውልህ!» ብሎ በጣቱ አመለከተኝ።

የጠፋው ደሴት

ከርቀት ሲመለከቱት ደሴቱ ከጥቂት ለምለም ዛፎችና ከማዕበል አረፋ ሌላ ምንም ያለበት አይመስልም። እየተጠጋነው ስንሄድ ይበልጥ የሚስብ እየሆነ መጣ። በሐይቁ ዳርቻ ላይ ያሉት ገደላማ ቦታዎች ጥቅጥቅ ባሉ ቁጥቋጦዎች የተሸፈኑ ሲሆኑ ከበላዮቻቸው በመካከለኛው ዘመን የነበሩ ግዙፍ ዛፎች አጥልተውባቸዋል። ይበልጥ እየቀረብን ስንሄድ ገደሉ ጫፍ ላይ አንድ ጎጆ ተመለከተሁ። ኪንግ ፊሽር ተብለው የሚታወቁ ሦስት ወፎች ቆሮሶ የተባለውን ዓሣ ለመያዝ እያንከብቡ ነው።

ካፒቴኑ ሞተር ጀልባዋን ከአንድ ጥላ ካጠለለበት ቆራጣ የውሃ አካል ላይ አቆማት። ወደ ብርቱካናማዎቹ ድንጋዮች ሲያስጠጋን በገደሉ ድንጋይ ተጠርበው የወጡ ደረጃዎች አየሁ። ምስጋና ጆቢን፣ ገበየሁንና እኔን በመጀመሪያ ከጀልባዋ ላይ ወደ ድንጋዮቹ ከዚያም ወደ ደረጃዎቹ እንድንወርድና ጥቅጥቅ ወዳለው ደን ውስጥ እንድንገባ አስተናገደን።

እኔና ጆቢ የአዳር ጓዞቻችንን ከጀልባችን ላይ አላወረድንም። መነኮሳቱ ከፈቀዱልን ሌሊቱን በዚያ ለማሳለፍ ተስፋ አድርገናል። ምስጋና እና ገበየሁ ግን እነርሱ እስከሚያውቁት ድረስ በደሴቱ ላይ ምንም ዐይነት ከውጪ የመጣ ሰው አድሮ እንደማያውቅ በማስጠንቀቅ ነገረውናል።

ገበየሁ «መነኮሳቱ የሚፈቅዱላችሁ አይመስለኝም» አለኝ።

ይህን ይበሉን እንጂ እኔ አጋጣሚው ራሱን ካመቻቸ ለማደር ራሴን ማዘጋጀት እንዳለብኝ ወስኜያለሁ። በሚኖረን ትርፍ ጊዜ ውስጥ ምናልባት ትኩረታችንን የሚስቡ ጉዳዮች ሊገጥሙን ይችሉ ይሆናል።

ግርሃም ሃንኮክ ደሴቱን በጥልቀት ተዘዋውሮ እንዳልገበኝ

ው አውቃለሁ። ዋናውን አበምኔት እንዳነጋገራቸው፤ ጥቂት ጥያቄዎች እንደጠየቃቸውና ወደ መሠዊያው ሥፍራ እንደ ወጣ ነገር ግን በዚያ ያሳዩት በጣም ጥቂቱን ነገር እንደሆነ ግልጽ ነው። የተወሰኑ ነገሮች ድብቅ ሆነው እንደ ቀሩ እርግጠኛ ነኝ። ስለዚህ እነርሱ ከፈቀዱልኝ የተፈለገውን ጊዜ ያህል ከእነርሱ ጋር ለማሳለፍ ተዘጋጅቼያለሁ።

በደረሰን በጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ ቀናው አሳቤ የተደመደመደ መሰለኝ። በቀጭኗ የእግር መንገድ ላይ ልቅ ነጭ ቀሚስና ጥምጥም ያጠለቁት አበምኔት ቁልቁል እየተጣደፉ መጥተው ባለንበት ቦታ ላይ አስቆሙን። ከዚያም ወደ ምስጋና እና ወደ ገበየሁ ጠጋ ብለው በጥያቄ ያጣድፏቸው ጀመር። ለጸሎት የሚጠቀሙበት የእንገት ልብስ በትከሻቸው ላይ የጎረቤት ወርዷል። እኛን በማየታቸው ብዙም የተደሰቱ አይመስለንም።

ከጥቂት ክርክር በኋላ ምስጋና ወደ እኔ ጠጋ ብሎ «የመንደሩ ሽማግሌ አርቶዶክስ ክርስቲያኖች ካልሆኑ ወደ ደሴቱ መግባት አይችሉም እያሉ ነው» አለኝ።

«ምን?»

ምስጋና ትከሻውን ከሰበቀ በኋላ «አርቶዶክስ መሆናችንን ለማወቅ ይፈልጋሉ። አርቶዶክሶች መሆናችንን ካላረጋገጥንላቸው ከዚህ በላይ ልንጓዝ እንደማንችል እያሳለቡን ነው» አለን።

«አርቶዶክስ ክርስቲያን» ሲሉ ምን ማለታቸው እንደሆነ እርግጠኛ ልሆን ስላልቻልሁ ምን ብዬ መልስ መስጠት እንደሚገባኝ ማወቅ አልቻልሁም። ይሁን እንጂ እዚህ ድረስ ተጉዢ የመጣሁት በመጀመሪያዎቹ ጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ ፊቴን አዙሬ ልመለስ አይደለም። ወደ ካህኑ ጠጋ አልሁና

ምስጋና እንዲያስተረጉምልኝ ነገርሁት።

«እኔ ቦብ ኩርኑክ እባላለሁ። የመጣሁት ከአሜሪካ ሲሆን ክርስቲያን ነኝ። ወደ ደሴታችሁ ገብቼ ስለ ባህላችሁ ብዙ መማር አፈልጋለሁ» አልጓቸው።

ምስጋና መልዕክቴን ጥቂት ግራ ለተጋቡት መነኩሴ አስተላለፈልኝ። እርሳቸውም ዐይኖቼን ትኩር ብለው እየተመለከቱ በአማርኛ መልስ ሰጡት።

ምስጋና በድጋሚ «አርቶዶክስ ክርስቲያን መሆንህን ለማወቅ ይፈልጋሉ» አለኝ።

በዚህ ጊዜ መናገር የሚገባኝን ልናገር ጀመርሁ። «ይህን ጥያቄ ጠይቃቸው። ጸሎታቸውን የሚያደርሱት በአርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ስም ነው ወይስ በክርስቶስ ስም?»

ምስጋና ከተረጎመላቸው በኋላ «በክርስቶስ ስም ነው» የሚል መልስ ሰጠኝ።

ከዚያም እጄን ወደ እርሳቸው ዘርግቼ «ሁላችንም የምንጸልየው ለአንድ አምላክ ነው። እኛም ክርስቶስን ስለምንከተል ክርስቲያን ወንድሞቻችሁ ነን» አልጓቸው።

ሁለት እጆቼን እንደዘረጋሁ ቆምሁ። ክህኑ ጥቂት እንደመጠራጠር ብለው ከቆዩ በኋላ የአዕምሮ ግጥሚያውን የተረዱት የሚያስመስል ደረቅ ፈገግታ አሳዩኝ። ከጥቂት ቆይታ በኋላ ምስጋና ወደ እኔ ዘወር ብሎ «አባ እንኳን ደህና መጣችሁ ይሏችኋል» አለኝ።

አባ ተብለው የሚጠሩት ካህን ጎንበስ ካሉ በኋላ እጃቸውን ዘርግተው ወደ እኔ ቀረቡና ክንዴን በግራ እጃቸው ይዘው በቀኝ እጃቸው ጨበጡኝ። የአክብሮትና የክብር ሰላምታ ማቅረባቸው ነው። ከረዥም ሰላምታ ልውውጥ በኋላ

በቁጥቋጦ ሊሸፈን ጥቂት በቀረው ቀጭን የእግር መንገድ ሽቅብ እየመሩ ከወሰዱን በኋላ አንድ ሜዳማ ቦታ ላይ ወጣን። በዚያ ሊወድቁ የደረሱ ጥቂት ጎጆዎችና ቡቱቶ የለበሱ መነኮሳት ተመለከትን። ቅዱሳኑ በመደነቅ ተመለከቱን።

ቀልጠፍ ያለ ትውውቅ ካደረግን በኋላ በአእዋፋት ዜማ ወደ ደመቀውና በኮረብታው ጫፍ ላይ ወዳለው መንደራቸው በቀጭኑ መንገድ ላይ ሽቅብ እየመሩ ወሰዱን። በመንገዱ ላይ ስናልፍ ድንገት ቀና ብዬ ስመለከት ባየሁት ነገር ተደናገጥሁ። ያስደነገጡኝ ጥቅጥቅ ባለው አረንጓዴ ቁጥቋጦ ውስጥ መጋረጃ በሚመስሉት ድርቻቸው ላይ ወዲያ ወዲህ የሚሉትና የእጅን ጭብጥ የሚያህሉት ትላልቅ ሽረራቶች ናቸው።

ምስጋናን «መርዛማ ናቸው?» ብዬ ጠየቅሁት።

እርሱም «በእርግጥ መርዛማ ናቸው። ይሁን እንጂ ቁጡዎች አይደሉም። መነኮሳቱ በእጆቻቸው ሳይ ሲያስኬጃቸው ተመልክቼአለሁ። የሚናደፉት ከሰንት አንዴ ነው» ብሎ መለሰልኝ።

ይህን አባባሉን ሞክራ ለመመልከት አልቃጣኝም። ወደ ላይ እየተመለከትሁ የሽረራቶቹን ድር ጎንበስ ብዬ ሳልፍ ሽረራቶቹ በየአቅጣጫው ተበታትነው ሲሸሹ አየሁ። ወደ መንደሩ ደርሰን የመኖሪያቸው አካባቢ ስመለከት ሰውነቴን ቅፍፍ አለኝ። መኖሪያዎቻቸውን በክብ ቅርጽ የተሠሩ ደሳሳ ጎጆዎች ናቸው። በዚህ አካባቢ ፍጥረት ሊኖርበት የሚችል ምንም ምቹት የለም።

«መነኮሳቱ የት ናቸው?» የእኔ ጥያቄ ነበር።

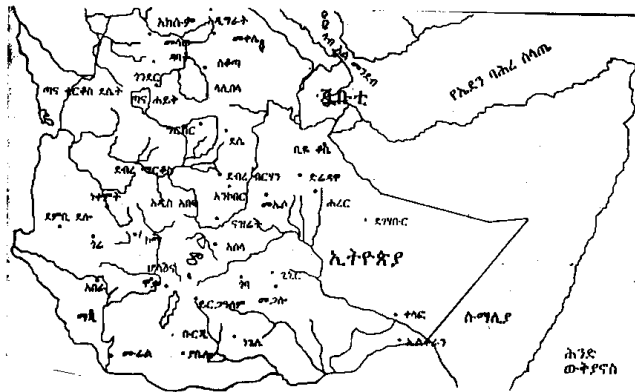
«አብዛኛዎቹ መነኮሳት በሌላው የደሴቱ ገጽ በኩል ሥራ

እየሠሩ ነው። የገዳሙን የጤፍ፣የቡና እና የአትክልት እርሻ እየተንከባከቡ ነው» አለኝ ምስጋና።

በምዕራብ አቅጣጫ ስመለከት ከዋናው ደሴት ጥቂት ነጠል ብላ ከደሴቱ ጋር በባሕረ ገብ ምድር የተገናኘች ሜዳማ ረግረግ መሬት አየሁ። በዚህ ቦታ ላይ በገረረው ፀሐይ ውስጥ ነጫጭ ቀሚስ አጥልቀው ወዲያና ወዲህ በመንከላወስ የሚተጉ መነኮሳትን በርቀት ተመለከትሁ።

አጠገባችን ያለው ምድር ላይ ገና ያልተሸለቀቁ የቡና ፍሬዎች ተከምረው ይታያሉ። ጥቂት ወጣት ልጆች ዙሪያችንን ከበውናል። ታጥበው የማያውቁ ቢመስሉም ነጫጭ ጨርቆች አጥልቀዋል። ልጆቹ አፍጥጠው እየተመለከቱን ነው።

የዚያን ዕለት ከቀትር በኋላ ባለው ጊዜና ማምሻውን የሚያደርጉትን ዝም ብዬ ለመመልከት መረጥሁ እንጂ ፈጥኜ ስለ ታቦቱ ልጠይቃቸው አልወደድሁም። በእነዚህ ሰዓታት ውስጥ የቀዬው ስሜት ወደ ውስጤ ዘልቆ እየገባ ሲሆን አበምኔቱም ቀስ በቀስ እያቀረቡኝ ነው።

ምዕራፍ ዐሥራ አምስት

መከላከልና ቀላውስት

እራት ከመቅረቡ በፊት አስቀድመን ያላገኘናቸው በሥራ የደከሙና ልብሶቻቸው የቀሸሹባቸው የማኅበረ መከላከል አባላት ወደ ማደሪያቸው ተሰብስበው ሲገቡ አገኘናቸው። ከእነርሱ መካከል አንደኛው በምርኩዝ ተደግፎ እየተራመደ ገባ። እግሩ እንደ ተጎዳ ከርቀት ተመልክቼ ለማወቅ አላዳገተኝም። ክፉኛ የቆሰለ ይመስላል። ምሳር ሲቃጣ በገዛ እጁ ራሱን እንዳቆሰለ ነገሩኝ። የመጥረቢያው ስለት ግንዱን ስቶ ነው የእርሱን እግር ያገኘው። ከዚህ ቀስል ጋር ለረዥም ሳምንታት መሰንበቱ አይቀርም ነበር። የለዘበ የእግሩ አጥንት በግልጽ ይታያል።

ምስጋና «እንደዚህ ያሉ ጉዳዮች በደሴቱ ላይ በየጊዜው

ያጋጥማሉ» አለኝ።

የተለያዩ የለዘቡ፣ የተጋጡ፣ ያበጡና ጠባሳ ሆነው የቀሩ እጆችና እግሮች በዐይኔ እየተመለከትሁ ስለሆነ አመንሁት። የምስኪኑ መከላከል እግር በፊት ከነበረው መጠን በሁለት እጅ ጨመረ። የተመረዘውን ክፍል የማመርቀዝ መጠን ማስታገስ የሚችል መከላከያ መድኃኒት ከማድረግ ውጪ የጉዳቱን መጠን ገምቶ መናገር አይቻልም።

ምንም ሳላደርግ እጅና እግራን አጣጥፌ ልቀመጥ አልቻልኩም። ስለዚህ ለምስጋና «መከላከልን መርዳት እንችል እንደ ሆነ አባን ጠይቅልን» አልሁት።

ምስጋና አባን ከጠየቃቸው በኋላ «ትችላላችሁ» አለኝ።

እኔና ጆቢ መከላከልን ወደ አንድ ጥግ በመውሰድ ቁስሉን አጽድተን በፋሻ ካሰርነው በኋላ ከፍተኛ መጠን ያለው ማስታገሻ አስዋጥነው። ከዚህ በተጨማሪ ለወር የሚበቃውን መድኃኒት ሰጠነው። ልንረዳው የምንችለው ይህን ያህል ብቻ ነበር።

መከላከል እራት አብረናቸው እንድንበላ ስለ ጋበዙን በጢስ ወደታፈነችው ደላላ ጎጆ መርተው ወሰዱን። ምንም እንኳን ዕይታን በጎጆው ውስጥ ካለው ጨለማው ጋር ለማስተካከል ረዘም ያሉ ሴኮንዶች ቢወስድም ከጥቂት ቆይታ በኋላ አንድ ጥቀርሻ ከለበሰ ድስት አጠገብ የቆመ ሽማግሌ ሰው ተመለከትሁ። ድስቱ በእንጨት ፍም ላይ የተጣደ ሲሆን ሽማግሌው በውስጡ ያለውን ነገር በጠፍጣፋ ማማለያ ወዲያና ወዲህ እያማሰለ ነው። በድስቱ ውስጥ ያለው ቡናማ ምግብ የሚጎፈንን ሽታ አለው።

ሽማግሌው ሰው ቀና ብሎ ጥርስ የሌለው ፈገግታውን ካሳየን በኋላ ከድስቱ ውስጥ በጭልፋ እያወጣ አጠገቡ ያሉት

ጎድጓዳ ሠሀኖች ውስጥ ይጨምር ጀመር። እኔ ትኩሱን ምግብ ከተቀበልሁ በኋላ መነኩሳቱ ከእኛ ጋር ይበላሉ ብዬ ስላስብሁ ቆሜ ብጠብቃቸውም ሊመጡ አልቻሉም። ሁሉም አራታቸውን በተራ ከተቀበሉ በኋላ ከጎጆዋ ወጥተው ይሄዳሉ።

ምስጋናን «ወዴት ነው የሚሄዱት?» ብዬ ጠየቅሁት።

«ሊበሉ እየሄዱ ነው» አለኝ።

መነኩሳቱን መከተል እንዳለብኝና እንደሌለብኝ እርግጠኛ ሳልሆን ከጎላቸው ተከትዬ ወጣሁ። ከምግብ ማደያቸው ከወጡ በኋላ ሁሉም ወደየግል ጎጆዎቻቸው ገቡ። እነዚህ ጎጆዎች ከአንድ እነስተኛ የመዝገብ ሳጥን የበለጠ የማይዙ ጠባብና ደላሳ ጎጆዎች ናቸው። የተሠሩት ተጠጋግተው ከተማገሩ ቀጫጭን የሰሌን ቅርንጫፎች ሲሆን በእነዚህ ጭራሮዎች ውስጥ ቅልጥማሞቹ ሽረራቶችና ሌሎችም ነፍሳት ተጠልለዋል። ጎጆዎቹ መስኮቶች የሏቸውም። እስከዛሬ ድረስ እነዚህን ጎጆዎች የሚመስሉ እጅግ በጣም ዝቅተኛ መኖሪያ ቤቶች አይቼ አላውቅም።

አራት እንድበላ ስጋበዝ ከሁሉም ጋር በጎብረት የምመገብ መስሉኝ ነበር። ነገር ግን ተሳስቼአለሁ። እዚህ ቦታ ላይ ምግብን ከተቀበልህ በኋላ ብቻህን ለመብላት ይዘህ ትሄዳለህ። እኔ በእነዚህ ቀፋፊና ትናንሽ ጎጆ ውስጥ ለመኖር አስብ ዘንድ እንኳ አልችልም። እነርሱ ግን በዚህ ዓለም ውስጥ ያላቸው ይሄ ብቻ ነው። ከልጅነታቸው አንስቶ እስከ ዕለተ ሞታቸው ድረስ ምግባቸውን የሚመገቡት፣ የሚጸልዩት፣ የሚተኙትና የምናኔ ኑሮአቸውን የሚመሩት በዚህ ጎጆ ውስጥ ነው። ደሴቱ የእነርሱ ቤት የእነርሱ መጠለያ ነው።

ከአራት በኋላ (እኔ ልበላ ባልችልም) አንድ ጉዳት የደረሰበት ሌላ መነኩሴ አመጡልን። ሰውየው በዕድሜ የገፉ ሲሆኑ ይዘዋቸው የመጡት በሰሌን ላይ ዘርግተው ነው። ይዘዋቸው ሲመጡ በእያንዳንዱ ንቅናቄ ውስጥ ይጮሁ ነበር። ቁስሉ ያመረቀዘው ብሽሽታቸው ላይ ነው። ሕመሙ እየጠናባቸው ስለ መጣ ለቀናት መራመድ አልቻሉም። ከዚያም የፕላርቲክ ጓንቴን አጠለቅሁና ከሻንጣዬ ውስጥ ሕመም አስታጋሽ ክሬም አውጥቼ ቀባጧቸው። ሽማግሌው መነኩሴ ቢወራጩም ታላቅ ምስጋና አቅርበውልናል።

«ምን እያደረግን ነው?»

ተስፋ እንዳደረግሁት አባ በደሴቱ ላይ እንድናድር ፈቀዱልን። እኔና ጆቢ የጉዞ ድንኳናችንን ከመንደሩ በላይ ባለው ከፍ ባለ ቦታ ላይ እንጥላለን። የገጠመንን መስተንግዶ እንደ ትልቅ ክብር እንድንቆጥረው ወዳጆችን ምስጋና ገለጸልን።

ባለፉት አንድ ሺህ ዓመታት ውስጥ እንዳደረጉት መነኩሳቱ አመሻሽ ላይ አረፍ አሉ። በየዕለቱ ከሌሊቱ ዐሥር ሰዓት ላይ ለጸሎት ይነሣሉ። እኔና ጆቢ ጓዞቻችንን ተሸከመን በደሴቱ ውስጥ በሚገኘው ከፍ ባለ ሥፍራ ላይ ድንኳናቸችን ተክልን። በዚህ ቦታ ላይ በእንቅልፍ ውስጥ ሆነን ስንገላበጥ ድንገት ከገደሉ ጫፍ ላይ ተንደባለን ከበታቻችን በሚገኘው ድንጋይ ላይ እንዳንፈጠፈጥ አካባቢውን በሚገባ ካጸዳን በኋላ በድንኳናችን ዙሪያ ትላልቅ ድንጋዮች ከለኩልን።

ከሐይቁ ወደ ደሴቱ ለሰላላ አየር እየነፈሰ ነው። ስስ የደመና ንብርብር ጨረቃዋን ጋርዷታል። በሰማዩ ላይ ያሉት ከዋክብት ፈዘዝ ብለዋል። የጠቆረው፣ የጨፈገጠውና በስፋት የተንጣለለው የጣና ሐይቅ ከሰማያዊው አድማስ ጋር

የገጠመ ይመስላል። ጥዝዝዝ የሚለው ድምፅ ከየት እንደሚወጣ ተመለከትሁ። በዚህ ጥንታዊ ገደላማ ቦታ ላይ ድንኳናችንን ለመትከል አካባቢውን ስናጸዳ ሳናውቀው ብዛት ያላቸው በእግሮቻቸው የሚዳክሩና በክንፎቻቸው የሚበሩ ነፍሳት ቀስቅሰዋል። እነርሱን ተከትለው ትንኞቹ መጡብን። በዚህ ደሴት ላይ የወጣ በሽታ መዛመቱን ስለምናውቅ እኔና ጆቢ አንድ ጣሳ ሙሉ ነፍሳት ገዳይ ፍሊት አካባቢው ላይ ረጨን። የወዳደቁና በመበስበስ ላይ ያሉ ቅርንጫፎች ሰብስቤ ከመርሁና እሳት አቀጣጠልሁ። ከሚቃጠሉት ቅርንጫፎች የሚወጣው ጢስና ፊሊቱ ነፍሳቶቹን ወደ ሐይቁ ዳርቻ አባረረልን።

በመጨረሻ ዘና ብለን ቁጭ አልን። እኔ እሳታችን ተጨማሪ ሙቀት እንዲሠጠን በእንጨት እየቆሰቆሰሁ ነው። ነጭ ዐይኖች ከጆቢ በስተ ጀርባ ከሚገኘው ጥቅጥቅ ካለው የሰሌን ቅጠል ውስጥ አሻግራ ተመለከትሁ። ንቁዎቹ መነኮሳት እብዶቹን አሜሪካውያን ለመሰለል እንደ መሉምንም ጥርጥር የለውም።

ወደ እኛ እንዲመጡ እጄን አውለበለብኩላቸው። ከብዙ ቆይታ በኋላ አንደኛው ደፋር ቀስ ብሎ እየተራመደ ወደ ጊዜያዊ ማደሪያችን ተጠጋ። ዕድሜው ከዐሥራ አራት ዓመት አይበልጥም። ምናልባት አካባቢው ላይ ከሚገኝ ሌላ ደሴት የመጣ ጀማሪ መነኮሴ ሊሆን ይችላል። ብድግ ስል በድንገተኛው እንቅስቃሴ ስለ በረገገ ዘሎ አረንጓዴው ቁጥቋጦ ውስጥ ተሸሸገ።

ጆቢን «ከረሜላ አቀብለኝ!» አልሁት።

ጆቢ ሻንጣውን ከበረበረ በኋላ የቼኮላቱን ቆርቆሮ አቀበለኝ። ከዚያም አንድ አውጥቼ ለልጄ አቀበልሁትና እንዲቀምሰው ምልክት ሰጠሁት። ልጄ ከረሜላዎቻችንን፤

መጠቅለያዎቻቸውንና ሌሎቹን ንብረቶቻችንን በጥንቃቄ አንድ በአንድ ይቃኝ ጀመር። የዚህ ደሴት ነዋሪዎች ጣፋጭ ከረሜላዎችም ሆነ መጠቅለያዎቻቸውን አይተው አያውቁም። ቀስ ብዬ ወደ ልጄ ተጠጋሁና መጠቅለያውን ፈታሁለት። ልጄ በመጠኑ ቀምሶ ካጣጣመው በኋላ በሚገባ ሊበላው ጀመረ። ወዲያውኑ በዐሥራ አራትና በዐሥራ ስምንት የዕድሜ ክልል ውስጥ ያሉ ስድስት ልጆች ከጨለማው ውስጥ ወጥተው ወደ እኛ መጡ። ሁሉም ቼኮላታው አስፈልጓቸዋል።

ሽማግሌዎቹ ወደ ማረፊያዎቻቸው ስለ ሄዱ ምሽቱ የወጣቶቹ ነበር። ለብቻ በመመገብ፤ ማብቂያ የሌላቸው ረዣዥም የጸሎት ሌሊቶች በማሳለፍና ከምሽቱ አንድ ሰዓት ተኩል ላይ ሻማ በማጥፋት ከኖሩ በኋላ ዛሬ የሚመለከቱት ነገር ሁሉ ለእነርሱ እንግዳ ነው። እኔና ጆቢ ተጨማሪ ከረሜላዎች ሰጠናቸው። ኮምጣጣ እንጀራ፤ የተወሰኑ አትክልቶችና ለስላሳ ሽልጦ ዳቦዎች በአብዛኛዎቹ ኢትዮጵያውያን በሚበላበት ሀገር ውስጥ እነዚህ ልጆች ቼኮሌት ሲቀምሱ ጥፍጥናው በአፎቻቸው ውስጥ ልዩ ሆኖባቸዋል። ይሁን እንጂ ለጋ ሰውነታቸው ከስኳርና ከቼኮላት ጋር ስላልተላመደ ሆዳቸውን ሳይጎረባብጣቸው አልቀረም።

ጆቢ ሬድዮውን አውጥቶ ሲከፍት ሁለት ልጆች ድምጾቻቸውን በአግራምት ከፍ አድርገው እየጮኹ ወደ ላይና ወደ ታች ይሯሯጡ ጀመር። እኔም በሌሊት አቅርቦ የሚያሳየውን መነጽር አወጣሁና በጨለማ እንዴት ማየት እንደሚችሉ አሳየኋቸው። በጥቂት ሰከንዶች ውስጥ አቅርቦ በሚያሳየው መነጽር በሚገባ መጠቀም ስለ ቻሉ ወደ ገደሉ ጫፍ ሄደው ለሽንት የሚወጡትንና የሚገቡትን ሽማግሌዎች በመነጽሩ ውስጥ እየተመለከቱ ከልባቸው ይስቁ ጀመር።

ያላዩት ሌሎች ያዩትን ለማየት መነጽሩን እየተነጣጠቁ ከተመለከቱ በኋላ ድምፆቻቸውን ከፍ አድርገው ይላሳቁ ጀመር።

በዚህ ጊዜ ፊቴን ወደ ጆቢ መለስሁና «ምን እያደረግን ነው?» ብዬ ጠየቅሁት።

ልጆቼ ላይና ታች እየተራራሩ ነው። ወደዚህ ሥፍራ ከመምጣታችን በፊት ጣና ቂርቆስ ላለፉት ሁለት ሺህ አምስት መቶ ዓመታት ያህል ጭር ያለ ጊዜ አሳልፏል። አሁን ግን በጣፋጭ ከረሜላ ተሳክረው የሚሳሳቁ ጥቂት ልጆች ከጨረቃዋ በታች ድምፆቻቸውን ከፍ አድርገው እየተጫጫሁ በጫካው ውስጥ በመራራጥ ላይ ናቸው። ይህ ድንገተኛ ለውጥ መንፈሳዊውን ሥርዐት ያወከው ስለ መሰለኝ ፈራሁ። ከዚያም በድጋሚ ወደ ጆቢ ዘወር አልሁና «እነዚህ ሰዎች በዚህ ደሴት ላይ ያለውን ልዩ የብቸኝነትና የፀጥታ ሕይወት ለማዳበር ሁለት ሺህ አምስት መቶ ዓመታት ያህል ፈጅቶባቸዋል። እኛ ግን በሃያ አምስት ደቂቃዎች ውስጥ ያናጋነው ይመስለኛል» አልሁት።

የቤተ መቅደስ ነዋሪ ቅዱሳት

«ኪው! ኪው! ኪው!» የሚል የደወል ድምፅ፤

ዐይኖቼን ገልጬ የእጅ ሰዓቴን ተመለከትሁ። ከጨለማው ለማይ በታች ከሌሊቱ ዐሥር ሰዓት ሆኗል። ጥቂት ቢምቢዎች በድንኳኔ ዙሪያ ይሸከረከራሉ። ከድንኳኖችን ውስጥ እየዳሁ ወጣሁና ወደ ገደሉ ጫፍ በመጠጋት ቁልቁል ተመለከትሁ። ለእራት ለመጥራትና ለጸሎት ለመቀበል የተሰቀለውን የዛገ የሩሲያ የባለ አምሳ ካሊበር የጥይት ቀለህ አንድ ወጣት መነኩሴ ወፈር ባለ እንጨት ሲደውለው ተመለከትሁ። እራት ማደያዋ ጎጆ ውስጥ ካየሁት ብረት

ድስት ሌላ ቀልጦ የተሠራ ብረት ስመለከት ይህ ሁለተኛዬ ነው። ጣና ሐይቅ ላይ ካሉት ደሴቶች መካከል በአንደኛው ውስጥ ያደገ ወታደር ከከተማ አምጥቶ አንጠልጥሎት ሊሆን ይችላል።

ጆቢን ቀስቀስሁት። ትላንትና ማታ መነኩሳቱ የጸሎት መርሐ ግብራቸው ላይ እንድንሳተፍ ስለ ጋበዙን ሰዓት ሳናባክን አሁኑኑ ፈጥነን መድረስ አለብን። ያደርገንበትን አካባቢ ስቃኝ ለትላንትና ማታው ጫጫታ ምስክር ሊሆኑ የሚችሉት የከረሜላ ልጣጮች ተጨመዳደው ወደ ቁጥቋጦው እንደ ተወረወሩ ተመለከትሁ። ሬድዮናችንን ማደራያችን አካባቢ ምንም ሳይጎዳ ሳገኘው በሌሊት አቅርቦ የሚያሳየው መነጽራችንን ግን ያነደድነው እሳት አጠገብ በጥላሽት ጠቁር አገኘሁት።

መንጫጫት ከጀመሩ ከሃያ ደቂቃ በኋላ አንድ ጠና ያለ መነኩሴ ድንገት በተረተሩ ላይ ብቅ ሲል ሁካታው ወዲያውኑ ጸጥ አለ። ጀርባው ላይ በምታበራው ጨረቃ አቋሙ በግልጽ የሚታየው መነኩሴ እየተደረገ ያለውን ነገር ለመቀበል የቻለ አይመስልም። ወዲያውኑ በአማርኛ ልጆቹን ሲቆጣቸው በተረተሩ ላይ አልፈው አንድ ሰው ብቻ በምታስተኛው ጠባብ ጎጆዎቻቸው ውስጥ ገብተው ተጋደሙ። በጥቂት ሰከንዶች ውስጥ ደሴቱ ጸጥ እረጭ አለ። በእኛ ጣልቃ ገባነት በተፈጠረው ጫጫታ ምንም ዐይነት ጥፋት ሳይደርስ ነገሩ ስለ ተገታ እኔና ጆቢ እጩ አልን። የተቀደሰውን ሥርዐት የተላለፍን ስለ መሰለኝ የይቅርታ ጸሎት አደረስሁ።

ንጋቱ በደሴቱ ላይ በሚኖሩ የዱር እስኞች ድምፅ ስለ ደመቀ መንፈስ ያነቃቃል። ከሐይቁ ወደ ደሴቱ የሚገናኙበት ነፋስም የዛፎቹን ቅጠሎች እያርገበገባቸው ነው። ግዙፉን

ሐይቅ የሚያዋልለው ነፋስ ከጠዋት ዝናብ በኋላ የሮኪ ተራሮች የሚኖራቸውን ገጽታ እንዳስታውስ ስለደረገኝ የሀገሪ ናፍቆት አንጀቴን አላወሰው።

ምንም እንኳን በቂ እንቅልፍ ባልተኛም የሚቀጥለው ቀን ይዞት የሚመጣውን ነገር ሳስብ ንጉሼአለሁም፤ ተበራትቼአለሁም። እኔና ጆቢ በጤዛ የረጠበውንና ነፍሳት የሚርመሰበሱባቸው የመስክ ጫማዎቻችንን አራግፈን አጠለቅንና ወደ መንደሩ ቁልቁል ወረድን። መነኮሳቱ በአንዲት አነስተኛ ጎጆ ውስጥ እየተሰባሰቡ ነበር። ምስጋና ሌሊቱን በጀልባዋ ላይ ካሳለፈ በኋላ ነው ወዳደርንበት ቦታ የመጣው። ትላንት ማታ ስለሆነው ነገር ሳጫውተው ሳቀ።

ገበየሁ ወጋየሁ አረንጓዴ ጃኬቱን እንደ ለበሰ አጠገባችን ቆሞ «ሰዎች! አዳር እንዴት ነበር?» አለን። መልካም እንደ ነበር ጭንቅላቱን በመነቅነቅ አዎንታዊ መልስ ሰጠሁት። መንግሥት የመደበልን ይህ ሰው አብሮን ይሁን እንጂ የሚጨበጥ ዐይነት አይደለም።

ትላንት ማታ አብረውን ከነበሩት ልጆች መካከል አንዱ በጎጆው ደጃፍ ላይ ቆሞ እንደሚፈር እያለ ፈገግታ አሳየንና ወደ ውስጥ ይዞን ዘለቀ። ነፋስ የማይንሸራሸርበት ጠባብ ጎጆ ውስጥ ሰውነታቸውና እግሮቻቸው የቀሽሹ መነኮሳት ጠረን፤ የሚጤስ ሟፍና ዕጣን አንድ ላይ ተደበላልቆ ይሸታል። ለረዥም ዘመናት መነኮሳቱ በሌሊት እየነቁ በጎጆዋ ውስጥ ቆመው የሚጸልዩባቸው ቦታዎች ሠላሳ ሴንቲ ሜትር ያህል ወደ ውስጥ እንደ ጎደጎዱ ይታያል።

ከመነኮሳቱ ጀርባ ጥግ ላይ ቦታችንን ከያዝን በኋላ አንድ ወጣት መነኮሴ መቋሚያ አስያዘን። ይህ የጸሎት መርሐ ግብር ለረዥም ሰዓት ሊቆይ ስለሚችል መቋሚያ መያዙ በጣም እንደሚጠቅመኝ ተረድቼያለሁ።

ከጆቢ ጋር ለመሆን ባስብም ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ብዛት ያላቸው ቁንጫዎች ሰውነቴን ወረሩኝ። ለማክክ ከሞከርሁ በኋላ ጎጆዋ ሙሉ በሙሉ በቁንጫ መወረሯን ስላወቅሁ ተውሁት።

በሚቀጥሉት ሦስት ሰዓታት ውስጥ ድንገት ከጎጆዋ ውስጥ ተፈናጥራ በመውጣት በሩጫ ጫካው ውስጥ ከገባሁ በኋላ ልብሶቼን አወላልቁ ላራግፍ ወይስ አላራግፍ ብዬ እስካመነታ ድረስ ቁንጫዎቼ ክፉኛ መዘመዙኝ። ይሁን እንጂ ጸሎቱን አቋርጫ አልወጣሁም። የደሴቱን ሥርዐት ስለማላውቅ ጸሎቱ እስኪያበቃ ድረስ ቁንጥጫው እንዲቀልልኝ እየጸለይሁ በትዕግሥት ቆየሁ። መጨረሻ ላይ ምስጋና ያለ ምንም መሸማቀቅ በማንኛውም ሰዓት ጸሎቱን አቋርጫ መውጣት እችል እንደ ነበር ነገረኝ። እኔ ግን ይህን ችግር በጽናት መቀበሌ በደሴቱ ላይ ያለውን ምሥጢር ለማወቅ የሚያስችለኝን ቀኖና የተቀበልሁበት አድርጌ ወስጃዋለሁ።

ከሦስት ሰዓታት በኋላ ፀሐይዋ በሐይቁ ላይ ከፍ ብላ መውጣት ስትጀምር መነኮሳቱ ለቁርስ ተበተነ። እኔ ወደ ፀሐይዋ ፈጠን ብዬ ከወጣሁ በኋላ ሱሪዬን ከፍ አድርጌ እግራን ስመለከት አሜሪካ ተመልሼ እስከምገባ ድረስ ሊጠፋ የማይችሉ ብዛት ያላቸው የቁንጫ ንክሻዎች አየሁ። ገላዬን እያከከሁ ወደ አባ ተጠጋሁና ግርሃም ሃንኮክ የጻፈውን መጽሐፍ እንዳነበብኩት ረጋ ብዬ ነገርኳቸው። ራሳቸውን ቢነቀንቁልኝም ከቆሙበት ቦታ አልተነቃነቁም። ቀጠል አድርጌም በደሴቱ ላይ ስላለው የመሥዋዕት ድንጋይ ጠየቅኳቸው። አባ አሁንም ራሳቸውን በአዎንታ ከነቀነቁልኝ በኋላ ለምስጋና ጥቂት ቃላት ሹክ አሉት።

ምስጋናም ወደ እኔ ዘወር ብሎ «አባ ቦታውን ሊያሳዩህ

ደስተኛ ናቸው» አለኝ።

የመሠዊያው ደም

አባ ግራና ቀኙ በእሾህ ቁጥቋጦ በተሞላ ቀጭን የእግር መንገድ ላይ መርተው ወሰዱን። ተከታታይነት ባላቸው በቆዩ ደረጃዎች ላይ ተውጣጥተን በደሴቱ ላይ ወደሚገኝ ጠባብ ሜዳማ ቦታ ላይ ብቅ አልን።

አባ «የደም መሥዋዕቱ በአይሁዳውያኑ የታቦቱ ጠባቂዎች ከዘመናት በፊት ይቀርብ የነበረው በዚህ ቦታ ላይ ነበር» በማለት በምስጋና አስተርጓሚነት ነገሩን።

አባ ወደዚያው ጠጋ ብለው በጉ መሥዋዕት ሆኖ ሲቀርብ ደሙ በዓምዱ ቀዳዳዎች ውስጥ እንዴት እንደሚጠራቀም በምልክት ጭምር አሳዩን። አባ በአሳብ በእጃቸው ላይ ገበቴ የያዙ በማስመሰል ጥንቷውያኑ ካህናት የደሙን መሥዋዕት በድንጋዮቹ ላይ እንዴት እንደሚረጨትና የሚቀረውን ደግሞ እንዴት በዓምዱ ቀዳዳዎች ውስጥ እንደሚጨምሩት አሳዩን። በመጠንም ይሁን በቅርጽ ዓምዶቹ በጥንታውያኑ የአይሁድ ሃይማኖት ውስጥ 'masseboth' ከፍ ባሉ ቦታዎች ላይ ካቆማቸው ድንጋዮች ጋር ይመሳሰላሉ። መሠዊያዎቹ አባ የገለጹልንን ያህል በሥነ ሥርዐቱ ላይ መሥዋዕቱ የሚቀርብባቸው ሆነው ያገለግላሉ።

ከዚህም በተጨማሪ አባ ሊቀ ካህናቱ ቀኝ ጣቱን ደሙን የያዘው ገበቴ ውስጥ ከነከረው በኋላ በድንጋዮቹና በመገናኛው ድንኳን ላይ ልክ ጅራፍ እንደሚያጮህ ሰው መላልሶ እንደሚረጨው አመለከቱን። በመጨረሻም በአሳብ የያዙት ገበቴ ውስጥ የቀረውን የመሥዋዕት ደም በዓምዱ ውስጥ በሚገኙትና የስኒ ቅርጽ ባላቸው ቀዳዳዎች ውስጥ ጨምረው አላዩን። አባ እስካሁን ድረስ አስመስለው ያሳዩን ለማንጸት

የሚቀርብ መሥዋዕት ሥርዐት የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በሆነው በኦሪት ዘሌዋውያን ምዕራፍ 4 እና 5 ውስጥ ተገልጾ ይገኛል።

በእርግጥ የድንጋዩ መሠዊያ የጥንታውያኑ አይሁድ ሥርዐት መፈጸሚያ ይመስላል። እዚህ ላይ ግን ታቦቱ የት ነው የሚሆነው? ከጽላቱ በታች የሚቀመጠውስ የቱ ዘንድ ነው? ለግርሃም ሃንኮክ ያሳዩት አሁን የቆምንበትን የገደሉ ጫፍ አካባቢ እንደሆነ ነው።

ይህን ጉዳይ ያለ ምንም ማመንታት መጠየቅ እንደሚገባኝ ወሰንሁ። ስለሆነም አባን «ታቦቱ የት ጋ ነበር የሚቀመጠው?» ብዬ ጠየቅኳቸው። እርሳቸውም ከእግራ በታች ያለውን ለስላሳ ድንጋይ በእጃቸው ጠቆሙኝ።

ወደቆምሁበት ቦታ ቁልቁል እየተመለከትሁ «ታቦቱ የረፈው እዚህ ነበር?» ብዬ ጠየቅሁ።

አባ ራሳቸውን በአዎንታ እየነቀነቁ «አዎን!» አሉኝ።

ቀጠል አድርገው ሲናገሩ ምስጋና ወደ እንግሊዘኛ እየተረጎመ ይነግረኝ ጀመር። «ታቦቱ ተቀምጦ የነበረው እዚህ ገደል አፋፍ ላይ ነበር። ምክንያቱም መሥዋዕቱ ሲሠዋ ደሙን በቀላሉ በታቦቱ ላይ ለመርጨት ስለሚቻል ነው። ይህ ሥርዐት በዘመናት ውስጥ ሲፈጸም ቆይቷል።» አሉኝ። በታቦቱ ላይ ስለሚረጭ ደም መጽሐፍ ቅዱስ የሚያወራው ነገር ስለሌለ ይህ አባባላቸው ግራ አጋባኝ።

ታች ከሚታየው ቆራጣ የውሃ አካል በላይ ዙሪያው በገደል የተከበበውን ለስላሳ ድንጋይ ትኩር ብዬ ተመለከትሁት። ወራሪዎችን መክቶ ለማጥፋት ከፍ ብሎ እንደተገነባ የመጠበቂያ ማማ ይህ ገደላማ ቦታ ታቦቱ አርፎበት የነበረው ሁነኛ ሥፍራ ነው ቢባል እውነት እንጂ

ሐሰት አይመስልም። ጎንበስ ብዬ በመበስበስ ላይ ባሉ ቅጠሎችና ቅርንጫፎች የተሸፈነውን የድንጋይ ጠረጴዛ በአትኩሮት እመለከተው ጀመር።

ከዚያም ወደ ጆቢ ዘወር አልሁና «ታቦቱ በዚህ ዝርግ ድንጋይ ላይ ሚዛኑን ጠብቆ መቀመጥ ከቻለ እንዴት በላዩ ላይ ድንኳኑ ሊጣል ይችላል? ያለ ምንም ሽፋንና ድጋፍ ራሱን ችሎ የቆመ ነገርን ከፍ ብሎ የሚነፍሰው ነፋስ ወደ ገደሉ ገፍቶ አይጥለውም?» አልሁት። ከዚያም ዙሪያውን ተመለከትሁና «የድንኳኑ ችካሎች ወይም ቋሚዎች ሊቆሙባቸው የሚችሉ ጉድጓዶች ሊኖሩ ይችላሉ? መኖር አለባቸው! በዚህ ዙሪያውን በገደል የተከበበ ሜዳማ ቦታ ላይ ታቦቱ ተቀምጦ እንደ ነበር ፍንጭ የሚሰጥ መነሻ ካገኘን አባ የሰውንን መረጃ ያጠናክርልናል።

በጉልበቶቼ ተንበረከክኬ ከተጎነበስሁ በኋላ ዙሪያውን ያሉትን ቅርንጫፎችና ቅጠሎች እየገላለጥሁ የሆነ አንድ ፍንጭ ለመንካት መዳሰሴን ቀጠልሁ። ምን ሊሆን እንደሚችል ግን እርግጠኛ አልነበርሁም። ከፍ ብሎ የተከመረውን ብስባሽ በሰንጠዬ እየጫርሁና እየቆፈርሁ፣ በተሰነጠቁት ድንጋዮች መካከል ደግሞ በእንጨት እየጎረጎርሁና እየገላለጥሁ ፍንጭ የሚሆን ነገር ብፈልግ ላገኝ አልቻልሁም። ምስጋና፣ ጆቢ እና አባ ግራ በመጋባት ትኩር ብለው እንደሚመለከቱኝ ያስታውቅባቸዋል። ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ሰንጠዬ በድንጋዩ ላይ የተባረበረ አንድ ጎድጓዳ ቦታ ላይ አረፈ።

«እዚህ አለ . . . እባክህ ጆቢ መጥተህ አግዘኝ!» አልሁትና በጉድጓዱ ውስጥ ያለውን ቅጠልና አፈር እየዛቅሁ ማውጣት ጀመርሁ።

ለሁለት ሆነን አካባቢውን አጸዳነው። ከጥቂት ተጨማሪ

ቁፋሮ በኋላ ሰዎች የድንኳናቸውን ቋሚ ይተክሉበት የነበረ አንድ ጉድጓድ ለረዥም ዘመናት በበሰበሱ ቅጠሎችና ቅርንጫፎች ተሸፍኖ ከቆየ በኋላ በግልጽ ቁልጭ ብሎ ወጣ። ይህ ጉድጓድ አባ የመሥዋዕቱ ዓምዶች ብለው ከጠሯቸው ቋሚዎች ከነበሩበት ሃያ አምስት ጫማ ርቀት ላይ ነው የሚገኘው። ይህ ቦታ ደግሞ በአንድ ወቅት ታቦቱ በትክክል ተቀምጦበት የነበረው ሥፍራ ነው።

ቀጥዬም የተቀረው የገደሉን ዙሪያ በጥንቃቄ በሴንጢዬ ማጽዳት ጀመርሁ። ከጥቂት ቁፋሮ በኋላ ከመጀመሪያው ጉድጓድ ጋር ተመሳሳይ ስፋት ያለው ሌላ ጉድጓድ አገኘሁ። ስድስት ኢንች ስፋት ያለው ጉድጓድ በዘምባባ ቅጠሎች ጥቅል ተሸፍኖ ነበር። ይኼኛው ጉድጓድ እንደቀድሞው ጥርት ብሎ የወጣ ሳይሆን ወደ ገደሉ ጫፍ የተጠጋና በጊዜ ርዝመት በውሃ የተባረበረ ነበር።

አሠሣዬን ሳላቋርጥ ብቀጥልሁ ቀሪዎቼን ሁለት የድንኳን ጉድጓዶች ላገኛቸው አልቻልሁም። የገደሉን አቀማመጥ ስመለከት ሁለቱ ጉድጓዶች ከጊዜ ብዛት የተነሣ በነፋስና በውሃ ተጠርገው እንደተወሰዱ ፍንጭ ይሰጣል።

ከመሠዊያው ድንጋይ አጠገብ አነስተኛ የድንጋዮች ክምር ተመለከትሁ። ሌላ የተቀደሰ ሥፍራ ይሆን? ከእነዚህ ድንጋዮች መካከል የድንኳኑን ቋሚዎች የጉድጓድ ስፋት የሚያህል ቀዳዳ የተባረበረበት አንድ ድንጋይ ከላይ ተቀምጧል። ልብ ብለው ሲመለከቱት ከዘመናት በፊት ከገደሉ ጫፍ ላይ ተሸርፎ የወጣ ሦስተኛው የቋሚ ጉድጓድ ይመስላል። ማን ያውቃል? አባ አላወቁም። ለጥቂት ደቂቃዎች ጥቂት ስጭር ከቆየሁ በኋላ ወደ ጆቢ ዘወር አልሁና «እዚህ ቦታ ላይ ልናገኘው የሚገባንን አግኝተናል» አልሁት።

በመጣንበት የእግር መንገድ ስንመለስ ሕሊናዬ ባገኘሁት የሚያነሣ ታሪክ ዙሪያ እያጠነጠነ ነበር። አሁን ቆመን የነበርነው በአንድ ወቅት በጣና ቁርቆስ በሚገኘው የኢትዮጵያውያን ጥንታዊ የቅድስተ ቅዱሳን የመሠረት ድንጋይ ላይ ነበር? አሁን ቆፍሬ ያወጣኋቸው ጉድጓዶች የታቦቱ ድንኳን ቋሚዎች ቆመውባቸው የነበሩት ጉድጓዶች ናቸውን? በገደሉ ጫፍ ላይ ያለውን የታቦቱን መቀመጫ ለማግኘት እኔና ጆቢ የመጀመሪያዎቹ ምዕራባውያን ነን ማለት ነው? አባ ተመልክተዋቸው የማያውቁትና የድንኳኑ ችካሎች ይቆሙባቸው የነበሩት ጉድጓዶች በመገኘታቸው ያልተረጋጋ ጭንቀት በፊታቸው ላይ ቢነበብም በበጎ ዐይን እንደሚመለከቱኝ ተገነዘብሁ።

ምስጋና ወደ እኔ ጠጋ ብሎ «ከዚህ በፊት ጉድጓዶቹ እዚህ ቦታ ላይ መኖራቸውን የሚያውቁ አይመስለኝም» አለኝ።

ይህ አላስገረመኝም። ገደሉ ተጠግኖ እንደማያውቅ በግልጽ ያስታውቃል። ከዚህ በተጨማሪ ድንኳኑ ከዚህ ሥፍራ ላይ ከተወሰደ በኋላ የድንኳኑ ጉድጓዶች ለጥንታውያኑ መነኮሳት ምናልባት ተራ ነገር ሆኖባቸው ሊሆን ይችላል።

«ጆቢ! እነዚህ ጉድጓዶች እኔ የማስበውን ነገር የሚገልጡ ከሆነ እኔና አንተ በዚህ ሰዓት የቆምነው በአንድ ወቅት ታቦቱ ቆሞበት የነበረው ቦታ ላይ ነው። የቆምነው ታቦቱና ቅድስተ ቅዱሳኑ የነበሩበት ቦታ ላይ ነው» አልሁት።

ከሁለት ሰዓት አሠሣ በኋላ ወደ መንደሩ ተመለስን። በመንገዳችን ላይ አባ ቆም ብለው በእጃቸው ወደ አንድ ጠባብ የተሰነጠቀ ግድግዳ እያመለከቱን ከሁለት ሺህ ዓመታት በፊት ታቦቱን ወደዚህ ደሴት ይዘው ከመጡት የመጀመሪያዎቹ አይሁዳውያን መካከል የአንዱ አፅም በዚያ

ውስጥ እንደሚገኝ ነገሩን። ይህን ይሁዲ በደሴቱ ላይ በሚገኝ ው አንድ ትልቅ የ«ቪ» ቅርጽ ባለው ስንጥቅ ዐለት ውስጥ ከቀበሩት በኋላ ብዛት ያላቸው ድንጋዮች እንዳለበሱት አጫወቱን።

ጎሞር

ወደ መንደሩ ከተመለስን በኋላ አባ ጥብቅ ግድግዳ ወዳለው ቤት መርተው ወለዱንና ከእንጨት የተሠራ ትልቅ መዝጊያ ከፈቱ። ከዚያም ጨለማው ክፍል ውስጥ ገብተው ጥቂት ሲቆዩ እኔና ጆቢ ከውጪ ሆነን ጠበቅናቸው።

ምስጋና «አባ የሆነ ነገር ሊያሳዩአችሁ የፈለጉ ይመስለኛል» አለን።

አባ ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ከክፍሉ ውስጥ ምንጣፍ ይዘው ከወጡ በኋላ እንድንቀመጥበት አነጠፉልን። ቀጥለውም ሌላ ምንጣፍ ከፊት ለፊታችን ጥቂት ራቅ አድርገው ዘረጉ። ከዚያም አንድ ትልቅ ጎድጓዳ ሠህን ያወጡ ዘንድ በዚያ ያገኙት ሰው እንዲያግዛቸው ትእዛዝ ሰጡት። ሠሁኑ በግምት ሁለት ሚማ ስፋትና ጥቂት ኢንች ጥልቀት ያለው ሰፊና ዝርግ ሠህን ነው። ብረቱን በሚገባ እንዳልመረምረው ለረዥም ዘመናት ሲቃጠል የቆየው አካሉ አረንጓዴ ቀለም ያለው ዝገት መሰል ነገር አውጥቷል። ነሐስ ሊሆን እንደሚችል ገመትሁ።

«ታቦቱን ወደ ጣና ሐይቅ ይዘው የመጡት ጥንታውያኑ አይሁድ ጎሞር ብለው ይጠሩታል። በገደሉ ጫፍ ላይ የመሥዋዕቱ ሥነ ሥርዐት ሲካሄድ የሚፈለውን ደም ለማጠራቀም የሚጠቀሙበት ዕቃ ነው። ካሁኑ በሠሁኑ ላይ ያለው ደም እንዳይረጋ ያማስለው ነበር» በማለት አባ ገለጽልን።

የብረት መቋሚያ

አባ ተመልሰው ወደ ጎጆዋ ንብረት ክፍል ከገቡ በኋላ አንድ ከባድና ትልቅ እርስ በእርሱ የተቆላለፈ ብረት ይዘው ብቅ አሉ። ዕቃው ከላይና ከታች በማንጠልጠያ የተያያዙ የብረት ዘንጎች ያሉት ወጥ ብረት ነው። አባ ይህ ንብረት የነሐሡን ጎድጓዳ ሠህን የሚሸከም መቋሚያ እንደ ነበረና ከዘመናት በፊት በእርጅና መወላለቱን ነገሩን። የመቋሚያው ጫፎች የተሻጎረጎሩና በጎድጓዳው ሠህን ላይ የሚታዩት አረንጓዴ ዝገት መሰል ነገሮች ተለጥፈውበታል። ይሁን እንጂ ቀይ ቡናማ የተቃጠለ ቀለም በላይ ላይ ጎልቶ ይታያል። በመቋሚያው አፍ ላይ ያለው የክብብ መጠን ከሠህኑ የክብብ መጠን ጋር ተመሳሳይ ስለሆነ የሠህኑ መቋሚያ ለመሆኑ አያጠያይቅም።

አባ ሠህኑን አሁን እንደ ተወለደ ሕፃን በጥንቃቄ አቅፈው የቀደሙ አባቶቻቸው እንዴት አድርገው በዕብራውያኑ ዘዴ የመሥዋዕቱን ደም ይረጩ እንደ ነበር በድጋሚ አሳዩን። መላልሹ ስመለከታቸው ሠህኑና መቋሚያው በማንጸት ሥርዐት ላይ ያላቸውን የተቀናጀ ተግባር አስመልክቶ በኦሪት ዘጸአትና በኦሪት ዘሌዋውያን ላይ የተጠቀሱትን አንቀጾች የሚያንፀባርቁ መስለው ታዩኝ። (ዘጸ. 30÷17-19)። የመገናኛውን ድንኳንና የምስክሩን ታቦት እንደሚቀድሱበትም በዘጸ. 30÷26 ላይ ተጠቅሷል። ሙሴ አሮንና ልጆቹን ለከህነት በሚቀድስበት ጊዜ ሠህኑና መቋሚያው በድጋሚ ተጠቅሰዋል (ዘሌ. 8÷10-11)። ይሁን እንጂ አባና ከእርሳቸው በፊት የነበሩት አባቶች ለደሙ መሥዋዕት የሚያገለግሉ ዕቃዎች አድርገው እየጠቀሷቸው ነው። እነዚህ መሣሪያዎች አይሁዳዊ የትመጣ ያላቸው ናቸው። ከዚህ በላይ በጣና ቂርቆስ ደሴት ላይ የሚኖሩ መነኮሳት እነዚህን ዕቃዎች

አስመስለው ለመሥራት ጥሬ ዕቃውም ሆነ ቴክኖሎጂው ስለሌላቸው ይህን ቢናገሩ ምንም ማለት አይደለም። አንድ ሰው ወደዚህ ቦታ እንዳመጣቸው ግልጽ ነው።

በአክሱም ቤተ መቅደስ ውስጥ ያየኋቸውን ሁለት መለኮቶች አስታወሰሁ። ሠህኑና መቋሚያው የመጀመሪያዎቹ የቤተ መቅደስ ነዋየ ቅዱሳት ከሆኑ በሙሴ ጊዜ ተሠርተው በሰሎሞን ቤተ መቅደስ ውስጥ ከታቦቱ ፊት ለፊት የተቀመጡ ናቸው። በእርግጥ እነዚህ መሣሪያዎች ከታቦቱ ጋር ወደ ጣና ቂርቆስ የመጡ ናቸውን?

በእርግጥ ከዚያ እንደመጡ መነኮሳቱ አጥብቀው ይመሰክራሉ።

የሥጋ ሹካዎችና የለውዝ አበባዎች

ምስጋና ትክሻዬን እየነቀነቀ «ሚስተር ቦብ! ተመልከት!» አለኝ። ወዲያውኑ አባ ተጣምረው የታሠሩ ሁለት ረዣዥምና ቀጫጭን ጦር የሚመስሉ መሣሪያዎች ይዘው ከጓዳ ብቅ አሉ። በእሳቱ ላይ የሚቃጠለውን መሥዋዕት ለማገላበጥ የሚረዳ የአይሁድ የሥጋ ሹካ መሆኑን ለመለየት ጊዜ አልወሰደብኝም።

ምስጋና «ታቦቱን ይዘው የመጡት አይሁድ በደሴቱ ላይ የተዉት የሥጋ ሹካ ነው» አለኝ።

ብረቱ በጣም የዛገ ከመሆኑም በላይ ቀደም ሲል በሠህኑና በመቋሚያው ላይ የታዩት አረንጓዴ ቀለሞች በዚህም ሹካ ላይ ይታያሉ። ረዣዥሞቹ የሹካው ብረቶች ከላይ በቀጫጭን አግዳሚ ብረቶች የተያያዙ ከመሆናቸውም በላይ ጫፋቸው ላይ ጥንታዊው የአክሱም መስቀል ቅርጽ ይታያል።

አባ «መስቀል አይደለም! የለውዝ አበባ ቅርጽ ነው!»

ብለው አረሙኝ።

የለውዝ አበባ? ሕሊናዬ የኋሊት ወደ ሳውዲ አረቢያ ተመልሶ በአረብኛ ቋንቋ «ጃባል አል ላውዝ» የተባለውን ተራራ አስታወሰኝ። የዚህ ተራራ ስም ሲተረጎም «የለውዝ ተራራ» ማለት ነው።

በብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ የለውዝ አበባ በእስራኤል የተቀደሱ ንዋዩ ቅድሳት፤ በታቦቱና በመጀመሪያው ቤተ መቅደስ ውስጥ ከፍተኛ የተቀደሰ ደረጃ አለው። ለዚህ ዐይነተኛ ምሳሌ የምትሆነን አበባ አውጥታ የለውዝ ፍሬ ያፈራችው የአሮን በትር ናት (ዘኁ. 17-8)። ይህች በትር በቃል ኪዳን ታቦት ውስጥ ካሉት ከዐሥርቱ ትእዛዛት፤ ከተቀደሰው መና እና እግዚአብሔር በብሉይ ኪዳን ዘመን ከፈጸማቸው ተአምራት ጋር አንዷ ሆና ትጠቀሳለች (ዕብ. 9-4)።

የሥጋ ሹካዎች፣ የነሐስ ሠህኖች፣ የነሐስ መቋሚያዎች . . . ነገሮች ተስፋ ካደረግኳቸው የበለጠ እየተሳኩ ነው። እኔ እስከማውቀው ድረስ አንድም ምዕራባዊ ሰው እነዚህን ዕቃዎች አልተመለከታቸውም። በእርግጥ እነዚህ ዕቃዎች በአንድ ወቅት በሰሎሞን ቤተ መቅደስ ውስጥ አገልግለው ይሆን? መነኮሳቱ ይህን የመብት ጥያቄ ለማቅረብ የጊዜ ርቀት ሊገድባቸው ቢሞክርም አሁን ዕቃዎቹ ከፊት ለፊታችን ተቀምጠው እየተመለከትናቸው ነው። እነዚህ መነኮሳት፣ ጥንታዊ ጽሑፎቻቸውና ትውፊቶቻቸው የነዋዩ ቅድሳቱ ትክክለኛነት የተረጋገጠ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚመለከር አበክረው ይናገራሉ።

ከእነዚህ ንዋዩ ቅድሳት መካከል አንዱን ወይም ሁለቱን ብቻ ያየሁ ቢሆን ኖሮ በአጋጣሚ የመጡ አድርጌ እዘግባቸው ነበር። ይሁን እንጂ የተቀደሰው ገደላማ ቦታ፣ የደም

መሥዋዕቱ አዕማድ፣ ተሸሽገው የነበሩት የመገናኛው ድንኳን ጉድጓዶች፤ አሁን ደግሞ ሠህኑ፤ መቋሚያውና የሥጋ ሹካዎቹ . . . ብቻ አንድ በጣም ድንቅና ያልታወቀ ውስብስብ ምሥጢር በመፍታት ላይ ያለን መስሎ ታየኝ። ንዋዩ ቅድሳቱ በሙሉ ከቅዱሳት መጻሕፍት ንዋዩ ቅድሳት ጋር ተመሳሳይነት አላቸው። እያንዳንዳቸው ጣና ቂርቆስ ጥንታዊው የዕብራውያን መጠለያ እንደ ነበር ሊሞግቱ ይችላሉ። ከዚህ በተጨማሪ ይህ ቦታ ቢያንስ ቢያንስ የቃል ኪዳን ታቦት ማረፊያ እንደ ነበር አሳብ መስጠት ይችላሉ።

ወደ አባ ዘወር አልሁና «ወደ ሀገሪ ወስጄ ጥናት አደርግበት ዘንድ ከጎሞሩ ወይም ከሥጋ ሹካዎቹ ላይ ጥቂት ፈቅፍቂ እንድወስድ ሊፈቅዱልኝ ይችላሉ?» ብዬ ጠየቅኳቸው። መልሳቸው ምን ሊሆን እንደሚችል ባወቅም ጥያቄውን መጠየቅ ነበረብኝ። አባ ግምባራቸውን ቋጥረው ጭንቅላታቸውን በአሉታ ግራና ቀኝ ነቀነቁልኝ።

«ሚስተር ቦብ! እነዚህ ዕቃዎች ስለተቀደሱ በምንም ዐይነት መንገድ እንደዚህ ያለውን ድርጊት ልትፈጽም አትችልም» በማለት ምስጋና ከአባ የሰማውን ነገረኝ።

በረዥሙ ተንፍሼ ባለሀብት ቦታ ላይ ጥቂት ቆምሁ። ከበላዬ አንድ ነጭ ጭራ ያለው ግዙፍ ንስር አሞራ በገደሉ ላይ ጋደል ብሎ ሲበር ተመለከትሁ። አባ ለማየት ከጠበቅሁት በላይ ስላላዩኝ ስለቀናነታቸው አመሰግንኳቸው። አንዱን እውነታ ከሌላው እውነታ ጋር በቅደም ተከተል ለማገናኘት ሕሊናዬ እየተሸከረከረ ነው። በአንድ ቃል «ተጨናንቄያለሁ!»

ሰዓቱ በፍጥነት እየነገደ ነው። ወደ ተነሣንበት ቦታ ለመመለስ ገና የሦስት ሰዓታት የሞተር ጀልባ ጉዞ ከፊት ለፊታችን ተጋርጧል። ገበየሁ ወጋየሁ ሞተር ጀልባ ላይ

እየጠበቀን ነው። የሁለት ቀናት ጊዜውን ቢሰጠንም ያ ጊዜ ሊያልቅ የቀረው ጥቂት ነው።

«ጂቢ! ንብረታችንን እንሸክፍ! የመሄጃችን ጊዜ ደርሷል» አልሁት እያመነታሁ።

የፀሐይዋ ብርሃን ለሰርክ ቦታ እየለቀቀ ነው። ዕለቱ ሙሉ በሙሉ ስኬታማ ነበር። የጆልባችን ካፒቴን በጣም ከመሸ በኋላ በሐይቁ ላይ መጓዝ አይወድም። አሁን በጣም ደስ ብሎኝ ወደ መጣሁበት ልመለስ ነው። ለአባና ለሌሎቹ መነኩሳት ጥቂት ገንዘብና በርሳ ሙሉ መድኃኒት ሰጠኋቸው። ጆልባችን ወደ ቆመችበት ወደ ሐይቁ ዳርቻ ፈጠን እያልን ቁልቁል በመውረድ ላይ ሳለን ድንገት ወደ ኋላችን ዘወር ስንል አንድ ደካማ መነኩሴ ከኋላችን እየተከተለን መሆኑን አስተዋልን።

በመጀመሪያ አላወቅሁትም ነበር። «ጂቢ! ቁስሉን በቁስል ቅባት ያከምህለት መነኩሴ ነው!» አልሁት።

ጂቢ ትኩር ብሎ ከተመለከተው በኋላ «መራመድ ጀምሯል!» ብሎ ጮኹ።

መነኩሴው ሙሉ ፈገግታ አሳየን። የተነገረኝ ስላምንት ያህል ሥራ ሊሠራ እንደማይችል ቢሆንም አሁን ግን ቀጥ ብሎ እየተራመደ ነው። አጠገባችን እንደደረሰም ሁለት እጆቹን ዘረጋልን። በእነዚያ በሥራ በጠጠሩ እጆቹ ውስጥ ሦስት የጠወለጉ ሎሚዎች ይዟል።

«የምስጋና ስጦታዎች ናቸው። ያለው ይኼ ብቻ ነው» አለ ምስጋና።

ሽማግሌው መነኩሴ ምናልባትም በሐይወት ዘመኑ ያፈራቸውን እነዚህን ፍሬዎች ስጦታ አድርጎ ሰጠን። እኔና ጂቢ ስጦታውን ለመቀበል ቢከብደንም ስጦታ ስለሆነ

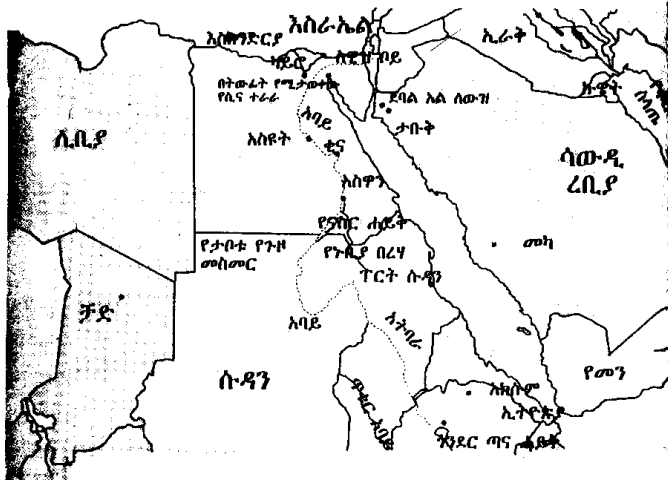
ተቀበልነው። ሁላችንም በፈገግታ እጅ እየነሣን ምስጋና እና ሰላምታ ተለዋወጥን። ሽማግሌው መነኩሴ ዐይኖቹ እንባ እንዳቀረሩ ፈገግታን ተላብሶ ስለ ውለታችን ያመልግንን ጀመር። ከዚያም በጉልበቶቹ ተንበረከከና ጉልበቴን ሳመ።

ምስጋና «እስከመቼውም ድረስ እራመዳለሁ ብሎ አላሰበም ነበር። አሁን ውለታችሁ ስለከበደበት እነዚህን ፍሬዎች ለበረከት እንድትቀበሉት እየጠየቃችሁ ነው» አለን።

ፍሬዎቹን በጥንቃቄ ሻንጣዬ ውስጥ አስገባሁና ተሰናበትሁት። ንብረታችንን ከጫንን በኋላ ጆልባዋን ወደ ሐይቁ መሀል በመግፋት ካፒቴናችንን አገዝነው። እኔ ዘወር ብዬ ስመለከት አባ በእግር መንገዱ ላይ ቁልቁል ተከትለውን ሲወርዱ ተመለከትሁ። ከዚያም ድንገት ድንጋዮቹ ላይ ቆሙና እጃቸውን እያውለበለቡ ተሰናበቱን።

ምስጋና «ሚስተር ቦብ! አዳዲስ ወዳጆች አፍርተዋል። ደሴቱን ያስጎበኙን አባ በማንኛውም ጊዜ ተመልሰህ ብትመጣ ሊያስተናግዱህ ፈቃደኛ መሆናቸውን ነግረውኛል» አለኝ።

በዚህ ሥፍራ ካየኋቸው ቅርሶች ይልቅ ጣና ቂርቆስ ላይ ያገኘው ቅዱስ ሰው የተናገራቸው ጥቂት ቃላትና በሻንጣዬ ውስጥ ያሉት ሦስት ሎሚዎች ብዙ ትርፍ አስገኝተውልኛል። ፀሐይዋ በጣና ሐይቅ ላይ ዝቅ ብላ መጥለቅ ስትጀምር ጆልባችን ላይ ወጥተን ወደ ደቡብ አቅጣጫ አመራን። ያሳለፍነው ጉዞ የተዋጣለት ነበር። እኔም ወደ ሀገሪ ለመመለስ ጓንሁ። ወደ ኢትዮጵያ ያደረግሁት የመጀመሪያ ጉዞ አሁን ደርሶ አሁን ተጠናቋል። ይሁን እንጂ ሌሎች ተጨማሪ ጉዞዎች ይጠብቁኛል።

ምዕራፍ ዐሥራ ስድስት
ታቦት ፍለጋ በአዲስ መንፈስ

ኮቡራዊ 1998

በሚያዝያ ወር 1998 ዓ.ም. ወደ ሀገሪ ወደ ኮሎራዶ ተመልሼ አብዛኛው ጊዜዬን በቤተ መጻሕፍት ውስጥ መረጃዎች በማግለበጥ ማሳለፍ ጀመርኩ። ባለብሁት መንገድ ታቦቱ ያለበትን ሥፍራ የሚጠቁሙ መረጃዎች አገኘሁ። የመጀመሪያው መረጃ ግብፃዊው ንጉሥ ሺሻቅ ወደ ቤተ መቅደሱ ገብቶ ብዙ የወርቅና የብር ንብረቶች እንደ ዘረፈ ይጠቁማል። ይህ አሳብ «ሬዶደርስ አፍ ዘ ሉስት አርክ» የተባለው ፊልም የተሠራበት መሠረታዊ አሳብ ነው። ሌላውና ታዋቂው አሳብ ደግሞ የባቢሎን ንጉሥ የነበረው ኖቡከደነፆር ቅድመ ልደተ ክርስቶስ በ598 እስራኤልን ሲወር

ታቦቱን አጥፍቶታል የሚለው አሳብ ነው። በብሉይ ኪዳን 2ኛ የቀኖና መጻሕፍት ውስጥ በሚካተተው በመጽሐፈ መቃብያን ካልዕ ውስጥ ታቦቱ በኔቦ ተራራ ላይ ተሸሸን እንደ ነበር ሊጠቁም በቅርብ ጊዜ ደግሞ አንዳንድ የአይሁድ የሃይማኖት መምህራን ከቤተ መቅደሱ ተራራ በታች በሚገኘ ው. ዋሻ ውስጥ እንደተመለከቱት ይናገራሉ። ሌሎች ደግሞ ከቫቲካን በታች በሚገኝ የመቃብር ቤት ውስጥ ተደብቆ እንዳለ ይናገራሉ። እነዚህ ሁሉ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረት የማይገኝላቸው አፈ ታሪኮች ናቸው።

የሚመስለው ታቦቱ ከቤተ መቅደሱ ውስጥ እንደጠፋና ምን እንደደረሰበት የሚያውቅ ሰው አለመኖሩ ነው። ታቦቱ ጠፍቷል ወይስ በሆነ መንገድ እስካሁን ድረስ ሊቆይ ችሏል? በእርግጥ ታቦቱ ጠፍቶ ከሆነ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ማስረጃ ሊኖር ይገባል። ይሁን እንጂ ቅዱሳት መጻሕፍት እንደዚህ ያለ ሁኔታ እንደ ነበረ አንዳችም የሚናገሩት ነገር የለም። ታቦቱ ላይጠቀስ ተሰውሯል ማለት የሚቀል ይመስላል። ነገሩ ሲከፋ ታቦቱ ከቤተ መቅደሱ ውስጥ ስለ መወሰዱ የሚያውቀው አንድ ሰው ማለትም የአይሁድ ሊቀ ካህናት ብቻ ነው ማለት ይቻላል። በዓመት አንድ ጊዜ ይኸውም በመንጻት ቀን ሊቀ ካህናቱ የሕዝቡን ንጢአት ለማስተሰረድ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የበጉን ደም ይዞ ይገባል። ደሙን በታቦቱ ላይና በታቦቱ ፊት ለፊት መርጨት የእርሱ ሥራ ነበር። ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ማንም ሊገባ ስለማይችል ታቦቱ መጥፋቱን ከእርሱ በስተቀር ማንም ሊያውቅ አይችልም። ምናልባት አሁን ያረፈበት ቦታ በታሪክ ውስጥ ትልቁ ምስጢር ነው ማለት ይቻላል።

በኢትዮጵያና በኢየሩሳሌም መካከል ተቆላልፈው ያሉትን ክስተቶች እውነትነት ወይም ሐሰትነት ለይቶ ለማወቅ ጊዜ! ጥረትና ገንዘብ ያስፈልጋል። መልሶቹን ለማግኘት ከፈለግሁ

ከዚህ ውጪ ሌላ ምንም ዐይነት አማራጭ የለኝም። ጂም ሸርዊን «ሳታቋረጥ ግፉ!» የሚል ምክር ነበረው። ምክሩን አሁን ጠቃሚ ሆኖ ስላገኘሁት ሻንጣዬን ተሸክሜ ወጣሁ።

በድጋሚ በጉዞ ላይ ነኝ።

በመጀመሪያ ወደ እስራኤል

የቤተ መቅደሱ ተራራ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የታቦቱ የመጨረሻው የተረጋገጠ ቦታ መሆኑ ተገልጧል። ስለሆነም ከዚያ በመጀመር ጉዞዬን ወደ ኢትዮጵያ ባቀና ለእኔ መልካም ነው። ኢየሩሳሌም ውስጥ የምዕራቡ ግምብ ወይም የጨኸት ግምብ የተባለውን ቅዱስ ሥፍራ ጎበኘሁ። አይሁድ ወደዚህ ሥፍራ በመምጣት ስለ መጀመሪያው ቤተ መቅደስ መፍረስ በሰቆቃ ውስጥ ሆነው ከመቆጨታቸውም በላይ አዲስ ቤተ መቅደስ በቦታው ላይ እንዲገነባ ይጻፋል። ብዙዎች ይህን ሥፍራ እንደ ቅዱስ ሥፍራ ይቆጥሩታል። ሰዎች ጸሎቶቻቸውን በቁራጭ ወረቀቶች ላይ በመጻፍ በዚህ ግድግዳ ስንጥቆች ውስጥ ይሸጉጣሉ። ብዙዎቹም የዚህ ግምብ ድንጋዮች የሰሎሞን ቤተ መቅደስ የመሠረት ድንጋዮች ናቸው ብለው ያምናሉ።

በዚያ ከጎንደር እና ከጣና ሐይቅ አካባቢ የመጡ ብዛት ያላቸው አይሁዳውያን ኢትዮጵያውያንን አግኝቼአለሁ። በ1984 ዓ.ም. የእስራኤል መንግሥት «አፕሬሽን ሙሴ» ብሎ በጠራው ተልዕኮ በዐሥር ሺዎች የሚቆጠሩ ፈላጆችን ወደ ሀገሩ አጓጉዟል። እነዚህ ኢየሩሳሌም ውስጥ ያሉ ፈላጆች ኢትዮጵያ ውስጥ የሰማሁትንና የቃል ኪዳን ታቦት ያለው አክሱም ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ነው የሚለውን ምስክርነት ሰጥተውኛል።

የፈላሻዎች የዓይማኖት መሪዎች ታቦቱ ኢትዮጵያ ውስጥ

ወደሚገኘው ወደ ጣና ቂርቆስ ደሴት ከመሄዱ በፊት ግብጽ ውስጥ ለሁለት መቶ ዓመታት መቀመጡን ይናገራሉ። ታቦቱ ጣና ቂርቆስ ላይ ለስምንት መቶ ዓመታት ከተቀመጠ በኋላ በንጉሥ ኢዛና ዘመነ መንግሥት ከጣና ቂርቆስ ወደ አክሱም ሄዶ እስካሁን ድረስ በዚያ ይገኛል። አሁን እስራኤል ውስጥ የሚኖሩት ኢትዮጵያውያን አይሁድ ጣና ቂርቆስ ደሴት ላይ የሚኖሩት ክርስቲያን መነካሳት የተናገሩትን አስተያየት ደግመው እየነገሩ ነው። የኢየሩሳሌም አይሁድ ኢኒስቲትዩትን በጎበኝሁበት ጊዜ የሥነ ስብ ተመራማሪ ለሆነችው ለዶክተር ሻልቫ ዊል ኢትዮጵያውያን አይሁድ ታቦቱን በእጃቸው ያስገቡበት ዝክረ ታሪክ ስለ መኖሩ ቃለ መጠይቅ አድርጌላት ነበር። ዶክተር ዊል የኢትዮጵያ ፈላሻ አይሁድ የብሉይ ኪዳን ዘመናዊ አይሁዳውያን ሆነው ወደ ግብጽ ከዘመናት በፊት የገቡ ናቸው። እርሷ እንደምትለው እነዚህ ሰዎች ግብጽ ውስጥ ለጥቂት ጊዜ ከተቀመጡ በኋላ ኑቢያን (ደቡባዊ ግብጽና ሶሜናዊ ሱዳን) አቋርጠው ቀስ በቀስ ወደ ሶሜን ኢትዮጵያ ገብተዋል። የቃል ኪዳን ታቦት በእነዚህ አይሁዳውያን ከተወሰደ በኋላ አሁን አክሱም በሚገኘው ቤተ መቅደስ ውስጥ ሊቀመጥ የቻለበት መንገድ እንዳለ ስጠይቃት በረዥሙ ከተነፈሰች በኋላ ፈገግ ብላ «ታቦቱ በኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖች ዘንድ እንዳለ ጠንካራ እምነት አለ» አለችኝ።

የአፈ ታሪኩ መረጃ ታቦቱ ከቤተ መቅደሱ ውስጥ ከተወሰደ በኋላ ግብጽ ውስጥ ለጥቂት ጊዜ እንደተቀመጠ ይናገራል። ይህን ግንዛቤ የሚያጠናክር የመጽሐፍ ቅዱስ ማስረጃ አገኝ እንደሆነ በመደነቅ አሰብሁ። መረጃዎቹ ብዙ ነበሩ። ከቅዱሳት መጻሕፍትና ከግርግር ሃንኮክ ጥናቶች ላይ በመመርኮዝ ታቦቱ ከቤተ መቅደሱ የተወሰደው መቼ ነው? ለምን ተወሰደ? ወዴትስ ተወሰደ? በሚሉት ጥያቄዎች ላይ

የራሴን ንድፈ ሐሳብ ልንገባ ጀመርሁ።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ታቦቱ ለመጨረሻ ጊዜ የታየው በሕዝቅያስ ዘመን ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ ታቦቱ በቤተ መቅደሱ ውስጥ እንደነበር በግልጽ አይናገርም። ይሁን እንጂ ሕዝቅያስ ወደ ቤተ መቅደሱ ወጥቶ በእግዚአብሔር ፊት፡-

«... በኪሩቤል ላይ የምትቀመጥ የእስራኤል አምላክ፤ አቤቱ አንተ ብቻህን የምድር ነገሥታት ሁሉ አምላክ ነህ፤ ሰማይና ምድርን ፈጥረሃል» (2ኛ ነገ. 19-15)።

በማለት ስለ ጸለየ ታቦቱ ነበር ብሎ ማጠቃለል ተገቢ ይመስላል።

መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር በኪሩቤል ላይ እንደሚያድር፤ በታቦቱ ላይ እንደሚገለጥና ሕዝቅያስም ወደ እግዚአብሔር እንደ ጸለየ ስለሚናገር በ701 ዓመት ቅድመ ልደተ ክርስቶስ ታቦቱ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ነበር ብሎ መደምደም ይቻላል። ይሁን እንጂ ከሕዝቅያስ በኋላ በሦስተኝነት የነገሠው የኢዮስያስ ዘመን ከመግባቱ በፊት ታቦቱ ከቤተ መቅደሱ ውስጥ ጠፋ። ይህን ማወቅ የምንችለው ኢዮስያስ ካህናቱን በተናገራቸው ቃላት ነው።

«... ቅዱሱን ታቦት የእስራኤል ንጉሥ የዳዊት ልጅ ሰሎሞን በሠራው ቤት ውስጥ አኑሩት፤ ከዚህም በኋላ በትከሻችሁ ላይ ሸክም አይሆንባችሁም፤ እሁንም አምላካችሁን እግዚአብሔርንና ሕዝቡን እስራኤልን አገልግሉ... » (2ኛ ዜና 35-3)።

በእነዚህ ቃላት ውስጥ «አኑሩት» የሚለው ቃል ታቦቱ በቤተ መቅደሱ ውስጥ እንዳልነበረ ፍንጭ ይሰጣል። ታቦቱ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ከነበረ ኢዮስያስ ለካህናቱ ለምን በዚያ እንዲያኖሩት ነገራቸው? «በትከሻችሁ ላይ ሸክም

አይሆንባችሁም» ብሎ የተናገራቸው ቃላት ታቦቱ ከቦታ ወደ ቦታ ይዘዋወር እንደ ነበር ይገልጻልናል። ይህ ደግሞ ታቦቱ ከቤተ መቅደሱ ውጪ ምናልባትም ከኢየሩሳሌም ውጪ መሆኑን ያመለክታል። በዚህ ጥቅስ ውስጥ የሚገኘው የመጨረሻው ፍንጭ ካህናቱን «አምላካችሁን እግዚአብሔርንና ሕዝቡን እስራኤልን አገልግሉ» የሚለው አስደናቂ ማስጠንቀቂያ ነው። ሌዋውያኑ አምላካቸውን እግዚአብሔርንና ሕዝቡን እስራኤልን ለማገልገል ለምን ጠየቁ? ታቦቱ ከእስራኤል ውጪ ወደ ሌላ ሥፍራ ስለ ተወሰደ ይሆን?

በሕዝቅያስና በኢዮስያስ መካከል የነገሡት ሁለት ነገሥታት ብቻ ሲሆኑ እነርሱም ከ687-642 ዓ.ዓ. የነገሠው ምናሴና ከ642-640 ዓ.ዓ የነገሠው አሞጽ ናቸው። ምናሴ ረዥምና ክፉ የንግሥና ዘመን የነበረው ንጉሥ ነው። ምንጊዜም የሚታወሰው በእግዚአብሔር ፊት ክፉ በመሥራቱ ነው። ከዚህም በተጨማሪ ታቦቱ ከሰሎሞን ቤተ መቅደስ እንዲጠፋ ምክንያት የሆነው ንጉሥ እርሱ ነው። ምናሴም በዚህ ጥንታዊ ምሥጢር ውስጥ ዓይነተኛ ሚና የነበረው ሰው ነው። ስለ እርሱ ክፉት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንዲህ ተብሎ ተጽፏል፡-

«አባቱም ሕዝቅያስ ያፈረሳቸውን የኮረብታውን መስገጃዎች መልሶ ሠራ፤ የእስራኤልም ንጉሥ አክአብ እንዳደረገው ለበኣል መሠዊያ ሠራ፤ የማምላኪያ ዐፀድንም ተክለ፤ ለሰማይም ሰራዊት ሁሉ ሰገደ፤ አመለካቸውም። እግዚአብሔርም ስሜን በኢየሩሳሌም አኖራለሁ ባለው በእግዚአብሔር ቤት መሠዊያዎችን ሠራ። ልጁንም በእሳት አሳለፈ፤ ሞራ ገላጭም ሆነ፤ አስማትም አደረገ፤ መናፍስት ጠሪዎችንና ጠንቋዮችንም ሰበሰበ፤ ያስቆጣውም ዘንድ በእግዚአብሔር ፊት እጅግ

ክፉ ነገር አደረገ። እግዚአብሔርም ለዳዊትና ለልጁ ሰሎሞን፡- በዚህ ቤት ከእስራኤልም ነገድ ሁሉ በመረጥኋት በኢየሩሳሌም ስሜን ለዘላለም አኖራለሁ . . . ደግሞም ምናሴ በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ይሠራ ዘንድ ይሁዳን ከሳተበት ኃጢአት ሌላ ከዳር እስከ ዳር ኢየሩሳሌምን እስኪሞላት ድረስ እጅግ ብዙ ጉዳሕ ደም አፈሰሰ» (2ኛ ነገ. 21÷1-7 እና ቁ. 16)።

በእነዚህ የምናሴ ክፉ ሥራዎች ምክንያት እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ ከባድ ቅጣት አወረደ። እስራኤልን ተዋቸው . . . ታቦቱም በትክክል በዚህ ዘመን ከእነርሱ የተወሰደ ይመስላል።

ታማኞቹ ካህናት ታቦቱን ከክፉው ንጉሥ እጅ ለመከላከል ሕይወታቸውን አሳልፈው ሊሰጡ እንደሚችሉ አምናለሁ። ነገሥታቱ ታቦቱ የሚያድርበትን ሥፍራ በድፍረት ለማርከስ ሲሞክሩ ሌዋውያኑ ተቃውመዋቸዋል። በአንድ ወቅት ንጉሥ ያዝያን በዕጣን መሠዊያው ላይ ዕጣን ሊያጥን ሊሞክር ከቤተ መቅደሱ ውስጥ አውጥተው ጥለውታል (2ኛ ዜና 26)። ልክ እንደዚሁ ንጉሥ ምናሴ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ካለው ታቦት አጠገብ የሕዝባቸውን ጣዖታት ቢያስቀምጥ ሌዋውያኑ ካህናት በተቃውሞ ስለሚነሱ ታቦቱ እንዳይረከስ ሊሸሽጉት ይችላሉ።

ምናልባት ታቦቱ ወደ ግብጽ እንደ ሄደ መጽሐፍ ቅዱስ በደፈናው ሊመሰክር ይችላል። በ2ኛ ዜና 35 ውስጥ ኢየሱያስ ቤተ መቅደሱን እንዳሰናዳ (እኔ እንደማምነው ታቦቱ ከጠፋ በኋላ) የሚናገር ቃል አለ። በዚሁ ተመሳሳይ ምንጣብ ውስጥ ኢየሱያስ የግብጽ ፈርዖን ከነበረው ከኒካው ጋር ለመዋጋት እንደ ወጣ ተጽፎአል። ኒካው ኢየሱያስ ከእርሱ ጋር ሊጋጠም እንዳይወጣ መልእክተኞችን ልከበት ነበር።

መልእክተኞቹ ለኢየሱያስ እንዲህ ነበር ያሉት፡-

«የይሁዳ ንጉሥ ሆይ! ከአንተ ጋር ምን አለኝ? በምዋጋበት በሌላ ቤት ላይ ነው እንጂ በአንተ ላይ አልመጣሁም! እግዚአብሔርም እንድቸኩል አዝዞኛል! ከእኔ ጋር ያለው እግዚአብሔር እንዳያጠፋህ ይህን በእርሱ ላይ ከማድረግ ተመለስ . . . » (2ኛ ዜና 35÷21)።

ይህንን ጥቅስ በንቃት ብንመለከተው በዚህ ጊዜ ውስጥ ፈርዖን ከእስራኤል አምላክ ከእግዚአብሔር ዘንድ በቀጥታ ትእዛዝ መቀበሉን ይመሰክርልናል።

የዚህ ውጤት ፈርዖን በኢየሱያስ ላይ «እግዚአብሔርን መቃወምህን ተው! ከእኔ ጋር ያለው እግዚአብሔር እንዳያጠፋህ . . . » (ቁ. 21) እያለ እንዲያሾፍ አብቅቶታል። በዕብራይስጥ ዓረፍተ ነገሩ «ከእኔ ጋር ያለው እግዚአብሔር» የሚል ትርጉም ብቻ አይደለም ያለው ይልቁኑም መስተዋደዱ የሚያመላክተን እግዚአብሔር በአካል ከእርሱ ጋር እንደነበር ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ይህ ጉዳይ ትኩረት ሳይሰጠው አልፎአል። ኒካው ለኢየሱያስ የተናገረው የዕብራውያን አምላክ ከእርሱ ጋር እንደሆነ አድርጎ ነው። በዚህ ምልልስ ውስጥ ሁለት ወሳኝ ነጥቦች አሉ። ኒካው ትእዛዙን በቀጥታ የተቀበለው ከእግዚአብሔር መሆኑና እግዚአብሔር ደግሞ ከኒካው ጋር እንደ ነበር ነው።

ጊዜው ይለፍ እንጂ እነዚህ ሁለት ዓረፍተ ነገሮች እስራኤል የተመሠረተችባቸው ናቸው። ይህም ታቦቱ ከሕዝቡ ጋር በነበረበት ጊዜ ነው። ታቦቱ ከእስራኤል ጦር ፊት ለፊት በሚጓዝበት ጊዜ እግዚአብሔር በዚሩቤል ላይ እያደረ ሕዝቡን በማነጋገር ወደ ጦር ግንባር ይመራቸው ነበር። ኒካው «እግዚአብሔር ከእኔ ጋር ነው» እያለ ሲናገር በእውነት ታቦቱና የስርየት መክደኛው ከእርሱ ጋር እንደ

ነበሩ መናገሩ ይሆን? በእርግጥ እግዚአብሔር በታቦቱ ላይ አድሮ ለኒካው ትእዛዝ እያስተላለፈ ነበርን?

ምናሴ የኒካውን ማስጠንቀቂያ በመቀበል ፈንታ ራሱን ሲያጽናና ነበር። ይህን አስመልክቶ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጻፈው ቃል እንዲህ የሚል ነው፡-

«ኢየሱስ ግን ይዋጋው ዘንድ ተጽናና እንጂ ፊቱን ከእርሱ አልመለሰም፤ በእግዚአብሔርም አፍ የተነገረውን የኒካውንቃል አልሰማም፤ በመጊደም ሽለቆ ይዋጋ ዘንድ መጣ» (2ኛ ዜና 35፡22)።

ምናሴ የእስራኤል የቃል ኪዳን ታቦት በፈርዖን ዘንድ የመኖሯን ሐቅ ሊቀበል ስላልቻለ እርሷን መመለስ ይችል ዘንድ ከፈርዖን ጋር ተዋግቷል። ይሁን እንጂ ኒካው እንደተናገረው ምናሴ በውጊያ ላይ ሞቷል።

«በእግዚአብሔርም አፍ የተነገረውን የኒካውን ቃል አልሰማም» (ቁ.22) የሚለው ዓረፍተ ነገር የተወሰደው ከሁለተኛ ዜና መዋዕል ጸሐፊ እንጂ ከኒካው አንደበት አይደለም። በዚህም ኒካው ትእዛዙን በቀጥታ ይቀበል የነበረው ከእግዚአብሔር እንደ ነበር ተገልጧል። እግዚአብሔር በስርየት መክደኛው ላይ አድሮ መሴን ያነጋግረው እንደ ነበር ሁሉ ኒካውንም አነጋግሮታል ማለት ነው።

ይህ በምናሴ ሕይወት ውስጥ አላዛኝ ሆኖ ያለፈው ከስተት ካህናቱ ታቦቱን ከምናሴ የክፋት ሥራዎች ለመታደግ ወደ ግብጽ እንዳሸጉ ፍንጭ ይሰጣል። በአጠቃላይ በምናሴ ዘመነ መንግሥት ታቦቱና የስርየት መክደኛው በኒካው ዘንድ ነበር ማለት ይቻላል። ምንም እንኳ እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምና ቤተ መቅደሱ እንደሚጠፉ ግልጽ ቢያደርግም

ምናሴ ታቦቱን ከኒካው እጅ በኃይል ለማስመለስ ያደረገው መደራደር አሳማኝ ነገር ነው። ይህ እውነት ከሆነ ናቡከደነፆር ከዐሥራ ሦስት ዓመታት በኋላ ኢየሩሳሌምን ሲበዘብዝ ታቦቱ በግብጻውያኑ ዘንድ በሰላም ነበረ እንጂ በዝርፊያው አልተወሰደም።

ታቦቱ በምናሴ ዘመነ መንግሥት ከቤተ መቅደሱ ውስጥ ከጠፋ ሌሎች እንደሚሰነዝሩት አሳብ ናቡከደነፆር ወደ ባቢሎን አልወሰደውም። ታቦቱን ለማግኘት መከተል የሚገባኝ ኢትዮጵያውያኑ መነከሳት የነገሩኝን መንገድ ነው። ይኸውም በዓባይ ወንዝ ላይ የሚገኘው ኤሌፋንታይን ደሴት ነው። በእርግጥም ፍለጋዬን ለመቀጠል መጓዝ ያለብኝ ወደዚያ ነው።

ጉዞ ግብጽ ወደሚገኘው ኤሌፋንታይን ደሴት

ወጣቱ ግብፃዊ በጣም የምታንጸባርቀውን ዘመናዊ ጀልባ ከወደቡ ዳር ካንቀሳቀሰ በኋላ ዝቅ ብሎ የሚርገበገበው አፍንጫዋን ወደ ዓባይ ወንዝ ኤሌፋንታይን ደሴት ደገነ። ይህቺ ጀልባ ግብጽ ውስጥ ከሚገኙት ጀልባዎች ሁሉ ፈጣኗ ናት። ባለቤቷ በዕድሜ ወጣት ቢሆንም በዓባይ ወንዝ ላይ ይህቺን ዘመናዊ ጀልባ ለመጋለብ የበቃ ሰው ነው። ስለሆነም ከወደቡ ዳርቻ በመነሣት በደሴቱ ላይ የክርስ ምድር ጥናት ለማድረግ የሚጓጓዙ ቱሪስቶችን በማድረስ ረገድ በአካባቢው ላይ ከፍተኛውን ወደር ይዞ ይገኛል።

ጠመዝማዛው የዓባይ ወንዝ ሞገድ በረሃውን ሰንጥቆ ካለፈ በኋላ ፍላሹ በአነስተኛዋ የኤሌፋንታይን ደሴት ግራና ቀኝ ይፈስሳል። በዓባይ ላይ ለዐሥር ደቂቃ ያህል ከተጓዘን በኋላ ድንጋያማው የደሴቱ ወደብ ላይ ደረስን። ብዛት ያላቸው የባሕር ወፎች በላያችን ላይ እያንገጠቡ ነው። በእጅ ተጠርበው የወጡ ሽፋፊ ደረጃዎች በጥንታዊ የሕንፃ

ፍርስራሾች መካከል ወደተገነባው መዚዬም ያደርሳሉ። መዚዬሙ አየር ያነሰውና በጥንታዊ ቅርፃ ቅርፆች ጠረን የታወደ ነው። ቅርፃ ቅርፆቹ አልሳቡኝም። እኔ ለማወቅ የምፈልገው ከሁለት ሺህ ዓመታት በላይ ዕድሜ ያለውንና በወርቅ የተለበጠውን ታቦት ነው።

አንዲት በፊቷ ዙሪያ ጥቁር የሐር ጨርቅ የጠመጠመች መስሊም ሴት ከአንድ ጠረጴዛ በስተኋላ ተቀምጣለች። ፈገግ ብላ ስትመለከተኝ «የቃል ኪዳን ታቦት በዚህ ደሴት ላይ ስለመቀመጡ የሚነግረኝ ሰው ማግኘት እችላለሁ?» ብዬ ጠየቅኳት።

ያልተለመደ ጥያቄዬ አስገረማት መሰለኝ ጭንቅላቴን ዘመም አደረገች። ከጥቂት ቆይታ በኋላ በሰከነ ድምፅ «ዶክተር ሐናን እጠራልሃለሁ» አለችኝና ተነሥታ ወደ አንድ ክፍል ገባች፤ ከዚያ ወደ መዝጊያው ጠጋ ብላ እውስጥ ካለው ሰው ጋር ጥቂት ቃላት ከተለዋወጠች በኋላ ጣቷን ወደ እኔ ጠቆመችው። ወዲያውኑ አንድ በአርባዎቹ የዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኝ አጭር ግብፃዊ ከቢሮው ውስጥ ብቅ አለ።

ከዚያም «እሺ . . . ጥያቄህ ምን ነበር እባክህ?» አለኝ።

«የቃል ኪዳን ታቦት በዚህ ደሴት ላይ ስለ መቀመጡ ልትነግረኝ ትችላለህ?» ብዬ ጠየቅሁት።

እኛን ወደ እኔ ዘርግቶ «ራሴን ላስተዋውቅህ! . . . እኔ የምሠራው በካይሮ ኮፐቲክ ጥናት ኢንስቲትዩት ውስጥ ሲሆን ስሜም ዶክተር አጢፍ ሐና ይባላል» አለኝ።

እኔም ራሴን ካስተዋውቅሁት በኋላ የቃል ኪዳንን ታቦት ታሪክ በማጥናት ላይ እንዳለሁ ነገርሁት። ቀጠል አድርጌም ግል ታቦቱ የምታውቀው ነገር አለ? ወደዚህ ደሴት መጥቶ

ያውቃል?» በማለት ጠየቅሁት።

ዶክተር ሐና ምንም መልስ ሳይሰጠኝ እንድከተለው በእኛ ምልክት ሰጠኝና ከመዚዬሙ ውስጥ ወጥተን በቆሻሻማ የእግር መንገድ ላይ ካለፍን በኋላ አንድ ክብ ኮረብታ ላይ ወጣን። አካባቢው በቅስቶችና በፊራራሱ ሐውልቶች የተሞላ ነበር።

ዶክተር ሐና በአንድ ጥርብ ድንጋይ ላይ ተቀመጠና የሚናገረውን አጥርቶ ለመናገር በሚፈልግ መልክ ሽቅብ ወደ ሰማዩ ተመለከተ። ከዚያም እንደ ሬንጅ በወፈረ የግብፃዊ የእንግሊዘኛ ቃና አጭር መግለጫ ሰጠኝ።

«የቃል ኪዳን ታቦት ከኢየሩሳሌም ወደ ኤቬፋንታይን ደሴት የመጣው በምናሴ ዘመን መንግሥት ነው። በእርግጥ የቃል ኪዳን ታቦት በዚህ ቦታ ላይ በተገነባ የአይሁድ ቤተ መቅደስ ውስጥ ለጥቂት ጊዜ ተቀምጧል። ከክርስቶስ መወለድ ሦስት መቶ ዓመታት በፊት ጥቂት አይሁድ በስተ ደቡብ ወደምትገኘው አቢሊኒያ ወይም ኢትዮጵያ ተጉዘዋል። የቃል ኪዳን ታቦት እስካሁን ድረስ ያለው በዚያ ቦታ ላይ ነው» አለኝ።

ከዚህ በኋላ ቅድመ ልደተ ክርስቶስ በሰባትኛው መቶ ክፍለ ዘመን አስዋን ውስጥ የሚኖሩ አይሁድ ኢየሩሳሌም ላሉ አይሁድ ወገኖቻቸው ስለ ጻፉት የጽሑፍ ጥቅል ነገረኝ። ጽሑፎቹ «ሰው የሆነውን እግዚአብሔር ያስጠለለ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ» የሚል ተመልክቶባቸዋል። የይሁዳ ንጉሥ በነበረው በምናሴ ዘመን መንግሥት አይሁድ ከመጀመሪያው ቤተ መቅደስ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ቤተ መቅደስ በ650 ዓ.ዓ. አንጸው ነበር። ይሁን እንጂ ጥላቻ ያደረባቸው ግብፃውያን አፍርሰውታል። ለዚህ ምክንያት የሚሆነው አይሁድ መሥዋዕት አድርገው የሚያቀርቡት

ተባዕት በግ ሊሆን ይችላል። አውራ በግ ከግብጻውያን አማልክት ምስል መካከል አንዱ ነው። ከሁለት መቶ ዓመታት በኋላ ማለትም በ410 ዓ.ዓ. ግድም ላይ መላው የአይሁድ ማኅበር ምሥጢር በሆነ መንገድ ሙሉ ሙሉ መጥፋቱን ደክተር ሐና አጫወተኝ።

በኤፌፋንታይን ደሴት ላይ የነበረው ማኅበረሰብ የአይሁድ ቅጥር ነፍሰ ገዳዮች እንደ ነበሩበት ተገንዝቤአለሁ አንዳንድ ምሁራን እንደሚያምኑት ማኅበረሰቡ የተለያየ ወይም የተቀላቀለ ዝርያ ያላቸው ስደተኞች ነበሩበት። ከተቀላቀሉት መካከል የክፋውን ንጉሥ የምናሴን ግፍ ሸሽተው መጠለያ ለማግኘት የመጡት ሌዋውያን ካህናት ይገኙበታል።

በዚህ በኤፌፋንታይን ደሴት ላይ የነበረው ቤተ መቅደስ ኢየሩሳሌም ውስጥ ከነበረው ከመጀመሪያው ቤተ መቅደስ በኋላ የተገነባ ይሆን? የታቦቱ ጊዜያዊ ማረፊያ ነበርን? ምንም እንኳን በግብጻውያን ምድር ላይ እንዲህ ያለውን ቤተ መቅደስ መገንባት ከኢየሩሳሌም ምድር ውጪ ቤተ መቅደስ መገንባትንና መሥዋዕት ማቅረብን የሚከለክለውን የእስራኤልን ሕግ የሚተላለፍ ቢሆንም ስለ ምናሴ ክፋጥፋት ሲባል ይህን መጣሱ ግድ ሆኗል። በኤፌፋንታይን ደሴት ላይ ይኖሩ የነበሩት አይሁድ በማንኛውም ጊዜ እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር በአካል ይኖር እንደ ነበር ያምኑ ነበር። በዚያ ብዛት ያላቸው የጽሑፍ ጥቅሎች «ያህዌ» የሚለውን የእግዚአብሔር መጠሪያ ስም «ማደሪያ» ብለው ይተረጉሙታል። ታቦቱ እንዲያድርበት እንዲህ ያለው ቤተ መቅደስ ከታነጸና ታቦቱ ከ600ኛው ዓ.ዓ. እስከ አጋማሹ ድረስ ባሉት ዘመናት ውስጥ ከኢየሩሳሌም ከጠፋ በኋላ እስከ 470 ዓ.ዓ. ወደ ኢትዮጵያ ያልመጣበትን ምክንያት ይህ የሚመልሰው ይመስለኛል።

ሌዋውያኑ ታቦቱን ወደ ኤፌፋንታይን ደሴት ይዘው

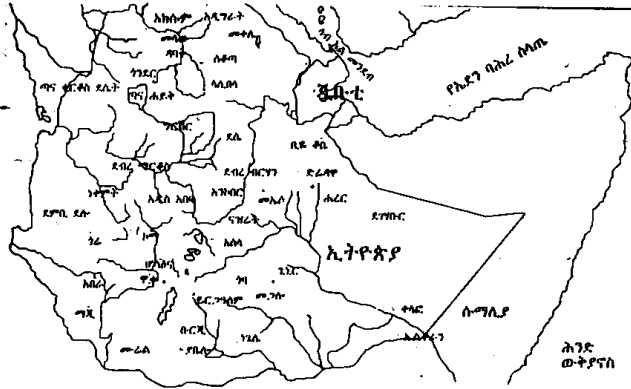
ከመጡ በኋላ ለእርሱ ማደሪያ ይሆን ዘንድ ባነጹት ተመሳሳይ ቤተ መቅደስ ውስጥ አኑረውት ይሆን? ከሁለት መቶ ዓመታት በኋላ የግብጻውያኑ መልካም ፈቃድ ሲንከታከት በስተ ደቡብ ወደ ኢትዮጵያ ቁልቁል ወርደው ታቦቱን ጣና ቂርቆስ ላይ ሸሸገውት ይሆን?

ዶክተር ሐና እንደሚናገረው ቅድመ ልደተ ክርስቶስ በ525 አንድ የፋርስ ንጉሥ ግብጽን ከወረረ በኋላ ብዛት ያላቸው አብያተ መቅደሶችን ሲያፈርስ ከኤፌፋንታይን መቅደስ ላይ አንዲት ድንጋይ እንኳ አላነሳም። የዚህ ንጉሥ ስም ካምቢስስ ሲባል የአባቱ ስም ደግሞ ታላቁ ሳይረስ ይባል ነበር። ንጉሥ ሳይረስ ኢየሩሳሌም ውስጥ የሚገኘው የሁለተኛው ቤተ መቅደስ ግንባታ እንዲጀመር ተአዛዝ ሰጥቷል።

«ታቦቱ ኤፌፋንታይን ደሴት ላይ ወደሚገኘው የአይሁድ ቤተ መቅደስ ስለ መጣ ከዚህ በኋላ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ አልተጠቀሰም» አለ ዶክተር ሐና።

አይሁዳውያኑ ስደተኞች የገነቡት ቤተ መቅደስ መጠኑና ገጽታው፣ የውጪዎቹ ምስሶዎች፣ የመውጫያው ድንጋዮች፣ ከጥድ እንጨት የተሠራው ጣሪያው - ከሰሎሞን ቤተ መቅደስ ጋር ፍጹም አንድ ዐይነት ነው። ጥቅሎቹ ላይ የሚገኘው ማስረጃ እንደሚጠቁመው በዚህ ኤፌፋንታይን ደሴት ላይ ይኖሩ የነበሩት አይሁድ ኢየሩሳሌም ሳሉ እንደሚያደርጉት የእንስሳት መሥዋዕት ያቀርቡ ነበር። ይህም ከሁሉም በላይ በዋነኛነት የሚታየውን ለፋሲካ በዓል የሚቀርበውን የአውራ በግ መሥዋዕት ይጨምራል።

በትውፊት እንደሚነገረው ታቦቱ ወደ ኢትዮጵያ በገባ በስድሳኛው ዓመት (በ470 ዓ.ዓ.) በኤፌፋንታይን ደሴት ላይ የሚገኘው የያህዌ ቤተ መቅደስ በ410 ዓ.ዓ ፈራርሷል።

ምዕራፍ ዐሥራ ሰባት

ይበልጥ መጠጋት

አክሱም፣ኢትዮጵያ፣2000

በመጋቢት ወር 2000 ዓ.ም. ሙሉ በሲና ባሕረ ሰላጤ ላይ ሕዝቡን ይዞ የተጓዘበትን መስመር ተከትሎ የሚሄድ አንድ የጥናት ቡድን እየመራሁ መጣሁ። ከዓካይ ደለል አንሥቶ እስከ ግብጽ ሰሜን ጫፍ ድረስ የሚዘልቀውን የሲናን የጉዞ መስመር ፊልም ቀረጽን። የቡድኑ አራት አባላት በመጀመሪያ አክሱምን ከዚያም ጣና ቂርቆስን የሚያስገብኝ ቀልጠፍ ያለ ጉዞ እንዲደረግ አሳብ አቀረቡ። ወደዚያ አካባቢ ስለ ተጠጋን ሁላችንም አሳቡን መልካም አሳብ አድርገን ተቀበልነው።

አክሱም ውስጥ ወደ አክሱም ጽዮን ቤተ ክርስቲያን ገብቶ በዚያ ተገልለው የተቀመጡትን የተለያዩ ቅርሶች ዝርዝር መረጃዎች ማቅረብ እችላለሁ የሚል አንድ ኃይሌ የሚባል ልብ ሙሉ ሰው አጋጠመኝ። እኔ እንደዚህ ዐይነቱን ተራ ጥያቄ ባልቀበልም ኃይሌ በመንግሥት ፈቃድ ከአንድ ዓመት ወዲህ በአክሱም ጽዮን ማርያም ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉትን ቅርሶች ለመመዝገብ የተመደበ የአክሱም ሙዚዩም ኃላፊ መሆኑን አወቅሁ። ኃይሌ ታቦቱን መመልከት እንደማይችል በግልጽ ቢነግረንም በቅድስት ማርያም ቤተ ክርስቲያን ምድር ቤት ውስጥ ያሉትን በሺዎች የሚቆጠሩ የተለያዩ ቅርሶች ሊያስገብኝ እንደሚችል ነግሮናል። መነኮሳቱ ታቦቱን ለመመልከት በጭራሽ እንደማይፈቅዱለት በማወቅ ያቀረበልኝን የማስገብኝት ጥያቄ ተቀበልሁ። በእነዚያ አባራማ መዝገብ ቤቶች ውስጥ ያለውን ማንኛውንም ዐይነት መረጃ ሊያሳየኝ በመስማማት መጠነኛ ገንዘብ ከፈልሁት። ጠቅላላው ድርድር ስላልተመቸኝ ክፍያዬ ጋጋ የሚያስገኛልኝ አልመስህ አለኝ። ኃይሌ በእርስ በእርስ ጦርነትና ድኅነት የተጎዱት መነኮሳት ትርፍ ከሚያስገኝ ጥቅም እንደማያፈገፍጉ አለሳልሶ ነገረኝ። በረዥም ጊዜ ውስጥ ይፈጸማል ብለን ያወጣነው ዕቅድ እኔ ወደ ሀገሪ ሄጀ ከአንድ ዓመት በኋላ ስመለስ ኃይሌ በቤተ መዛግብቱ ውስጥ ያሉትን የማይታወቁ ቅርሶች ዝርዝር መረጃ አጠናቅሮ ሊያስደምጠኝ ነው። በዚህም በአክሱም ጽዮን ማርያም ቤተ ክርስቲያን ጥብቅ ግድግዳ ውስጥ ተሸሽጎ ያለውን ነገር ላውቅ እንደምችል ተስፋ አደረግሁ።

ምገዳማ የአየር ንብረት

በሚቀጥለው ቀን ቡድናችን ወደ ባሕር ዳር ከበረረ በኋላ በጣና ሐይቅ ላይ ያሉትን ብዛት ያላቸው ደሴቶች ተዘዋውሮ

መጎብኘት ይችላል ዘንድ አንድ አፍንጫው የዛገ የመንግሥት ሞተር ጀልባ ተከራየ። ባለፈው የጉዞ መሪዬ የነበረው ምስጋና ከእኛ ጋር ነው። በድጋሚ እርሱን ማግኘቴ መልካም ነበር።

ወደቡን ለቀን የወጣነው ከሰዓት በኋላ ነበር። አረንጓዴ ቀለም የተላበሰው ውሃ ፀጥ ብሏል። ጊዜው በአፍሪካ ውስጥ የተገኘ ሌላ ውብ ቀን ይመስላል። ጉዳያችንን በቶሎ ጨርሰን የምንመለስበት ጉዞ ነው። አሁን ያገኘነው ትልቅ ጀልባ አሮጌ ቢሆንም ለጉዞው መልካም ይመስላል። ጣና ቂርቆስ ደሴት ላይ ካሰብነው በላይ ቆየን። አብዛኛዎቹ የጉዞው አባላት እጅግ በጣም ልዩና አስደናቂ በማለት ያደነቁትን ቦታ ፎቶ ለማንሳት ሲወጡ እኔ ግን ምንጊዜም ብጠይቃቸው ከሚያስደስቱኝ ከአባና ከመነኮሳቱ ጋር ነበርሁ።

እንደተለመደው ብዛት ያላቸው መድኃኒቶች ከማምጣታችን ሌላ የቡድኑ አባል የሆነው ዶክተር ፔት ሌኒንገር በሽታ የገጠማቸውን መነኮሳት አከመ። መነኮሳቱ ገጹሕ የመጣጥ ውሃና ሳሙና ካገኙ አሁን ያለባቸውን የጤና ችግር ዘጠና በመቶ ማስወገድ እንደሚችሉ ዶክተር ፔት ተናግሯል። ጣና ቂርቆስን ለቀን ስንወጣ የትልቁ ጀልባ ካፒቴን ካቀደው መነሻ ሰዓት ዘግይተናል። ያም ሆኖ ጥቅጥቅ ያለ ደን ወዳለበት ወደ ዳጋ እስጢፋኖስ እንዲወስደን ስጠይቀው ተነጫገረን። ተጨማሪ የገንዘብ ጉርሻ ስለጠው ጥቂት አጉረመረመና የጉዞውን አቅጣጫ ለወጠው።

ኢትዮጵያውያን ዳጋ እስጢፋኖስን በቅዱሱ ሐይቅ ላይ ካሉት ቅዱሳት ደሴቶች መካከል እንደ አንዱ አድርገው ይቆጥሩታል። በዚያ ያሉት መነኮሳት የደብር ምንክሱናን ላላቱት አንድ ሺህ ዓመታት ጠብቀው ኖረዋል። ከዚህ ፀተጨማሪ በዚህ ደሴት ላይ የቀድሞ አምስት ነገሥታት

መቃብር ይገኛል። ከመስተዋት የተሠሩት የሬሣ ሳጥኖቻቸው ከፍ ብሎ በሚገኘው የደሴቱ ዋሻ ውስጥ ይጎበኛሉ። ጣና ቂርቆስ ላይ ያሉት መነኮሳት በደሴቱ ላይ ጥንታዊ ጽሑፎች እንዳሉ ስለ ነገሩኝ ልመለከታቸው ወደድሁ። ዕድል ከገጠመኝ ያልታለበ ፍንጭ ላገኝ እችላለሁ።

ዳጋ እስጢፋኖስ አስፈሪና ጨለማ ቦታ ነው። መነኮሳቱ ቆብ የደፉ ናቸው። የሚመጡት ለየብቻ ሲሆን በጭራሽ ፈገግ አይሉም። የተቀበሉን ስላልመለሰን አጭሩ ቆይታችን ብዙ አልተመቸንም።

ካፒቴኖችን እኛ የማናውቀውን የሐይቁን ድንገተኛ የአየር ጣባይ ለውጥ እርሱ ስለ ተነበየው ቀኑ እየመሸ ሲመጣ ይርበተበት ጀመር። ለአንድ ሰዓት ያህል በዳጋ እስጢፋኖስ ደሴት ላይ ከቆየን በኋላ ወደ ጀልባችን ተመለስን። ፀሐይዎ ልትጠልቅ የቀራት ጥቂት ነበር።

ካፒቴኑ «ፈጠን በሉ! ፈጠን በሉ!» እያለ በመጮኽ የጀልባዋን መሕልቅ ይሰበሰብ ጀመር። መላልሶ «ቶሎ በሉ! ቶሎ በሉ!» ይላል። ጀልባዋ መሕልቁን ወደጣለችበት ወደብ በጣቡ የእግር መንገድ ላይ እየተጣደፍን ቁልቁል አሽቆለቆልን። የካፒቴኑ የፊት ገጽታ ላይ አንጸባራቂ ላብ ችፍ ብሎ ተመለከትሁ። አሁንም «እንሂድ! እንሂድ!» እያለ በመጮኽ ላይ ነው።

ሻንጣዎቻችንን ጀልባዋ ላይ ወርውረን እንደ ወጣን ካፒቴኑ ሞተሩን ቀስቀሰ። ወደ ሰፊው ባሕር ስንገባ የሚጓጓው የጀልባዋ ሞተር ከጭስ ማውጫው ውስጥ ቡልቅ ቡልቅ የሚል ጥቁር ጢስ አወጣ። ካፒቴኑ ከኋላው የሚያሳድደው ነገር ያለ ይመስል እየተገላመጠ ሲመለከት አስተዋልሁት። ስለሆነም ምን እንደሆነ ለማየት ፊቴን አዞርሁ።

አድማሱ ላይ በሰፊው የተዘረጋ ጥቁር የደመና ቁልል ተመለከትሁ። አደገኛ ማዕበል አጠገባችን ደርሷል። ልናመልጠው እንደማንችል ግልጽ ነበር። ካፕቴናችን ለጀልባቸው የመጨረሻ የፍጥነት ወሰኗን ቢሰጣትም ማዕበሉ ከእኛ በበለጠ ፍጥነት እየተጠጋን ነው። ዝም ብዬ ከመመልከት በስተቀር ምንም የማደርገው ነገር አልነበረም።

አረፋማ ውሃ የጀልባቸውን አካል ይደበድብ ጀመር። ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ እነዚህ ትናንሽ አረፋዎች የበለጠ አድገው በጀልባቸው የሞተር ወለል ላይ ከተወረወሩና ከወላለቀው ሞተር ጋር ከተጋጨ በኋላ በመጡበት አኳኋን ተመልሰው ወደሚናጠው የሐይቁ ነጭ ጎርፋማ የውሃ አካል ይገቡ ጀመር። ጫፉ የነጣ ማዕበል አየሩን ጭጋ ላለበሰው። ሞገዳማው ነፋስ በሚረጨው ውሃ ይደበድበን ጀመር። ጀልባቸው ግራና ቀኝ ትዋሽቅ ጀመር።

ሐይቁ ውትያናስ ያከለ ይመስል ሁለንተናው ይዝትብን ጀመር። ነፍሳችን እየጋለበች ያለችው በናፍታ በሚንቀሳቀስ ተንሳፋፊ እንጨት ላይ ነው። ከፊት ለፊታችን ያለውን ጨለማ በአጭር ርቀት ገልጣ የምታሳየን የጀልባችን ክፍል መብራት ናት። ወደ ሐምራዊነት የሚያደላ አረንጓዴ መልክ ያለው ማዕበል ከጀልባቸው መደገፊያ ሀዲድ ጋር ሲጋጭ ነፋሱ ከፋኛ ይነፍስ ጀመር።

ከአንድ ከባድ ጩኸት በኋላ ምስጋና በጀልባቸው የሚዋልል ወለል ላይ እየተንገዳገደ ወደ እኔ ከቀረበ በኋላ ከባዱ ማዕበል ገና ከፊት ለፊታችን እንደሚጠብቀን ልምዱን ተመርኩዞ ጸኑልኝ።

«ምን ማድረግ ነው የምንችለው?» ብዬ ጠየቅሁት።

«ምስጋና የሚያበረታታ ፈገገታ ካላየኝ በኋላ «አጥብቀህ

ያዝ!» አለኝ።

የምስጋና ቃላት ትንቢታዊ ነበሩ። አጥብቄ እንደያዝሁ ጀልባቸው በጎይል ተንቀጠቀጠች። ወዲያውኑ የሚፋተግ የብረት ድምፅ ሰማን። ወደፊት ትንዝ የነበረችው ጀልባ ድንገት ቀጥ ስትል ሁላችንም በጀልባቸው ወለል ላይ ተዘረርን። የእኛ ቦርሳዎቻችንና ሻንጣዎቻችን በየአቅጣጫው ተበታተኑ።

ተሸከርካሪው አካል ከዐለት ጋር ሲጋጭ የተለየ አዲስ ድምፅ ተሰማን። ከጥቂት ቆይታ በኋላ የሞተሩ ውልብልቢት መገንጠሉን ተገነዘብን። ካፕቴናችን በመገናኛው ሬድዮ እየጮሽ ነው። እንደ ምንም ብዬ ከወለሉ ላይ ተነሣሁ። የቡድኑ አባላት ስሜት ከብርቱ መደነቅ ወደ ብርቱ ፍርሃት ተለውጧል። በዋና ነፍሳችንን እናድናለን ማለት የማይታሰብ ነገር ነው። ካፕቴኑ ጀልባቸው ባሕር ዳር ከተማ ከሚገኘው ወደብ መዳረሻ ላይ በአሸዋ ክምር መያዟን አውቋል። ወደ ወደቡ በጣም ብንጠጋም ብዙ ርቀናል! ካፕቴኑ ከድንጋዮቹ አርቆ ለመቅዘፍ አንዳችም የሚታየው ነገር የለም።

ጥፋቱ ታወቀኝ። ወደ ዳጋ እስጢፋኖስ እንድንሄድ የጉዞውን ተለዋጭ አሳብ ያቀረብሁት እኔ ነበርሁ። አሁን ግን ጀልባችን ተበላሽታ ምንም ዐይነት እርዳታ በማይገኝበት ቦታ ላይ ቆማለች። አምስት ሰዎችን ያካተተው ቡድናችን ሁለቱን መንሳፊሬያ ጎማዎች ተቀራምተዋቸዋል። ምስጋና በነፋሱ ውስጥ እያወራኝ ነው። «ወደ ወደቡ ዳርቻ ልዋኝ አልሞክርም። ያደግሁት በዚህ ሐይቅ ላይ ነው። በውሃው ውስጥ ያለውን አውቃለሁ። በሐይቁ ዳርቻ ላይ ጉማራዎችና አዞዎች አሉ። በደኑ ውስጥ ደግሞ ትላልቅ እባቦች አሉ። ስለዚህ በጭራሽ ልዋኝ አልደፍርም።»

«ታዲያ ምን ማድረግ ትችላለህ?» ብዬ ጠየቅሁት።

«የተሻለ ሞት እመርጣለሁ። ከጀልባዋ ጋር ብስጥም ይሻለኛል» አለች።

መብረቅ ብልጭ አለ። መብረቁን ተከትሎ የመጣው ድምፅ በነፋሱ ጨኸት ላይ ተደምሮ አስተጋባ። የጀልባዋ አዛዥ ጀልባዋን ከአሸዋው ክምር ለማላቀቅ ሞተሯን መላልሶ እየቀሰቀሰ ነው።

ካፕቴኑ ከጥቂት መከራዎች በኋላ ሞተሩን ማስነሣት ቢችልም ብዙ ሊጠቅመን አልቻለም። ባሕሩን መቀዘፍ የሚያስችለው የጀልባዋ ውልብልቢት ስለ ተቆረጠ ጀልባዋ ዝም በላ እዚያው ትሽከረከር ጀመር። ካፕቴኑ ሞተሩን ሲያስጓራው ጥቁር የጭስ ደመና እየወጣ ነው። ይህን እያደረገ ሬድዮኑ ላይ ሲጮኽ የጀልባዋ ክፍል መብራት ድርግም ብሎ ጠፋ።

ጥልቅ እምነት ያለውና ሬይ አርዲዞን የተባለው የቡድኑ አባል «ወደታችኛው ክፍል እንግባና እንጸልይ!» ብሎ በነፋሱ ድምፅ ውስጥ ጮኽ ብሎ ተናገረ። ሬይ ጡረታ የወጣ የአየር ኃይል ኮሎኔል ሲሆን በአደጋ ጊዜ የተረጋጋ ታማኝ ወዳጅ ነው። ሁላችንም ባቀረበው አሳብ ስለ ተሰማማን ውሃ ማስገባት ወደጀመረው ወደታችኛው የጀልባዋ ክፍል እየተደነባበርን ወረድንና በጥልቀት መጸለይ ጀመርን።

ሬይ ድምፁን ጎላ አድርጎ «አባታችን ሆይ! አንተ እርዳኝ!» አለ።

ይክተር ፔት ሊኒንገርም ከእርሱ ተከትሎ «አምላካችን እግዚአብሔር፤ ምን ማድረግ እንዳለብን አናውቅም። ይሁን እንጂ በሰላም ወደ ወደቡ ዳርቻ እንደምታደርሰን እናምንሃለን» ብሎ ጸለየ።

ጀልባዋ ከበፊቱ የበለጠ ታጋድል ጀመር። ሰማዩን ሰንጥቆ

የወረደ የሚመስለው መብረቅ ከአናታችን በላይ ብልጭ ብሎ ድምፅ ሊያሰማ ጀልባዋ ከድንጋዮቹ ጋር ተላተመች። የጀልባዋ የብረት አካል ለሁለት የተከፈለ ነበር የመሰለች።

ምስጋና ሊታመን በማይቻል መረጋጋት ውስጥ ሆኖ ተጠጋኝና «ካፕቴኑ በሬድዮ መገናኛው ማንንም ሊያነቃ አልቻለም። ሐይቁ ዳርቻ ላይ ለመድረስ ሦስት ማይል ተኩል ይቀረናል» አለች።

በማዕበል በሚናወጥ ሐይቅ ላይ ቀርቶ ፀጥ ባለውም ሦስት ማይል ተኩል በዋና አቋርጦ መውጣት የማይታሰብ ነገር ነው። ልክ ጀልባዋ በዐለቱ መካከል እንደ ተወሸቀች እኛ ም የጀልባዋ ታችኛው ክፍል ውስጥ ተወሸቀናል። ጀልባዋ ከሰጠመች አንዳችንም ወደ ሐይቁ ዳርቻ ልንደርስ አንችልም።

ሌላ ብልጭታ ያየሁ መሰለች። ይኼኛው ደብዘዝ ያለና ወደ ውሃው የቀረበ ነው። በዚህ ላይ ይንቀሳቀሳል።

በርቀት ቢጫማ ነጭ ብርሃን ብልጭ ብልጭ ሲል ተመለከትሁ። ብርሃኑ በሚያስገርም ዝግታ ወደ እኛ እየቀረበ እስኪመጣ ድረስ ዐይኖቼን ከእርሱ ላይ አላነሣሁም። ከዐሥራ አምስት ደቂቃ በኋላ ወጥ አፍንጫ ያላት አነስተኛ ጀልባ ላይ የተቀመጡ ሰዎች ከማዕበሉ ጋር ከፋኛ እየታገሉ ወደ እኛ እየቀረቡ ነው። እነዚህ ዓሣ አጥማጆች የጀልባችን የላይኛው ክፍል መብራት ወዲያና ወዲህ ስትወዛወዝ አይተው ነው የመጡት። በዚህች ጠባብና አነስተኛ ታንኳ ላይ ሰፋፊ የዓሣ ማጥመጃ መረቦች ተጭነዋል። የዝናብ ልብስና ቦት ጫማ ያጠለቁት ዓሣ አጥማጆች እንደ ምንም ብለው ታንኳቸውን ወደ እኛ ጀልባ ካስጠጉ በኋላ በቀላሉ እንድንወርድ አመቻቹልን። አነስተኛዋ ጀልባ በነፋሱ ኃይል እየዋዠቀች ነው። ከኋላዋ ባለ አምስት የፈረስ ጉልበት

ሞተር ተያይዟል። እነርሱ እኛ ዘንድ ሲደርሱ ለሁለት ሰዓታት ያህል ያለ እርዳታ ስንንገላታ ስለ ቆየን ሰው አንመስልም።

እነስተኛዋ ዓሣ አስጋሪ ጀልባ ላይ ስንሳፈር ክብደታችን ስለ ተጫናት በሚዋዥቀው ውሃ ውስጥ ጥቂት ዝቅ አደረጋት። አምስት የፈረስ ጉልበት ያላት ጀልባ ወደ ሥራዋ ተመለሰች።

ከሦስት ማይልስ ጥቂት ክፍ የሚለው ርቀት ላይ የሚገኘው የባሕር ዳር ወደብ ላይ ለመድረስ ግማሽ ሰዓት ፈጅቶብናል። በውሃ ተነክረናል፤ በዝናብ ተደብድበናል፤ ዝለናል፤ ይሁን እንጂ በጣም ደስ ስላለን እንደ ነበርን ነን። ሬይና ፔት ወደቡ ላይ ከወጡ በኋላ ሁለቱን ዓሣ አጥማጆች እንዴት ሊያመሰግኟቸው እንደሚችሉ ስለ ቸገራቸው ብዛት ያለው ብር እያወጡ አሳቀፏቸው።

እነዚህ ኩሩ ታዳጊዎቻችንን በማግስቱ ተሲዓት ላይ ሆቴላችን መጥተው ምሳ እንዲበሉ ጋበዝናቸው። በማግስቱ ሁለቱም ያሏቸውን የተሻሉ ልብሶች ለብሰው መጡ። በሚስቶቻቸው ታጥበው የተተኮሱት የነተቡ ሽሚዞቻቸው እስከ አንገታቸው ድረስ ተቆልፈዋል። ፊታቸው ላይ የነበረው ቀምቀሞ ጺም አሁን ሙልጭ ብሎ ተላጭቷል። ይሁን እንጂ የሆቴሉ ሠራተኞች ግን ድሆቹን አልፈለጋቸውም። ተራ ዓሣ አጥማጆቹ ሆቴላቸው ውስጥ እንዳይገቡ መተላለፊያው ላይ በጉልበት አገዷቸው። እኛ ይህንን ስንመለከት የሆቴሉ ሥራ አስኪያጅ ይህን ፖሊሲ በድጋሚ ቢያጤነው የተሻለ እንደሚሆን ነገርነው። ከዐሥር ደቂቃ በኋላ ውድ ምሳ ተመገብን። የተከበሩ እንግዶቻችንን ታላላቅ የምሕረት መላእክት አድርገን አስተናገድናቸው። በፈገግታ ተሞልተው ከሆቴሉ ሲወጡ ኪሶቻቸው በቀሩን

ብሮች ተወጥረው ነበር።

ከጥቂት ቀናት በፊት አክሱም ውስጥ ሰላገኘሁት ኃይሌና ስለ ከፈልሁት ክፍያ ከማሰላሰል አላቋረጥሁም። ይህን መረጃ ለመግዛት መፈለጌ ትክክል መስሎ ስላልታየኝ ቅር ብሎኛል። እንዲሁ ሲያስቡት ማንም ሊጎዳበት የማይችል አንድ ተራ የሥራ ስምምነት ይመስላል። ይሁን እንጂ የጀልባው አደጋ አሁን እንዳስብ አድርጎኛል። ሲና ተራራን ስወጣ የተሰማኝ ስሜት አሁንም እየተሰማኝ ስለሆነ ሥራዬን ጠላሁት። አሁንም ድንበር እያለፍሁ ግልጽ ያልሆነውን መሥመር ባላስፈላገው ጥናትና በደል መካከል እያሰመርሁ ይሆን? ኃይሌ ሁሉም ነገር ቀላል ነው ብሏል። በደረሰብን አደጋ በውሃ እንደራሰሁ በድጋሚ አሰላሰል የነበረው ይህንን ነበር። የደረሰብን አደጋ ከአክሱም ቤተ መቅደስ መጋረጃ በስተኋላ አጮልቄ ለመመልከት ያስብሁትን አሳብ ለመከልከል የተሰነዘረ ማስጠንቀቂያ ይሆን? ይህን አሳብ ትላንትና ማታ ካየሁት ቅዠትና ሊወገድ ካልቻለ ፍርሃት በመነሣት ያስብሁት አድርጌ አሰላሰልሁት። ኃይሌ ችግር የለም ብሏል፤ ለጊዜው እዚህ ላይ ባቆመው መልካም ነው።

የጥምቀት በዓል በአክሱም

ከአንድ ዓመት በኋላ ከኢትዮጵያ መንግሥት ፕሬዝዳንት ጋር ለመገናኘት ከአንድ ቡድን ጋር ወደ ኢትዮጵያ እየበረረሁ ነበር። ሜሪ ሽርዊን በጥቁር የእጅ ቦርሳ ውስጥ ከጂም ሽርዊን ጋር በአፖሎ 15 መንከራኩር ጨረቃ ላይ ደርሶ የተመለሰውን የኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ይዛለች። ይህን ባንዲራ ይዛ የመጣችው ለኢትዮጵያ ፕሬዝዳንት ልታበረክት ነው። ሌሎቹ የቡድኑ አባላት ወንድሜ ቋውሎስ፤ መልካም ጓደኞቻችን ዳንኤልና አየርስ፤ የቦርድ አባሉ ፔት ሊጌንገርና ባለቤቱ ባርባራ፤ ደራሲ ዳዊት ሃልብሩክ እና ፎቶ አንሺው

ብሬን ቡሩጂ ናቸው።

ፕሬዝዳንቱን ከማግኘታችን በፊት ደማቁን የክርስቶስ የጥምቀት በዓል ለመመልከት ወደ አክሱም እንሄዳለን። ከሚነቀንቀው በረራ በኋላ የተጠረገው አዲሱ የአክሱም አውሮፕላን ማረፊያ ላይ አረፍን። ለመጀመሪያ ጊዜ እኔና ጆቢ ነጥረን ያረፍንበትና በበጎች፣ በላሞችና በግመሎች ተሞልቶ የነበረው ማረፊያ ተሻሽሎ ስለ ተሠራ አሁን አዲስ ጣቢያ አለው።

የቡድኑን አባላት «እንኳን ደህና መጣችሁ!» አልጋቸው።

የተከራየነው አውቶብስ ቀድሞ ስለ ደረሰ ሾፌሩ ሻንጣዎቻችንን ሰብስቦ ከጫነልን በኋላ በቀጥታ ወደ አክሱም ከተማ ይዞን ሊሄድ ጀመረ። ከንጋት ጀምሮ የጥምቀት በዓል በመከበር ላይ ስለ ሆነና አሁን በአንድ ሰዓት ጊዜ ውስጥ ስለሚደምቅ «ፈጥነን መድረስ አለብን!» እያልኳቸው ነው።

ሾፌሩ ወደ ማረፊያችን ሆቴል ሳይሆን ወደ ከተማዋ አደባባይ ይዞን እንዲሄድ ነገርሁት። ከደቂቃዎች በኋላ ብዙ ሕዝብ ተሰብስቦበት ወደ ነበረው ወደ አንድ የሾላ ዛፍ ጥላ ሥር አደረሰን።

ጥምቀት ኢትዮጵያ ውስጥ በከፍተኛ ደረጃ የሚከበር መንፈሳዊ በዓል ነው። ካህናትና መነኮሳት በተለያዩ ቀለማት ያሸበረቁ ልብሶች ይለብሳሉ። ምዕመናኑ ደግሞ ከጥጥ ተፈትሎ የሚሠራውን ባሕላዊ ሽማና ጋቢ ይለብሳሉ። የጥምቀትን በዓል ለማክበር የሚመጡት ምዕመናን ከየመንደሮቻቸው ተነሥተው ለቀናት አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ለሳምንታት ረዥም መንገድ በእግራቸው በማቋረጥ ይደርሳሉ። በዓሉ ታላቅና ደማቅ ብቻ ሳይሆን የተረጋጋና ሞገስ ያለው በዓል ነው። በሕዝቡ መካከል መዝሙር

እየተዘመረ ስለሆነ ትክክለኛው ሰዓት ላይ እንደ ደረሰን አወቅሁ።

የአክሱም የበላይ ካህናት ነጭ ቀሚስና ጥቁር ካባ ለብሰዋል። ረዣዥም መቁሚያዎቻቸውን እንደ ተደገፉ ከከበረው ውስጥ የሚወጣውን ድምፅ ተከትለው በዝግታ ይወዛወዛሉ። ሌቶች ጥንታዊውን የግዕዝ ዜማ እያዘሙ ነው። ብርማ ቀለም ያላቸው የሚንሸዋሸዉ ጸናጽሎች ድምፅ በከበረው ምት መካከል ይሰማል። እዚህም እዚያም የቀሙት ዲያቆናት ጸናጽሎቻቸውን በሐብረት ከፍ አድርገው ካነሡ በኋላ ቁልቁል ዝቅ ሲያደርጓቸው ልዩ የሙዚቃ ቃና ይፈጥራሉ።

ጥቂት ራቅ ብሎ አረንጓዴ የሐር ቀሚስና ቀይ ቆብ ያጠለቁ ቀጫጭንና ጸማም መነኮሳት በኅብረት ቆመዋል። በራሶቻቸው ላይ የበዓሉ ማዕከል የሆኑትን መንፈሳዊ ዓርማዎች ወይም ታቦታት ተሸክመዋል። እነዚህ ታቦታት የቃል ኪዳኑ ታቦት አምሳያዎች ናቸው። ብዙ ከማይባሉ ዘመናት በፊት ይህ የመጀመሪያው ታቦት በተመሳሳይ ልብሶች ተሸፍኖ በጎዳናዎቹ ላይ ይጓዝ ነበር። አሁን ግን ካህናቱ የዚህ ታቦት አምሳያ የሆኑትን ታቦታት እንጂ እርሱን እንደማይሸከሙ በግልጽ ይናገራሉ።

በዓሉ የክርስቶስን ጥምቀት የሚያበስር ቢሆንም ሸንዳንድ የሌዋውያንንም ባሕል ያንጸባርቃል። ስለሆነም ካህናቱ ውድ ካባዎችና በወርቅ የተለበጡ መታጠቂያዎች ይለብሳሉ፤ ጠብቀው የሚለበሱ ጥንግ ድርብ ልብሶች ይደርባሉ፤ የሚያበረቀቁ አስኬማዎች ያጠልቃሉ።

የከበረው ዝግ ያለ ምትና የጸናጽሎቹ መንሸዋሸው ጎይል እየጨመረ መጣ። በሕዝቡ መካከል ያሉት ሰዎች ዋሽንት እየነፉ፣ ክራር እየመቱ፣ በገና እየደረደሩ ይጫወታሉ።

ዜማውን ተከትለው ያሸበሽባሉ። አንድ ላይ የተሰበሰቡ ሰዎች መቋሚያዎቻቸውንና ጽናጽሎቻቸውን ወደ ሰማይ ከፍ ሲያደርጉ ከፍተኛ የደስታ ድምፅ ከዳር እስከ ዳር አስተጋባ። «አልልልልል . . . !» የሚል ቀጭን የሴቶች ድምፅ ሞቃታማውን አየር ሰንጥቆ ወጣ።

ወዲያውኑ አደባባዩ በጋለ ስሜት በሚንቀሳቀሱ ሰዎች ድምፅ ተነቃነቀ። ያለማቋረጥ የሚንቀሳቀሱ እግሮች አየሩ ውስጥ አቧራ እያሰነኑ ነው። ከዛፉ ጥላ ሥር ቆመው የነበሩት ካህናት ታቦታቱን እንደ ተሽከሙ መጓዝ ሲጀምሩ መሬት የሚደበድቡ እግሮች ድምጽና የደስታ ጩኸቶች አስተጋቡ። ሕዝቡ የቡድናችንን አባላት ዋጣቸው። ወጣቶቹ የሚመቱትን የከበሮ ድምፅ ተከትለው በሚዘምሩት፣ በሚዘሉትና በሚሽከረከሩት ሰዎች መካከል ተበታተኑ። በሕይወቴ አይቼው የማላውቀው አምልኮ ነው።

እነዚህ በዓል አክባሪዎች በእያንዳንዱ እርምጃቸው ተመልካቹን ሕዝብ እየዋጡ ይጓዛሉ። ሕፃናት፣ አዋቂዎች፣ አካል ጉዳተኞች፣ በሽተኞች፣ በመሞት ላይ ያሉ ሰዎች፣ ደስተኞችና ጤነኞች በእነርሱ ይዋጣሉ። የሁሉም ዐይን ከፍ ብለው በሚታዩት ታቦታት ላይ ነው። እየተገፈታተርን የአክሱም ጽዮን ማርያም ገዳም ጥንታዊ ግድግዳና መሠዊያ የቆመበትን ምድር ካለፍን በኋላ በመጨረሻ የቃል ኪዳኑ ታቦት ያለበት ቤተ መቅደስ የፊት ደጃፍ ላይ ስንደርስ ቆምን።

ሕዝቡ በብረት አጥሩ ዙሪያ ከተሰበሰበ በኋላ ገይሉ እየጨመረ ስለ መጣ ድምፁ ቀስ በቀስ እየጎላ ይወጣ ጀመር። በሕዝቡ ፊት የቆመው ወጣት አክሮሮ በሚመታው ከበሮ በሙሉ ተመስጦ ውስጥ ሆነው የሚዘምሩትን፣ የሚያሸበሽቡትን፣ የሚዘሉትንና እጆቻቸውን

የሚያጨበጩትን ካህናት እየመራ ነው። የመለከቱ ጩኸት፣ የሕዝቡ የደስታ ሁካታና ዐሥር አውታር ያላቸው በገናዎች ድርድር ድምፅ እንደ ግድግዳ ቆሟል።

ይህ የበዓል አከባቢ ከሦስት ሺህ ዘመናት በፊት ንጉሥ ዳዊትና የእስራኤል ቤት የእግዚአብሔርን ታቦት ወደ ኢየሩሳሌም ይዘው ሲመጡ ካሳዩት የበዓል ሥርዐት ጋር ይመሳሰላል።

«ዳዊትና የእስራኤል ቤት ሁሉ በቅኔና በበገና በመሰንቆም በከበሮም በነጋሪትና በጸናጽል፣ በእግዚአብሔር ፊት በሙሉ ሃይላቸው ይጫወቱ ነበር። . . . ዳዊትና የእስራኤልም ቤት ሁሉ ሆ! እያሉ ቀንደ መለከትም እየነፉ የእግዚአብሔርን ታቦት አመጡ» (2ኛ ሳሙ. 6፥5 እና 15)።

ቀስ በቀስ ዝማሬው ዝግ እያለ ሲሄድ አሸብሻቢዎቹ እየሰከኑ መጡ። ታቦታቱን የተሽከሙት ካህናት ረጋ ብለው ከዙፋ በኋላ በኋለኛው በር ወደ ቤተ መቅደሱ ሲዘልቁ ሕዝቡ የደስታ ድምፁን እያሰማ ነው። ሕዝቡን ተከትዬ ስመለከት ከአንድ ዓመት በፊት የቃል ኪዳኑ ታቦት ጠባቂ መነኩሴ በወረዱበት ደረጃ ላይ ሽቅብ ሲወጡ በተክክል ልመለከታቸው ቻልሁ። እኒህ መነኩሴ በዓሉን ያከብሩ ዘንድ በጭራሽ ታቦት ተሽከመው አልወጡም።

ዝማሬውና ሽብሻቦው እየቀነሰ ከሄደ በኋላ ቀጥ አለ። ሕዝቡ ጎይሉ ተሟጧል። ሕዝቡ ተበታትኖ ሲመለስ አክሱም ላይ ፀጥታ ነገሠ። የእኔ ቡድን አባላት በተመለከቱት ነገር ተደንቀው የመጣንበት አውቶብስ አጠገብ ተሰብስበው አገኝ ጎቻቸው። ሁላችንም በራሳችን አሳብ እንደተዋጥን በአውቶብሳችን የሃ ሆቴል ወደሚገኝበት ኮረብታ ወጣን።

ኃይሌ ሆቴላችን መተላለፊያ ላይ ቆሞ እየጠበቀኝ ነበር።

ከአውቶበሉ ላይ ሰወርድ ወደ እኔ ቀርቦ ክንዴን በመያዝ ከሱድኑ ነጥሉ ከወሰደኝ በኋላ ዝግ ባለ ድምፅ «አየሁት! . . . ታቦቱን አየሁት!» አለኝ።

የስርቆሽ ዕይታ

እኔና ዳዊት ሃልብሩክ ፈጠን ብለን ኢትዮጵያዊው ወዳጆችንን ከሆቱሉ ጓሮ ወዳለው የድንጋይ ሠገነት ከወሰድነው በኋላ እኔ «ኃይሌ! ስላየኸው ነገር ንገረን!» አልሁት።

ኃይሌ ያለ ምንም ማመንታት በሁለት መነኮሳት ታጅቦ ታቦቱ ወደተጠለለበት ምሥጢራዊ ቤተ መቅደስ እንደ ገባ ነገረን። ቀጥሎም የተመለከተው በወርቅ የተለበጠው ታቦት ዕይታና መጠን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከተገለጸው ጋር በጣም ተቀራራቢ እንደ ሆነ ቅርጹንና ይዘቱን ከሚታወቁ ምልክቶች ጋር ገለጸልን። በእርግጥ ይህንን ኢትዮጵያ ውስጥ ያሉ ሰዎች ሁሉ ሊነግሩን ይችላሉ። ኃይሌም እንደማንኛውም የአክሱም ተማሪ ከወጣትነቱ አንሥቶ እነዚህን አንቀጾች ያውቃቸዋል።

ቀጠል አድርጌም «ኃይሌ! በሥርየት መክደኛው ላይ ስላሉት ኪሩቤል ንገረን። አቀማመጣቸውን በትክክል ግለጽልኝ!» አልሁት።

በእጆቼ በአየር ላይ ምልክት እያሳየን «መላእክቱ የሰው መልክ አላቸው! ሰውነታቸው ከታቦቱ በላይ ተሰይሟል» አለን።

ሃልብሩክ ማስታወሻ ደብተሩን ለኃይሌ ሲያቀብለው ምስሉን እንደ ነገሩ ይነድፍ ጀምሮ። ፊት ለፊት የተፋጠጡትን መላእክት ሲስል ጎንበስ ብለን ተመለከትነው። ብዙ ጊዜ እንደሚገለጠው ሁለቱም እንደ ሐውልት ቀጥ

ብለው አልቆሙም። ይልቁኑ ጭንቅላታቸውን ዝቅ አድርገው የወርቁን ሳጥን ጫፍ ይመለከታሉ። ከዚህ ቀጥሎ ኃይሌ በላባ የተሸፈኑ ክንዶች የሚመስሉ ክንፎች ሳሉ። እነዚህ ክንፎች ታቦቱን ለመጋረድ ተዘርግተዋል። ተራ ሥዕል ቢሆንም ከወርቅ የተሠሩትን ኪሩቤል ይገልጣል።

ሃልብሩክ በዐይኖቹ ጥግ ከተመለከተኝ በኋላ ኃይሌን «ኃይሌ! ክንፎቹ ይህንን እንደሚመስሉ እርግጠኛ ነህ?» ብሎ ጠየቀው።

«አምን?» አለ። ከዚያም ተረጋግቶ «እንደምትመለከቱት ክንፎቹ መቀመጫ መሆን የሚችሉ ናቸው። የሥርየት መክደኛው ወንበር ነገር ነው» አለ።

ከዚህ በኋላ ኃይሌ የቃል ኪዳንን ታቦት የሚጠብቁትን አባት በሚረዱት ሁለት መነኮሳት ተተግኖ እንዴት ወደ ቤተ መቅደሱ እንደገባ ነገረን። ከዚህ በኋላ የሚነግረን ታሪክ ወደ አሳዛኝ ሁኔታ ስለተቀየረ ላምነውም ሆነ ላላምነው ማወቅ አልቻልሁም።

እርሱና ሁለቱ መነኮሳት ወደ ቤተ ክርስቲያኑ በመግባት በሺዎች የሚቆጠሩ መጻሕፍት፣ መስቀሎች፣ ዘውዶች፣ ሥዕሎችና የብራና ጽሑፎች የመመዝገብ ግልጽ ሥልጣንና ኃላፊነት ስለተሰጣቸው ይህን ለማድረግ የቤተ መቅደሱ የምድር ቤት ድረስ ዘልቀው መግባት ይችላሉ።

ኃይሌ እርሱና ሁለቱ መነኮሳት ቅርሶቹ ካሉበት ክፍል ከወጡ በኋላ በዝግታ በደረጃዎቹ ላይ እየተራመዱ ተጠናክረው የተሠሩ የእንጨት መዝጊያዎችን አልፈው መነኮሳቱ ታቦቱን ወዳስቀመጡበት ውጪያዊ ክፍል እንደ ደረሱ ሲነግረን ድምፁ ቫከረበት። ኃይሌ እዚህ ላይ ሲደርስ በሚገባ አጥርተን ልንሰማው በማንችለው የተዘበራረቀ

የእንግሊዘኛ ቋንቋ በለሆሳስ ያጉተመትም ጀመር። ከዚህ በኋላ ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ መግባታቸውን ነገረን። በዚያ በጨለማው ውስጥ በድንግዝግዝ ሊመለከቱ በድንጋይ ፃምድ ላይ የተቀመጠ በግምት አራት ጫማ ቁመትና አምስት ጫማ ርዝመት ያለው ከድንጋይ የተሠራ ሳጥን መሰል ነገር አዩ። ያዩት ነገር ከላይ ለቀላ ጣራ መሳይ ቅርጽ አለው።

«የታቦቱ ጠባቂ የት ነበር? ቅዱሱን ዕቃ ለማየት የሚችለው እርሱ ብቻ አይደለም እንዴ? በውስጠኛው ክፍል ውስጥ ያለውን የታቦቱን ጠባቂ አንተና መነኩሳቱ እንዴት ልታልፉት ቻላችሁ?» በማለት ሃልብሩክ ኃይሌን ጠየቀው።

«የሙዚዬሙ የመንግሥት ባለ ሥልጣን ሆኜ ስለምሠራ ፈቃድ ተሰጥቶናል። በዓመት አንድ ጊዜ በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ ያሉትን ቅርሶች የመቁጠር ግዴታ አለብኝ» አለ።

ኃይሌ ፈቃዱን ያገኘው የአክሱም ሙዚዬም ኃላፊ ሆኖ ስለሚሠራ እንደሆነ አስረግጦ ቢናገርም እኔ ግን የራሴ ጥርጣሬዎች ነበሩኝ። የቃል ኪዳኑ ታቦት ተብሎ የሚታመንበትን ቅርስ ለማየት እንደማይፈቀድለት አውቃለሁ። ታቦቱን አይቶት ከሆነ ወደ ቅድስተ ቅዱሳኑ አድብቶ ከገባ በኋላ በሚንቀጠቀጥ እጁ ውስጥ በያዘው የሻማ ብርሃን አሙልቆ ወደ ቅዱሱ ጨለማ ተመልክቷል ማለት ነው። ወይም ኃይሌ ከእኔ ተጨማሪ ገንዘብ ለማግኘት ሲል ፍጥጥ ያለ ውሽት እየዋሸኝ ነው።

«እሺ ኃይሌ! ወደ መቅደሱ ከገባችሁ በኋላ ምን አደረጋችሁ? ምን ተፈጠረ?» ብዬ ጠየቅሁት።

«በጣም ጨልም ነበር። እኔና አንደኛው መነኩሴ ጢጋ ብለን ታቦቱ የተቀመጠበትን የድንጋይ ሳጥን ልንከፍት ጀመርን። ግጣሙ ከባድና ለመክፈት አስቸጋሪ ነበር።

ድንጋዩን ከነበረበት ቦታ ስናንሸራትተው በውስጡ በእጅ ተቀርጾ እጅግ ያጌጠ ከብር የተሠራ ሣጥን ተመለከትን። ሣጥኑ ታቦቱን ዙሪያውን የከበበና የሚጠብቅ ነው።» ከጥቂት ቆይታ በኋላ ኃይሌ መናገሩን ቀጠለ። «ከዚህ በኋላ ታቦቱን አየኸው . . . ወዲያውኑ የወደቅን ይመስለኛል። ምክንያቱም ዐዴኖቼን ስገልጥ ሁላችንም ወለሉ ላይ ተዘርረን ነበር። መንቀሳቀስ ስላልቻልን እዚያው ተጋድመን ቆየን። ተሽክመው ያወጡን ሌሎች መነኮሳት ናቸው» አለን።

«ምን?» የምሰማውን ማመን አቃተኝ። «ከእንተ ጋር የነበሩት ሁለት መነኮሳት የት ደረሱ?» ብዬ ጠየቅሁት።

«ከሦስት፤ ሳምንታት በፊት አንደኛው መነኩሴ ሞተ። የሞተው በታቦቱ ጎይል ነው። ከፈለጋችሁ ነገ መቃብሩን ልታዩ ትችላላችሁ» አለን።

«ሌላውስ መነኩሴ?» የሃልብሩክ ጥያቄ ነበር።

«በጣም ስለ ታመመ በቤተ መቅደሱ ውስጥ አገልግሎቱን ሊቀጥል አልቻለም። ስለዚህ ሥራውን አቁሟል። የሚቆመው የግዱን ነው። ሰውነቱ እየሞተ ነው» ብሎ መለሰልን።

አሁን ጥናቱ ወደ ቅዠት እየተለወጠ ነው። ምን ማመን እንዳለብኝ ላውቅ አልቻልሁም። በእርግጥ ታቦቱን አይተዋልን? ወይስ ታቦት ነው ብለው ያመኑትን ነው ያዩት? አለ የሚባለውን የታቦቱ ጎይል በዕድሜ ዘመናቸው ውስጥ በሚያምኑት እምነት ጎልቶ ስለታያቸው ገሊናቸውን አብዝቶ ከስሰባቸው ይሆን? እነዚያ ሁለቱ መነኮሳት እስከ ሞት ፈርተው ይሆን?

ለረዥም ደቂቃዎች ምንም ሳናወራ ነፋሻማው ሠገነት ላይ ተቀመጥን። በመጨረሻ ኃይሌ «አሁን ልሂድ!» በማለት

ዝምታውን ሰበረው። ከዚህ በፊት የሰጠሁትን በጣም ውድ ነጭ ሊመልስልኝ ደነገጥሁ። የሰጠሁትንም ገንዘብ ሊመልስልኝ እንደሚችል ነገረኝ። ይህ ሰው ከገንዘቡና ከእኔ በመራቅ ከሠራው ሥራ ለመሸሽ እየሞከረ መሆኑ ያስታውቃል። ከዚህ በፊት ፍርሃትን አይቼአለሁ፤ በዚህ ሰው ላይ ያየሁት ፍርሃት ግን ከባድ ነው።

በጥያቄዬ ችክ ብዬ መቆየቱ አልታየኝም። ምናልባት በኃይሌና በሁለቱ መነኮሳት ላይ ምን እንደ ደረሰ በትክክል የማውቀው ነገር ሊኖር አይችልም። አሳቤ ሙሉ በሙሉ ተምታቶብኛል። ሃልብሩክ እኔ ግራ የተጋባሁትንና የተደነቅሁትን ያህል ግራ ተጋብቷል፤ ተደንቋልም። ኃይሌን ሆቴሉ ደጃፍ ድረስ ሸኘው።

ኃይሌ ቁልቁል ዝግ ብሎ እየተራመደ ከወረደ በኋላ ጨለማው ውስጥ ገብቶ ጠፋ።

ስለ ታቦቱ ከመነኮሳቱ መረጃ ለማግኘት የማደርገው ጥረት በፕላስቲክ ማንኪያ የሲሚንቶ ግድግዳ እንደ መቆፈር መስሎ ታየኝ። አሁን በጣም የበዛ፤ በጣም የተዛባና በጣም የፈጠነ መረጃ ያገኘሁ መስሎ ተሰማኝ። ምን ማለብ እንዳለብኝ ማወቅ አልቻልሁም። አሁን አንድ መነኮሴ መሞቱና ሌላው በሞት አፋፍ ላይ መገኘቱ እርግጥ የሆነ ይመስላል። በእነዚህ በደነገጡና በፍርሃት በተዋጡ ሰዎች ላይ የደረሰው ድንገተኛ አጋጣሚ ከፈጣን እሳቤ ጋር ተጣምሮ ይሆን? የተፈጠረውን ክስተት ሙሉ በሙሉ በመረዳት ካጤኑት የማይመስል መስሎም ይታያል። እንግዳ የሆነው ክስተት ካልተመለሱት ምሥጢራት ጋር ረዥም ተራቸውን ይጠብቃሉ። ሆኖም አሁን አሁን እነዚህ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኙ ምሥጢራት እኔን አስደነቁኝ።

አብዛኛዎቹ ኢትዮጵያውያን በዚህ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ላለው ነገር ቅዱስ ፍርሃትና ጥብቅ አምልኮ አላቸው። ከሕፃንነታቸው ጊዜ አንሥቶ በቅድስት ማርያም ጽዮን ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያለው የወርቅ ሳጥን በሲና ተራራ ላይ የተሠራው እውነተኛው ታቦት መሆኑን እየተማሩ አድገዋል። በምድረ በዳ ውስጥ ተሸክመውት እንደተጓዙ፤ በሰሎሞን ቤተ መቅደስ ውስጥ እንዳስቀመጡትና አሁን ደግሞ በእነርሱ ዘንድ እንደሚገኝ ያውቃሉ። ራሳቸውን የዚህ ቅዱስ ዕቃ ጠባቂዎች አድርገው ይቆጥራሉ። ይህን ኃላፊነት ለመወጣት ካልቻሉ የእግዚአብሔር ቁጣ በእነርሱ ላይ እንደሚወርድም ያምናሉ።

በሚቀጥለው ቀን ኃይሌ የሰጠሁትን ገንዘብ እንዲይዘው ነገርሁትና የመነኮሴውን መቃብር እንዲያሳየኝ ጠየቅሁት። ብዙ ምስክሮች አገኘሁ። ከእነርሱ መካከል የሞተውን መነኮሴ ወንድም አገኘሁት። እርሱም ኃይሌ ከነገረኝ ጋር በትክክል የሚመሳሰል ታሪክ ነገረኝ።

ከዚህ በኋላ ሁለተኛውን ሽማግሌ መነኮሴ ብዙ ምስክሮች በዙሪያችን እንደተሰበሰቡ ቃለ ምልልስ አደረግሁለት። ታቦቱን ልክ ኃይሌ እንደገለጸልን እርሱም ገለጸልን። ቃለ ምልልሱን ባደረግሁ በሁለተኛው ቀን ይህ መነኮሴ እንደ ሞተ ሰማሁ።

መጥፎ ነገሮች ሊከሰቱ ይችላሉ

ታቦቱ ተገቢው ክብር ካልተደረገለት ብርቱ ቅጣት እንደሚሰጥ መጽሐፍ ቅዱስ ይመለከራል። ታቦቱ ለጥበቃውና ለጉዞው በጣም ለየት ያለ ሥርዐት እንደሚያስፈልገው መጻሕፍት ይዘረዝራሉ። አስቀድሞ እነዚህ የተደነገጉለትን መለኮታዊ ድንጋጌዎችን የጣሉ ሰዎች መጨረሻቸው አሳዛኝ ነገርና ሞት ነበር። የአሮን ልጆች

በታቦቱ ፊት ሞተዋል፤ እርሱን ትኩር ብለው በመመልከታቸው ብዙዎች ሞተዋል፤ ያዛ ታቦቱን የተሸከሙት ጥጃዎች በፋነኑ ጊዜ እንዳይወድቅ ስለ ተጠነቀቀ ተቀስፎ ሞቷል (2ኛ ሳሙ. 6፡6-7)። ኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖች መጽሐፍ ቅዱሱን መላልሰው አንብበውታል። በተለይም ለታቦቱ ስለሚደረገው እንክብካቤና ጥብቅ ክብር የሚናገሩትን ምንባቦች ያውቋቸዋል። የታቦቱን ኃይል ያከብራሉ።

ከኃይሌ ሁኔታ በኋላ በተከታታይ የመጡትን የሚዋሻጭ ክስተቶች አረጋግቼ ወደቀድሞው ሁኔታዬ መመለስ እችላ ዘንድ ብቻዬን ለመሆን ወደድሁ። ሙሉ ልትሆን ጥቂት በቀራት ጨረቃ ብርሃን ውስጥ በአንድ ጠባብ አባራማ የእግር መንገድ ላይ ዝግ ብዬ ስራመድ አንድ ቦታ ላይ ነጭና ረዥም ነጠላዎቻቸውን የተከናነቡ ሴቶች ተሰብስበው ስላየሁ ቆምሁ። በረዣዥም ጧፎቻቸው ብርሃን መጽሐፍ ቅዱስ እያነበቡ ነው። በጨለማው ውስጥ የከበሮ ድምፅ ከርቀት ይሰማል። ጥዑም የዋሽንት ዜማ በከተማዋ ላይ ረብሷል።

ፍንጥርጣሪዎችን ወደ ሰማይ በሚወረውር እሳት ዙሪያ ተሰብስበው ወደተቀመጡ ሰዎች ተጠጋሁ። ልጣይቃቸው በሄድሁ ቁጥር መድኃኒቶች ስለምሰጣቸው የአክሱም ሰዎች እያወቁኝ መጥተዋል። ከነጫጮቹ ጥርሶቻቸውና ዐይኖቻቸው በስተቀር በነጠላዎቻቸው የተጋረደው መልካቸው ስለማይታይ ከመካከላቸው አንዳቸውን እንኳ ለመለየት አልቻልሁም። ምንም እንኳ ቆሻሻ፣ እበትና ዝንቦች አካባቢው ላይ ቢኖሩም በዚህ ለመቆየት ወደድሁ።

ከእነርሱ ጋር እንደተቀላቀልሁ አንድ ቀጭን ሰው ከጨለማው ውስጥ ብቅ አለ። ቡናማ ቀለም ያለው የአንገት

ልብስ በፊቱ ዙሪያ ጠምጥሟል። ወደ መንገዱ ዳር ወጥተን በድንግዝግዙ የእሳት ነበልባል የፊቱን ገጽ አጥርቼ እስክመለከት ድረስ ማንነቱን አላወቅሁም። በቤተ ክርስቲያኗ ውስጥ የሚያገለግል ጎደፋ የሚባል ወጣት ዲያቆን ነው። በጣም የሚከበር የቤተ ክርስቲያን አለቃ ስለሆነ አንድ ቀን የቃል ኪዳን ታቦት አስተዳዳሪ እንደሚሆን ይጠበቃል። ፈገግ ብሎ እጁን ለሰላምታ ዘረጋልኝ። ከዚያም ጠበቅ አድርጎ ከጨበጠኝ በኋላ በባሕላዊው መንገድ ትከሻ ለትከሻና ጉንጭ ለጉንጭ ተላላግን። ምንም ባይናገረኝም ሁሉንም ነገር እንዳወቀ ጠርጥራለሁ።

እቅፎ ሲስመኝ በበዓሉ ላይ እንዳየሁት አስታወስሁ። ታቦቱ ወደ አክሱም ጽዮን ቤተ ክርስቲያን ሲገባ ከኋላ ሲከተል አይቼዋለሁ። በበዓሉ ፊት ለፊት ሆኖ ትልቁን ከበሮ ሲመታ የነበረው እርሱ ነው።

ድምፁን ዝግ አድርጎ «ሚስተር ቦብ . . . እባክህ ለምን ወደ አክሱም እንደመጣህ ንገረኝ» አለኝ።

ከኃይሌ ጋር ስላለን ግንኙነት ሊናገረኝ እንደ ፈለገ በመጠርጠር አፌ እየተኮላተፈ «ስለ ጠፋው የቃል ኪዳን ታቦት መረጃ እየፈለግሁ ነው» አልሁት።

የአንገት ልብሱን ፊቱ ላይ ጣል ካደረገ በኋላ በፈገግታ ጎንበስ ብሎ እጅ ሲነሳኝ የሚሄድ መሰለኝ። ለኃይሌ ያደረግሁት ቃለ መጠይቅ እስካሁን ድረስ እየረበሸኝ ስለሆነ ቢሄድልኝ ደስታውን አልችለውም ነበር። ራሴን ጥፋተኛ አድርጌ እየወቀስሁ ነው ብል ራሴን የበለጠ የገለጥሁ ይመስለኛል። ይሁን እንጂ ጎደፋ አልሄደም። ይልቁኑ በጥበብ እንደዚህ ሲል ጠየቀኝ፡- «የአንተ ሊሆን የማይችለውን ነገር የምትፈልገው ለምንድነው?»

ዐይኖቼን ከማፍጠጥ በስተቀር የምሰጠው መልስ አልነበረኝም።

ለጥቂት ደቂቃዎች ትኩር ብሎ ሲመለከተኝ ከቆየ በኋላ «ያልጠፋ ነገርን ለማግኘትስ ስለምን ትሞክራለህ?» በማለት ሌላ ጥያቄ ጠየቀኝ፤

ይህን ከተናገረኝ በኋላ ጎንበስ ብሎ ሰላምታ ሰጠኝና ፊቱን አኩሮ ወደ ጽዮን ማርያም ቤተ ክርስቲያን አመራ። ወዲያውኑ እደበዘዘው ብርሃን ውስጥ ገብቶ ጠፋ።

በዚያች ቅጽበት ውስጥ ካሁን በኋላ በመጋረጃው አጮልቄ ለመመልከት ላልሞክር ወሰንሁ። ካሁን በኋላ ጣልቃ አልገባም፤ አላውጣጣም፤ ተገቢ ያልሆኑ የምርመራ ጥበቦችም አልጠቀምም አልሁ። ያላቸውን ነገር በንድፍ ወይም በሥዕል ወይም በሌላ ገላጭ ሁኔታ ለማግኘት አልሞክርም። እነርሱ የታቦቱ ጠባቂዎች ሊሆኑ ይችላሉ። ከሆኑ ደግሞ የእግዚአብሔር ፈቃድ እስከሚፈጸም ድረስ በዚሁ ሊቀጥሉ ይገባል።

መነካሳቱ ዓለሙ አመናቸውም አላመናቸውም ጉዳያቸው አይደለም። በዚህ ላይ ያላቸው ቸልተኝነት ወሰን የለውም። ማንም እንዲደርስባቸው ስለማይፈልጉ ዓለሙ እንዲያምናቸው ተስፋ የሚያደርጉ አይመስለኝም። ምዕራባውያን ግን መልስ ይሻሉ። ታቦቱ እንዳላቸው ቢናገሩም ለተናገሩት ነገር ማስረጃ እንዲሰጡን ስለምንፈልግ እንጠይቃለን። እነርሱ ከመጀመሪያው አንሥቶ ይህ አላብ እንዲነሣ አላበረታቱም። ይህን ያደረገው ግርሃም ሃንከካ፤ እኔ እና ሌሎችም ብዙዎች ነን። እኔ በእነዚህ የተቀላቀሉ አነሣሾች መካከል ስለ ሆንሁ ተጽጽቼአለሁ። የጥናቴን ድንግዝግዝ መስመር ስላቋረጥሁና ቅዱሱን ጨርቅ ስለረገጥሁ ተሰምቶኛል። በዚህች ቅጽበት በቤተ መቅደሱ

ውስጥ ያለውን በወርቅ የተለበጠ ታቦት የሚጠብቀውን ዲያቆን በምችለው አቅም ሁሉ ልረዳው ወሰንሁ። ውሳኔዬ ጠቃሚ መሆኑን የተገነዘብኩት ግን ከአንድ ዓመት በኋላ ነው።

በፕሬዚደንቱ ቤተ መንግሥት ውስጥ

አንድ ቅዳሜ ጠዋት ከኢትዮጵያ ብሔራዊ ቤተ መንግሥት የተላኩ ሸክላማ ቀለም ያላቸው ሽንጣም ሜርሴዲስ መኪኖች ከሽራተን አዲስ ሊወስዱን መጡ። ኢትዮጵያ ውስጥ በምንቆይበት በዚህ የመጨረሻ ሙሉ ቀን ሜሪ ሸርዊን በአንድ ወቅት ከባለቤቷ ጋር ወደ ጨረቃ የተጓዘውን ባለ ሦስት ቀለም የኢትዮጵያ ባንዲራ በመስተዋት ፍሬም ውስጥ እንዳለ ለፕሬዝዳንት ነጋሶ ጊዳዳ ታበረክታለች።

የፕሬዝዳንቱ የግል ሾፌሮች በመኪናቸው ካሳፈሩን በኋላ በከተማዋ ውስጥ ለሃያ ደቂቃ ያህል አዘዋውረው ግራጫማ የእብነ በረድ ዓምድ እና የጦር ቅርጽ ወዳለው የብሔራዊ ቤተ መንግሥቱ የብረት መዝጊያ ሲደርሱ ረጋ ብለው አቆሙ። ከአካባቢው ጋር የሚመሳሰሉ ዩኒፎርሞች የለበሱ ሦስት ታጣቂ ዘቦች እንድንገባ ምልክት ሰጡን። በግራና ቀኙ ዛፎች የተተከሉበት ጠባብ መንገድ ተከትለን ቁልቁል ከወረድን በኋላ ከአንድ ነጭ ግዙፍ ሕንጻ ፊት ለፊት ስንደርስ ቆምን። ከቤተ መንግሥቱ ደረጃዎች አንሥቶ እስከመጣገባቸው መኪኖች መቆሚያ ድረስ ቀይ ምንጣፍ ተነጥፏል። ከመኪናቹ ላይ ወርደን ምንጣፉን በመከተል ቤተ መንግሥቱ ደጃፍ ላይ ደረስን። ከዚያም ተላልፎ የሚቆለፍ ጃኬት የለበሱ የእልፍኝ አስከልካፎች አጅበው አፋን የከፈተ የነብር ቆዳ ምንጣፍ ጎልቶ ወደሚታይበትና በቀይ ምንጣፍ ወዳሽበረቀ ሰፊ ክፍል ውስጥ አደፈሱን። ይህ ከፍተኛ

አቀባበል ኢትዮጵያ ውስጥ ላካሄድነው የጀብዱ ሥራ መደምደሚያ ሆኖ መቅረቡ ይበዛበታል።

ልሰቅ ጥቂት ነበር የቀረኝ። የደመቀው ሥነ ሥርዐትና ዝግጅቱ፤ ሸፌሮቹና አልፍኝ አስከልካቸው፤ የአትክልቱ ሥፍራና ከልክ ያለፈው ፕሬዝዳንታዊ አቀባበል ኢትዮጵያን ለመጉብኘት ለመጀመሪያ ጊዜ ስመጣ ከነበረው ሁኔታ ጋር ሲነጻጸር ልዩነቱ የሰማይና የምድር ያህል የተራራቀ ነው የሆነብኝ። ያኔ እኔና ጆቢ በከተማዋ ውስጥ ስንዘዋወር ታክሲ ይዘን ለመሄድ ተቸግረን ነበር። በመጨረሻ የከተማዋ ዕንብርት ላይ የተከራየነው ሆቴል በቁንጫ የተሞላና የአጀን አውራ ጣት የሚያህሉ በረሮዎች የሚሯሯጡበት ነበር። አንድ ቀን ምቹት ባላቸው መኪኖች የታጀበ የአሜሪካ ልዑካን ቡድን እየመራሁ ወደእነዚህ የመንግሥት ቢሮዎች እንደምመጣ ማለቡ ድንቅ ነገር ይመስል ነበር።

አንድ የቤተ መንግሥቱ አስተናጋጅ ከሌላ መግቢያ ላይ ተቀብሎ በመተላለፊያው ላይ እየመራ ወሰደንና ሰፊ የእንግዳ መቀበያ አዳራሽ ውስጥ አደረሰን። ክፍሉ ጥግ ላይ ፕሬዝዳንቱና የሥራ ኅላፊዎቻቸው ቆመዋል። ከእነርሱ ጀርባ በግማሽ ጨረቃ ቅርጽ የተሠራና በወርቅ የተለበደ ሐዲድ ውስጥ የቀድሞዎቹ መሪዎች ፎቶግራፎች ተቀምጠዋል። በዚህ ዳርና ዳር ከረዥም ሰው ቁመት ጋር የሚስተካከሉ ትላልቅ የዝሆን ጥርሶች ቆመዋል። ሜሪ ሽርዊን በፍሬም የጠሠራውን የኢትዮጵያን ሰንደቅ ዓላማ በጥንቃቄ በከንዲ ላይ አቅፋ ወደፊት ተጠጋች። በባንዲራው ላይ ደብዘዝ ብሎ የሚታየው የባሏ ፎተግራፍ በጨረቃ ላይ ከ lunar module አጠገብ እንደ ቆመ ያሳያል። የተቀረነው ከሜሪ ጀርባ ተጠጋግተን ተሰልፈናል።

አጭር፤ የላይት መነጽር ያደረገ፤ ብሩህ ዐይኖች ያሉት፤

ከላይኛው ከንፈሩ በላይ ያለው ጺም ሽቅብ የተቆለመመ ቅርጽ ያሏቸው ፕሬዝዳንት ነጋሶ ጊዳዳ ከክፍሉ ጥግ ላይ ቆመው እየተመለከቱን ነው። ረጋ ብለን ተጠጋን። ሜሪ በተመጣኝ ድምፅ በዝግታ እየተናገረች ወደ ፕሬዝዳንቱ ቀረበች። በእጇ ላይ ያለውና በይሁዳ አንበሳ ተምሳሌት የተዘጋጀው ሰንደቅ ዓላማ ለሦስት ቀናት ከባለቤቷ ጋር በጨረቃ ላይ እንደቆየና ከአሜሪካ ሕዝብ ዘንድ የሰላምና የወንድማማችነት ስጦታ ሆኖ እንደ ቀረበ ለፕሬዝዳንቱ በክብር አስረዳች። ፕሬዝዳንቱ ስጦታውን «ከፍተኛ ግምት የሚሰጠው ብሔራዊ ቅርስ» በማለት ተረከቡ።

ከስጦታው ሥነ ሥርዐት በኋላ እኔና ሃልብሩክ ከሌሎቹ ወደፊት ወጣ ብለን ከፕሬዝዳንቱ ፊት ለፊት ቆምን። ፕሬዝዳንቱ ልንናገረው የምንፈልገውን ለማድመጥ በንቃት ሆነው በዐይኖቻቸው ይከታተሉን ጀመር። የመጀመሪያ አጭር ቃላቶቻቸው ሜሪን የሚያወድሱ ነበሩ። ከዚያም አባታቸው የፕሮቴስታንት ፕሬስቢቴሪያን ቄስ እንደ ነበሩና ኢትዮጵያ ውስጥ ብሪይልን ለመጀመሪያ ጊዜ ከተማሩት መካከል አንዱ እንደ ነበሩ ነገሩን።

«እኔም ከፔንሲልቫኒያ የመጡት ሚሽነሪዎች ለአባቱ ከመሰከሩ በኋላ ክርስቲያን ሆንሁ። እርሱ ከዳነ በኋላ እኛም ተከተልን።» በማለት በኩራት አጫወቱን።

እኔም «አሃ! ድንቁን አዳኝ በጋራ እንደምንከተል ማወቃችን መልካም ነው» አልሁ። ከዚያም የነበረችን ጊዜ አጭር ስለ ሆነች የጨዋታውን ርዕስ በመቀየር «ክቡር ፕሬዝደንት! ስሜ ቦብ ኮርትክ ይባላል። ያለፉትን ሰባት ዓመታት ያሳለፍሁት አክሱም ስላለው የቃል ኪዳንን ታቦት በማጥናት ነው» አልጓቸው።

የታቦቱ ስም ሲጠራ የፕሬዝዳንቱ ዐይን ቦግ አለ።

«አሃ! የታቦቱን ጠባቂ ለማግኘት ዕድሉን አገኛችሁ ማለት ነው?» አሉን።

«አዎን ጌታዬ! የታቦቱን ጠባቂ አግኝተናቸዋል» ብዬ ትንፋሼን ከሰበሰብሁ በኋላ ቀጠል አድርጌ «ክቡር ፕሬዝዳንት! ለጥያቄዬ ይቅርታ ይደረግልኝና እንዲህ ብዬ ልጠይቅ እችላለሁ? . . . ታቦቱ አክሱም ውስጥ እንዳለ ያምናሉ?» አልጓቸው።

ፕሬዝዳንቱ ፈገግ ብለው ጭንቅላታቸውን ላይና ታች እየነቀነቁ «ታቦቱ በዚያ እንዳለ አውቃለሁ፤ አምናለሁ ብልህ የሚሻል ይመስለኛል» አሉኝ።

«እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?» ብዬ ጠየቅኳቸው።

አሁንም ፈገግ ብለው «ይህን የማውቅበት ብዙ መንገዶች አሉኝ። ከሁሉም በላይ ደግሞ የኢትዮጵያ ፕሬዝዳንት ነኝ!» አሉኝ።

ምሥጢራዊ ትርጉም ያለውን ይህን አስተያየት ተቀብዬ ወደ አገሬ ወደ አሜሪካ ተመለስሁ።

ቀጠሮ ከአስተዳዳሪው ጋር

ጥር ወር 2003 ዓ.ም. ላይ ሪፐሌይ በሚያቀርበው «ብታምኑም ባታምኑም!» በሚለው የቴሌቪዥን ቶክ ሾው ላይ የታቦቱ መጽሐፍ ተባባሪ ደራሲ በመሆን ከመልካሙ ባልንጀራዬ ከሃልብሩክ ጋር ቀረብሁ። ከዚህ በተጨማሪ በመላዋ አሜሪካ በሚተላለፉ የፊደላዊ ሾው ፕሮግራሞች ላይ ተናገርሁ። ከዚህ በኋላ ወደ ኢትዮጵያ ወርደው ጀብዱ ለመሥራት የሚፈልጉ ሰዎች ቁጥር እየጨመረ መጣ። ታቦቱን መፈለግ የሚያሳድረው ደስታ ተካፋይ ለመሆን ወደዱ። ሠላሳ ጉጉት ያደረባቸው ሰዎች ስላገኘን ጥር 11 ቀን የሚከበረውን የጥምቀት በዓል ለመመልከት በአንድ

አውቶብስ ሞልተን ወደዚያው ሄድን። የበዓሉ አከባበር እንደ ቀድሞው ነበር። ብዛት ያላቸው የበዓሉ አከባሪዎች የቃል ኪዳኑ ታቦት ምሳሌ የሆነውን ታቦት ካህናቱ እንደ ተሸከሙ በዝማሬ፤ በሆታና በእልልታ አጀበው ይጓዙ ነበር።

የጥምቀት በዓል ተከብሮ አክሱም ፀጥ አረጭ ስትል ብቻዬን ወደ አክሱም ጽዮን ማርያም ቤተ ክርስቲያን ሄድሁ። የታቦቱ ጠባቂ መነኩሴ ቢጫ ቀሚስ ለብሰውና ዝንብ መከላከያ ጭራ ይዘው በቤተ መቅደሱ አጥር ውስጥ ወዲያና ወዲህ እየተመላለሱ ነበር። በትሕትና ጭንቅላታቸውን ላይና ታች ከነቀነቁልኝ በኋላ ወደ ውስጥ ገብተው የመዝጊያውን የወየበ ቀይ መጋረጃ ከጀርባቸው ጋረዱና ታቦቱ ወደተቀመጠበት ቅድስተ ቅዱሳን ዘለቁ።

ብቻዬን ጥቂት ከቆየሁ በኋላ ወደ የሃ ሆቴል እያዘገምሁ ተመለስሁ። እዚያ ስደርስ ወጣቱ ዲያቆን ጎደፋ በፈገግታ ተቀብሎ ከጨበጠኝ በኋላ ትከሻ ለትከሻ ተሳሳምን። ከዚያም ድምፁን ዝግ አድርጎ «ከንቡረ ዕድ ጋር እንድትገናኝ ተጠይቀሃል። ጥምቀት በዓል ላይ ስላየህ በብታቸው እንግዳ አድርገው ሊቀበሉህ ይፈልጋሉ» አለኝ።

ይህን ስለማ ደነገጥሁ። ወደ ታቦቱ አስተዳዳሪ ቤት ፈረንጅ ተጋብዞ አያውቅም። እየተንተባተብሁ «እሺ!» አልሁና በነጋታው ማታ ከእርሳቸው ጋር ለመገናኘት መስማማቴን ገለጽሁ።

በሚቀጥለው ቀን ምሽት ላይ አንድ መኪና የሃ ሆቴል በራፍ ላይ መጥታ ቆመች። ጎደፋ የመኪናዋን በር ከፍቶ ሲወርድ ወዳጇና የጉዞ ባልደረባዬ ዶክተር ቸክ ሚስቱ እና እኔ ቃል ሳንተነፍስ መኪናዋ ውስጥ ገባን። መኪናዋ በኮሪኮንቻማው መንገድ ላይ ትጓዝ ጀመር። ቸክ ከፍተኛ ቴክኒየሱጂን ለማሻሻል ለሠላሳ ዓመታት የሠራ ባለ

ዶክተራት ዲግሪ ሰው ነው። በሕዝብ ደገንነት ማገበረሰብ ውስጥ ለሚሠሩት የመንግሥት አማካሪዎች ከፍተኛ ተንታኝ ሆኖ አገልግሏል። ከዚህም በተጨማሪ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑርና የትንቢት ኤክስፐርት ነው። ለንቡረ ዕድ የምንገራቸው ነገር ምናልባት ሊረብሸው ይችል ይሆናል።

የሄድነው አሠራሩ ሊገለጽ ወደሚያስቸግር የጭቃ ቤት ነው። አጥር ግቢው ውስጥ ባለው አጭር የእግር መንገድ ላይ ካለፍን በኋላ ሰማያዊ ሸማ የለበሰች ቀጭን ሴት ተቀበለችን። ሴቲቱ አጥር ግቢው ውስጥ ወዳለው ከፍል እንድንዘልቅ ከመጋበዟ በፊት በሩ ላይ ያሉትን ከሲታ ዶሮዎች እያባረረች ያለ ማጋንን ዐሥር ጊዜ ያህል በማገንበስ ሰላምታ ሰጥታናለች። ከፍሉ ጠባብና ጨለማ ሲሆን በውስጡ ሦስት ወንጠሮችና አንድ አልጋ አጨናንቆ ይዟል። በጭቃው ግድግዳ ላይ ሁለት ደማቅ ቀለማት ያሏቸው ቅርጫቶች ተንጠልጥለዋል። ያሏቸው ጌጦች እነዚህ ብቻ ናቸው። ከፍሏ ለጸሎት፣ ለድህነትና ለታዛዥነት ሕይወት የተወለደ ካህን የሚኖርባት ክፍል ናት።

ንቡረ ዕድ ከተቀመጠት ተነሥተው በደስታ ተቀበሉን። ጥቁር ቀሚስና ነጭ ጥምጥም አድርገዋል። ሰላምታ ከተለዋወጥን በኋላ ቁጭ አልን። ከዚህ በኋላ ንቡረ ዕድ በያዙት የፈረስ ጭራ ዝንቦችን ከመከላከል ውጪ አልተንቀሳቀሱም።

በዝምታ ውስጥ ተቀመጥን። ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ንቡረ ዕድን እንድታገለግል ቤተ ክርስቲያኗ የመደበኛላቸው ሴት በእጅ ከተሠራ ደማቅ ሰፊት ላይ ፈንዲሻ አስዘነንችን። ፈንዲሻ በኢትዮጵያውያን ቤት ውስጥ ቡና ከመቀዳቱ በፊት ለእንግዶች የሚቀርብ ባሕላዊ ምግብ ነው።

በመጨረሻ ዲያቆኑ ዝምታውን፡- «ንቡረ ዕድ ከዓመታት

በፊት አግኝተውሃል። ያኔ መድሃኒትና ገንዘብ አምጥተህልን ነበር» በማለት ሰበረው።

«አስታውሳለሁ! ይህ ለእኔ ክብር ነው» አልሁ።

ንቡረ ዕድ «ወደ አክሱም ለምን መጣህ?» ብለው ሲጠይቁኝ ጎደፋ አስተረጎመልኝ።

ወደ ውጪ ተነፈስሁና «ስለ ታቦቱ ለማወቅ።» አልሁ።

ንቡረ ዕድ ዲያቆኑ አስተያየት ይሰጣል በሚል ግምት ሲመለከቱት ቆዩ። ዲያቆኑ ምንም አስተያየት ስላልሰጠ ንቡረ ዕድ መናገራቸውን ቀጠሉ። «እኛ የታቦቱ ጠባቂዎች ነን። ድሆች ነን። ለእምነታችንና ለታቦቱ ካለን ፍቅር ሌላ ምንም ነገር የለንም።» በብሩህ ዐይኖቻቸው ትኩር ብለው ተመለከቱኝ። ቃላቶቻቸው በጥበብ የተሞሉና በዕድሜ የበሰሉ ነበሩ።

ነጭ ጢማቸውንን በቀኝ እጃቸው እየደባበሱ ንግግራቸውን ቀጠሉ። «እንዚአብሔር ዐይኖቻችን በታቦቱ ላይ ብቻ እንዲሆኑ፣ እንድንጠብቀውና የእኛ እንዲሆን የሰጠን ምንም ስለሌለን ነው። ያለን እርሱ ብቻ ነው። ስለዚህ ታቦቱ ከእኛ ተለይቶ ቅድስናውን ወደሚያረክሰው ዓለም እንዲወሰድ በጭራሽ አንፈቅድም።»

ቸክ የሆነ ነገር ለመናገር ስለጓጉ ቀና ብለው ተመለከቱኝ። ይሁን እንጂ በዚህ ኅብረተሰብ ውስጥ ከሺዎች ዓመታት አንሥቶ ሥር የሰደደ ጥብቅ መከባበር እንዳለ ያውቃሉ። ምንም ሳይናገሩ የራሳቸውን መጽሐፍ ቅዱስ ትንቢተ ኢሳይያስ ምዕራፍ 18 ላይ ገልጠው በጣታቸው ጠቆሙኝ። እኔ ድምዳሜ ከፍ አድርጌ ንባቡን ሳነብ ጎደፋ ያስተረጉም ጀመር። ለንቡረ ዕድ ልንገራቸው ያሰብነው እኔን ስላስደነገጠኝ እርሳቸውንም ሊያስደነግጣቸው ይችላል።

ዝርዝሩን ያዘጋጀንለት አንድ አዲስ አሳብ የፈለቀው ከአንድ ፕሮፌሰር ጓደኛዬ ሲሆን የነገረኝም በአንድ የፀደይ ጠዋት ኮሎራዶ ስፕሪንግስ የሚገኘው ቢሮዬ ድረስ መጥቶ ነው። ለዘመናት ጥያቄዎች በውስጤ ሲመላለሱ ቆይተዋል። ለምን ኢትዮጵያ? ለምን ይህቺ ከሌላው ዓለም ተለይታ ወደኋላ የቀረች አገር? እግዚአብሔር ይህቺን የመጨረሻ ድሀ አገር ለምን የቅዱሱ ቅርስ ጠባቂ አድርጎ መረጣት? ኢትዮጵያውያኑ እንደሚናገሩት ታቦቱ እስከ ዛሬ ድረስ ካለ ለቀጠለው ቆይታው ምክንያት አለ ማለት ነው?

እኔና ዶክተር ሚስለር በዚያች ተራ ጨለማ ክፍል ውስጥ ተቀምጦን አሳባችንን ተለዋወጥን።